CHILD PROTECTION HUB
FOR SOUTH EAST EUROPE
WWW.CHILDHUB.ORG

unicef

Terre des hommes
Helping children worldwide. tdh.ch

Бегалска и Мигрантска Криза
Одговор за Заштита на Децата

Tdh / Peter Käser

Проектот “ Центар за Заштита на децата за Југоисточна Европа” е финансиран
од Австриската агенција за развој, Европската Унија, Фондацијата OAK, Terre des Hommes и Лотариски фонд на Кантон Цирих.

Мислењата изразени во овој документ се оние на авторот и не мора да рефлектираат на политиката или ставовите на UNICEF, Европската Унија, Фондацијата OAK, Австриската агенција за развој или Лотариски фонд на Кантон Цирих. Сите права се задржани со UNICEF и Terre des Hommes. Пакетот за градење на капацитетите може да се користи и да се дистрибуира со соодветно одобрение на издавачите.

Објавено од Центарот за заштита на децата Мај 2016

Бегалска и Мигрантска Криза Одговор за Заштита на Децата

‘Заштита на децата бегалци и мигранти во Движење’

Србија, БЈРМ и Хрватска

Мултиетнички капацитет на градење на извори

Мај 2016

Благодарност/ признание

Благодарноста се однесува на оние кои придонесоа во развивањето на финалните материјали кои се појавија во тренинг изворите, а особено на учесниците кои присуствуваа на тренинг обуките во Србија Хрватска и БЈРМ и со тоа помогнаа да се прилагоди и подобри оргиналната содржина.

СОДРЖИНА

Благодарност/ признание **2**

СОДРЖИНА **3**

Позадина и запознавање со изворите **5**

Контекст за развој на изворите 5
Пристап кон развојот на изворите. 5

Преглед на Тренинг материјалите **7**

Севкупна намена и цели на тренингот/ обуката 7
Структура на курсот /обуката 7
Основни модули 8
Методологија на обуката 8
Содржина на материјалите 8
Употреба и примена на материјалите 9
Насоки за фасилитаторите / тренерите 9
Пред-тренинг подготовка за тренерите 10
Некои совети да ја направиме оваа тренинг обука ефективна 11

Планови на сесијата – четири основни блокови. **13**

Планови на сесијата - БЈРМ 13
Планови на сесијата – Србија 29
Брошури, вежби и студии на случајот - Србија и БЈРМ 45
План на сесијата – Хрватска 61
Брошури и тренинг активности - Хрватска 79

Опционален / дополнителен Блок ППП **97**

Дополнителни извори **107**

Прилози **109**

Инструмент за проценка **111**

Едноставни формулари за оценка на обуката **113**

Алатки за имплементација (примена) **115**

Tdh ППП документ(материјал) **121**

Повратни Тренинг извештаи **127**

Тренинг извештај Србија (Теренски/Работници од првите редови) 127
Тренинг извештај – БЈРМ (Еднодневен тренинг) 130
Тренинг извештај – Хрватска (Тридневна обука одржана два пати) 131

ПОЗАДИНА И ЗАПОЗНАВАЊЕ СО ИЗВОРИТЕ

Контекст за развој на изворите

Овој пакет на градење на капацитетите беше развиен во рамките на UNICEF Регионалната Канцеларија за Централна и Источна Европа и Заедницата на Независните Држави и Тер де З`Ом Регионална Канцеларија за Централна и Југоисточна Европа, во рамките на нивната улога како координатор на Child Hub.

Целта на иницијативата беше да се изградат капацитети на оние кои одговараат на негалската и мигрантската криза, да се биде во можност да се однесуваат на грижата за заштита на децата, во рамките на едноставните поставувања претежно на транзитните земји особено во Хрватска, Србија, и Бившата Југословенска Република Македонија БЈРМ. Овој труд беше признание дека нормалното разбирање и методите на работа со децата бегалци и мигранти, се направени особено тешки каде што голема популација е во движење и минуваат релативно кратки периоди во земјата.

Севкупната цел беше да се поддржат теренските работници во краток временски период, која се должи на флуидот и промената на природата на кризата. Не беше предвидено дека тренингот ќе биде сеопфатен и обуката длабинска и но наместо тоа, дека ќе «**ги пополни празнините** ' и да дејствуваат како база за идентификување и развој на потребата од градење на други капацитети и начини да им се обратат на сеопфатен и систематски начин во текот на подолг рок.

Пристап кон развојот на изворите.

Да се осигураме дека тренинг материјалите беа релевантни на контекстот, опсегот на мисии беа носени надвор во Србија и БЈРМ (крајот на 2015) и Хрватска (на почетокот на Јануари 2016)

Овие мисии вклучуваа теренски посети на транзит и прифатните центри во земјите плус интервјуа и дискусии со голем број на актери вклучувајќи ги и теренските работници од првите редови, менаџерите и кадровската политика.

Со оглед на временските ограничувања, а особено во желбата за развој на тренингот/ обуката колку што е можно побрзо, не беше возможно да се спроведе детална проценка на потребите за учење на сите вработени - наместо тоа беше земен репрезентативен примерок.

Целта на опсегот на мисии беше примарно да се идентификува:

- ограничувањата и предизвиците со кои се соочуваат од страна на вработените
- непосредни празнини на капацитетот при заштитата на децата

Едноставна Алатка за ОЦЕНКА (видете во прилогот), беше развиена за да помогне при стандардизирањето на информациите собрани од секоја страна.

Додека почетните /иницијални планови беа таргет агенциите да работат директно со децата(на пример да го олеснат детскиот друштвен простор / за игра), набрзо стана очигледно за време на опсегот на мисии, дека поради ограниченото време кое бегалците го минуваат на секоја локација и бројот на бегалци кои биле присутни во секое време, дека треба да се земе во предвид многу поопширен поглед на тоа кој да се уклучи во обуката/тренингот, со цел да се максимализира можноста за обезбедување заштита на децата и хармонизиран пристап.

Поради тоа беше одлучено дека обуката треба да ги таргетира сите оние кои потенцијално се во контакт со децата. Ова ги вклучува специјализираните служби кои се фокусираат на децата и исто така други организации кои доаѓаат во контакт со децата и можат потенцијално да бидат во позиција да го идентификуваат или подджат детето кое во опасност. Овие други организации и агенции се од поврзани сектори како што се Здравје, WASH итн. **Давајќи ја нивната клучна улога, преведувачите и културните медијатори треба исто така да бидат вклучени во градењето на капацитетите и тренинг иницијативите.**

Едно од главните барања од теренските работници беше дека тренингот треба да биде флексибилен да се прилагоди на сменската работа и дека не треба да трае повеќе од еден ден. Вработениот исто така открива дека тие сакаат практични знаења кои можат да се користат на терен во контекс на зафатена и понекогаш хаотична ситуација, не теоретски пристап.

Во неделното следење на опсегот на мисии во Србија и БЈРМ, материјалите беа разпределени помеѓу Тер Дез Оме во соработка со UNICEF БЈРМ и со влезот од страна на UNICEF Србија и UNICEF ЦИЕ / CIS RO. Тренингот/обуката беше одржана на двете места во Србија и БЈРМ со преку 180 работници од повеќе од 30 агенции вклучени во програмата. Материјалите беа разделени интерактивно – тоазначи дека врз основа на повратните информации и искуства од секојдневните тренинзи, првичните тренинг материјали беа обработени и одобрени.

Обете служби Тер дез Оме и UNICEFго сметаа за есенцијално тоа не само да се обезбеди тренингот туку да се вклучи и елементот на подучување следење. Поради тоа, за да се поддржат работниците и нивните менаџери во преведувањето на наученото од курсот во пракса на терен, беа развиени две кратки ПРИМЕНЛИВИ АЛАТКИ (видете во прилогот.

ПРЕГЛЕД НА ТРЕНИНГ МАТЕРИЈАЛИТЕ

Севкупна намена и цели на тренингот/ обуката

Целокупната намена и целите на обуката се:

- пресретнување на непосредните потреби од капацитети во однос на заштита на децатавклучувајќи ја и свеста, клучните акции и пристапи за двете и одговорите и превенцијата.

- Зголемување на довербата и свеста во работата со фамилиите на бегалци и мигранти, вклучувајќи ја и помошта при намалување на исцрпеноста и стреста.

- Создавање на хармонизиран пристап и разбирање на заштитата на децата помеѓу сите актери.

- Расчистување на улогите и мандатитеи креирање на можност за мрежно работење, со цел да се види подобрување на меѓуагенциската соработка (двете на самото место, низ самото место и околу границите).

- Помагање да се допринесе за идентификување на понатамошното развивање потребите и стратегија/ планови за градење на капацитетите

Структура на курсот /обуката

Да се прилагоди изразената желба за флексибилност, отколку да се развие еднодневен курс каде што учењето е делумно и линеарно (на пр. Текот е логичен од првата сесија до крајот на денот) четири дискретни блокови кои се распространети помеѓу тематски области (идентификувани преку опсегот на мисии како потребата од градење на капацитети). Каде што секој блок останува сам, и може да се стартува одделно, блоковите се поврзани и така заедно формираат интегриран пакет на обука.

Основни модули

Четирите модули,кои опфаќаат еден ден работа се:

Блок А **Културна чувствителност**
Опфаќа проактивно ангажирање, грагење доверба, разбирајќи ги културните разлики, препознавајќи ги нашите однесувања и како тоа ќе влијае на динамиката / работењето со други

Блок Б **Влијанието да се биде бегалец/ мигрант врз децата**
Го опфаќа распознавањето на влијанието да се биде бегалец или мигрант врз децата и разликување на тоа од знаците на злоупотреба итн. расчистување на тоа што е заштита на децата во вонредни /итни случаи) основни проценка / идентификација на деца во опасност, препознавање на границите на безбедно работење за оние кои се во движење.

Блок Ц **работење заедно за доброто на децата**
Вклучувајчи ги улогите и мандатите на агенциите, кога / како да се направат извештаи, да се споделат информации, помеѓу агенциите и местата и да се поддржуваат еден со друг.

Блок Д **Штитење на децата**
Опфаќа превентивни акции да се намали злоупотребата/ да се лимитира потенцијалот за заштита на децата грижата да се зголеми и да се избегне разделувањето.

Секој блок трае по 1½ час и може да се превземе во било кој случај. Структурирањето на обуката на овој начин значи дека тренингот може да се одржува низ повеќе сесии подобро отколку да се посвети еден цел ден на обука. На пример, одделен блок може да се одржи „за одредено време„ на самото место додека се чека возовите да пристигнат или како дел од друга обука

Блоковите можат исто така да бидат користени за развој на повеќе длабински теми или особени теми.

Изборен дополнителен модул

Србија побара дополнителен опционален блок на Психолошка Прва Помош (ППП), која може да се стартува како дополнување на четирите главни блока. Во посебен контекст на Србија каде што други тренинзи беа планирани да го поддржат текот на неодамнешно развиените Стандард Оперативни Протоколи за одговарање на заштита на децата, овој дополнителен блок може да замени / додаток на Блок Ц (работење заедно за заштита на децата)

ППП Опфаќа разбирање на ППП, идентификување на клучните акции и одговори помеѓу ППП и ценење на ограничувањата на безбедното работење во контекст на мигрантската и бегалската криза.

Методологија на обуката

Курсот/ обуката е дизајниран, да биде високо применуван, користејќи вежби, случаи на студии и дискусии во групи надополнети со лимитиран број на едноставни материјали за да дејствуваат како поттикнувачи и да се зајакне учењето. Изразувајќи желба курсот да биде флексибилен, беше одлучено да не се вклучува во курсот Power Point, така што курсот може да се одвива и однадвор каде што има лимитирани тренинг помагачи. Од истата причина кусот е со многу ниско ниво на технологија „low tech„ нема комплицирани вежби или потребни материјали или активности кои бараат време за подготовка.

Содржина на материјалите

Додека пак ,постојат некои мали разлики помеѓу развиените модули за трите земји, но тие се мали и се рефлектираат во различен контекст -, целокупниот пакет е многу сличен во однос на четирите блокови и нивната содржина.

Разликите помеѓу трите земји и програмските материјали се:

БЈРМ — Ова е пакет фондација која покрива сите области директно повзани со заштита на децата бегалци и мигранти.

Србија — Овој пакет опфаќа малку помал акцент заедничката работа, но со поголем фокус на исцрпеноста на работниците. Исто така вклучува дополнителен модул на ППП.

Хрватска — Овој пакет ги покрива областите директно поврзани со заштита на децата бегалци и мигранти, онака како што се распространети за БЈРМ, и во дополнение исто така создава корелации со поширока НРК работа (како во областа за интересот и развојот во земјата).

Сеопфатниот пакет на плановите од сесијата (видете во следните секции) вклучува инструкции за тренерите/ помагачите за тоа како да ја водат сесијата плус дополнителни забелешки. **Вежби, Активности, и Студии на случајот** /сценарија се исто така вклучени.

Како дополнение на плановите на сесијата и тренинг материјалите, бројни други материјали беа исто така оторени за да се поддржи тренингот вклучувајќи **Едноставен Формулар за Евалуација** (видете во предговорот).

Употреба и примена на материјалите

Предвидено е дека материјалите можат да бидат користени во земјата како дел од понатамошен тренинг/обука, и може исто така да формира база за слични тренинзи понудени на други локации. Додека ова е првично да се пресретнеме со потеребите на бегалската и мигрантската криза во Европа, повратните информации укажуваат дека материјалот исто така може да биде корисен во други непосредни контексти каде што желбата е веднаш да се рангираат бројни агенциии организации во однос на заштитата на децата.

Како и да е, ако користат или адаптираат материјалите потребни ќе бидат бројни фактори и акции:

1. Давајќи ограничување на времето, опсегот на мисии мора да се превземе за да се осигура дека материјалите се соодветно приспособени на контекстот.
2. Тренерите мора да бидат избрани и врз база на тоа да имаат потребна техничка експертиза и исто така искуство во олеснување на тренинзите. Има многу да се покрие во секоја од сесиите и особено е важно тренерите да бидат во можност да се справат со динамиката на работењето со групите каде што голем број на материјали се вклучени.
3. Тренерот треба да има искуство од работа на терен/ во вонредни / итни ситуации и треба или да биде запознаен со културата на бегалците / мигрантите или да има искуство со работа со луѓе од други култури. Важно е тренерите да можат да дадат вредност со споделување на примери и со одговарање на прашања.
4. Тренерите треба да работат во парови. Ова е од причина на безбедност и да се осигура дека учесниците се соодветно поддржани.

Насоки за фасилитаторите / тренерите

Благодарение на достапноста на вработените за тренинг во итни/вонредни ситуации обуката/ курсот беше дизајниран во четири блокови. Блокот опфаќа серија активности кои требаат за да се постигнат целте на темите на курсот/ обуката. Постојат глани активност на почетокот на секој блок и алтернативи кои битребало да бидат посоодветни за целната група на крајот. Тренерите можат да одберат најсоодветна активност според нивото на знаење на групата и искуството.

Блоковите не мора да бидат одржани последователно. Главните четири блокови може да се оджат по било кој редослед, или да се користат / адаптираат за понатамошни тренинзи. Ако е потребно адаптирајте го материјалот на вашата таргет/ целна група, како и да е бидете свесни дека материјаите се опширно тестирани – така што бидете внимателни со претставувањето на промените

без некоја посебна причина прилагодена од ваши сопствени параметри.

Активностите се интерактивни и партиципативни (пр. Користење на случајни студии, вежби дискусии итн.) со фокус на ЗНАЕЊЕТО / ВЕШТИНИТЕ кои можат веднаш да бидат употребени во праксата. Презентацијата од тренерите треба да биде минимална. Во фитбекот/ повратните информации од учесниците во Србија и БЈРМ, со повеќе од 180 учесници, еден елемент, еден елемент на кој се наиде и кој станува високо ценет кај учесниците, беше можноста да се сподели искуството и да се погледне во случајните примери. (забележете дека материјалите сеуште не биле доставени во Хрватска – само беше одржан тренингот на тренерите).

Секој блок треба да има по 1½ часа. Некои планови имаат активности кои траат помалку од 1½ час во целост. Ова е минимално потребно време и дозволува флексибилност во времето, на пример во претставување, касни стасувања итн. да се даде повеќе место за дискусија и споделување во групата

Пред-тренинг подготовка за тренерите

Најпогдно тренингот треба да биде одржуван од двајца фасилитатори. Пред тренингот ви треба време за:

- Да се помине низ пакетот материјали за обука
- Планирање со вашиот ко-тренер за тоадека ви се јасни темите.
- Да се прочита било каква повратна информација.
- Може да посакате да ги запишете на бела табла (флипчарт) сите клучни точки на секој од модулите.
- Ако сакаат тренерите можат да ги префрлат материјалите од брошурите на Power Point. Како и да е ова не е препорачливо бидејќи може да има проблеми со дотокот на струја итн, и важно е да се одржи тренинг средината да биде во соработка и учества отколку во стилот на предавање лекции.
- Да се запознаеме со било кои правила и правни процедури за управување со грижата за заштита на децата.
- Да се подготват соби / простории

Тренинг материјал и опрема

Ќе ви биде потребно :

- Тренинг материјали или подготвени планови за тренинг активности за секој блок.
- Фотокопии од материјалите и вежби за учесниците.
- Лаптоп и Power Point проектор или платнен проектор или монитор ако планирате да ги користите истите (иако тие не се неопходни)
- Флипчартови (белитабли) и маркер пенкала
- Копии од работните задачи/ тренинг материјалот како што е наведено за секој блок.
- Копии од документите за евалуација за сите учесници.

Простории за сместување

Имајте во предвид:

- Колку лесно достапни ќе бидат тие за учесниците ?
- Патувања и паркинг аранжмани – кој ги договара нив, ако е потребно да се наведе?
- Дали учесниците ќе имаат потреба од мапа и патни инструкции?
- Која е големината на вашата група?
- Колку соби ќе ви бидат потребни за активностите? Дали тиа се резервирани?
- Дали главната тренинг сала е доволно голема за да ги задоволи потребите од групата?
- Колку ви е позната зградата и нејзините погодности?
- Дали проверивте дали ќе се одржи и противпожарна вежба?
- Која е противпожарната процедура и кога е почетокот?
- Дали собите имаат соодветно греење / вентилација?
- Дали местото на сместување има соодветен доток на електрична енергија?

Опрема
- Дали ја побаравте опремата која ќе ви биде потребна за тренингот/ обуката?
- Дали проверивте дали добро работи?
- Дали проверивте дали работат маркерите и пенкалата?
- Имате ли самолеплива лента ?
- Имате ли доволно бели табли (флип-чарт) ?

Освежување и ручек
- ако е предвидено, пронајдете кој е одговорен за финансирање и организирање.
- Проверете за некои посебни потреби од диети, осигурајте се да бидат известени за тоа угостителите.

Некои совети да ја направиме оваа тренинг обука ефективна

Секој блок има белешки да го раководат тренерот низ процесот на донесување на тренингот. Сите тренинг материјали за односните блокови е прибележан на почетокот од блокот. Би било корисно предходно да се ископира ова за да знаете на што се однесуваат забелешките.

Поголемиотделодтренинготеекспериментален со многу можности за вежбање на вештините. Обидете се и создадете околина со поддршка, ова ќе ми помогне на процесот на учење.

Бидејќи блоковите може да се стартуваат по било кој редослед исто така луѓето не секогаш мора да присуствуваат заедно, запомнете да се осигурате да направите брз преглед на вовед и добредојде на почетокот на тренингот и краток заклучок на крајот. Ако е потребно вклучете и енерџајзери (за да ја зголемите енергијата на групата) и кршачи на ледот (запознвање на луѓето меѓу себе) ако тоа го дозволува времето.

Поддршка на тренингот со примери од теренот каде што е возможно. Ова ќе им помогне на учесниците да го поврзаат наученото со нивната пракса. Исто така поканете ги и охрабрете ги учесниците да споделат примери од нивните сопствени искуства. Ова ќе помогне да се потврди добра практика, да се направи учењето двоен процес и да се направи тренингот релевантен на контекстот.

(Фитбекот) Повратните информации на оние кои се тренираат користејќи ги материјалите беа дека дури и кога учесниците чувствуваа дека тие веќе имаат „технички знаења„, процесот на тренинг/ обуката помогна да ја зголемат нивната самодоверба. Ова е важен аспект на градење на капацитетите во хаотична и променлива средина

<u>Користење на помагала при обуката</u>

Флип-чарт (Бели табли):
- .Позицијата на флип-чартот е таква да биде видлива за секого.
- Кога пишувате, поставете се себеси понастрана за да страницата биде видлива за групата.
- Искористете го времето кога пишувате влез на групата осигурете се дека точките се јасно напишани
- Ако не сте чуле нешто што рекол учеснкот обарајте од нив да ја повторат нивната поента.
- Ако сумирате што било кажано за да ви помогне да ја разберете поентата прашајте ги учесниците дали дали го разбреле добро нивнто значење.

Power Point:
- Извежбајте го местењето на проекторот и лаптопот пред на почнете со изнесувањето.
- Ако планирате да подготвите Power Point слајдови осигурајте се тие да се многу натрупани
- Кога минувате низ точките на слајдот немојте самно да ги читате и внимавајте да не ви е завртен грбот накај групата. За да ви помогнеме со ова можете да го позиционитате екранот на компјутерот да ви овозможи да зборувате низ слајдовите или да имате хард –копија од односните слајдови.

Филм :

- Ако планирате да прикажувате видео „Ова е Самира„ осигурете се дека го имате даунлоудирано на вашиот компјутер, или дека имате пристап на интернет
- осигурајте се дека аудио снимката е доволно гласна за да можат учесниците са слушаат.

ПЛАНОВИ НА СЕСИЈАТА – ЧЕТИРИ ОСНОВНИ БЛОКОВИ.

Оваа секција ги содржи плановите на сесијата(т.е инструкции за фасилитаторите) за четирите основни блокови (да се успее во еднодневен курс) одржани во БЈРМ ; Србија и Хрватска. Тие се речиси идентични иако има некои ситни разлики кои се рефлектираат/ одразуваат на работната средина и предизвиците со кои се соочуваат работниците (кои беа споменати погоре и кои се прибележани на почетокот од секој секција).

Копии од **БРОШУРИТЕ/МАТЕРИЈАЛИИТЕ, ВЕЖБИТЕ** и **СТУДИИТЕ НА СЛУЧАИ** на кои се однесуваат во планот на сесијата може да се најдат во следната секција.

Планови на сесијата - БЈРМ

Плановите на сесијата за четирите блокови претставени во БЈРМ се основни материјали. Ова треба да биде искористено за кога ќе се адаптира тренингот за контекст различен од Србија и Хрватска бидјќи овие блокови содржат основни подрачја кои треба да се покријат за секоја тематска средина.

Блок А: Работење со други култури
ЦЕЛИ: • разбирање на динамиката на работење со културните разлики и споделување на искуства. • Препознавање како однесувањето на работниците, влијае врз динамиката на работење со бегалци и мигранти. • Идентификување на совети и стратегии за надминување / ограничување на влијанието на културните разлики.
Потребни материјали: Флипчартови и пенкала Копии од UNCRC – краток преглед на верзијата на локален јазик (забележете дека детската пријателска верзија издадена од UNICEF е корисна верзија) Копии од материјалите / материјалите 1 – доволно за секој учесник

Блок А: Работење со други култури			
Тајминзи	**Инструкции**	**Извори**	**Дополнителни забелеки за тренерите**
5 мин	Вовед во сесијата		Да се даде преглед или цел на Блокот и областите кои ќе бидат покриени.
15 мин	Побарајте од учасниците да се поделат во помали групи (5-6 луѓе) и да дискутираат: ***Нивното искуство од работењето со бегалци и мигранти и кои се нивните најнаградувани и најпредизвикувачки теми во однос на работењето со луѓе од други култури.*** Краток фитбек (повратна информација) на забележаните точки од основната група на таблата (флипчатрот).		Оваа сесија ќе биде тешко да се покрие ако учесниците имаат ограничено искуство со работење со бегалци/ мигранти и други култури и во тој случај ја менуваме оваа сесија со **алтернатива А1** За време на повратните информации ако има голема група, за да се избегне спориот фитбек земете една или де точки од секој група по редослед (избегнувајте повторување) се додека не бидат покриени / опфатени сите точки.
25 мин	во мали групи учесниците да дискутираат од нивните лични искуства. ***Кои стратегии тие ги имаат откриено / развиено за работење со луѓе од други култури:*** ***Како машко – работење со жени, работење со мажи, работење со деца*** ***Како жена – работење со жени, работење со мажи, работење со деца*** Фитбек / повратна информација во Големата група и дискусија		Оваа сесија ќе биде тешко да се покрие ако учесниците имаат лимитирано/ ограничено искуство во работењето со бегалци / други култури, во кој што случај оваа сесија се заменува со **Алтернатива А2** Важно е да се предвиди дека додека некои можеби се КУЛТУРНИ и РЕЛИГИОЗНИ некои вежби може да бидат ИНДИВИДУАЛНИ и ФАМИЛИЈАРНИ. Важно е да се претпоставува дека нивното искуство ќе се примени автоматски на секого. Некои одговори може да бидат повеќе поврзани со искуството да се биде бегалец или мигрант- во нивната сопствена култура луѓето може да бидат различни. За време на ова сесија тренерите треба да се обидат и да ги поврзаат однесувањето ставот и вредностите на учесниците со одговори од бегалците и мигрантите и да ги прашуваат ако е потребно – на пример кое е влијанието од присуството на курсот врз основните потреби, јазикот на телото итн. ? Запомнете да ги прашате учесниците да размислат дали некои од стратегиите на комуникациија / позитивно работење се потребни да се прават со културата, или тие би ги примениле во сите поставки (на пр. Каков одговор ќе има пукањето врз луѓе во културата на учесниците?

Блок А: Работење со други култури			
Тајминзи	**Инструкции**	**Извори**	**Дополнителни забелеки за тренерите**
20 мин	Користејќи го материјалот 1 како референца, за да се минува низ советите на работењето со различќни култури, давање на учесниците шанса да дискутираат за идеите и да ги споредат со стратегиите кои тие ги развиле.	Материјал 1	Брошурата 1 може да се даде на учесниците како извор за да се повикаат на него после курсот
10 мин	Да се раздели материјал за правата на децата и да се објасни на учесниците дека иако додека ние ги респектираме културните разлики децата имаат право на кои тие имаат право да уживаат- и дека културата или религијат не може никогаш да биде изговор за злоставување Исто така на потенцираме дека децата имаат права да учествуваат во решенија кои влијаат врз нив /кои се однесуваат на нив.	Копија од UNCRC 1989	Забележете дека ова не е сесија за правата на децата – ова е само за да се подигне свеста и особено да се осигураме дека на учесниците им е јасно дека културата не може да се користи како изговор за злоставување. Ако времето дозволува дајте им на учесниците време да прочитаат во документацијата / материјалите и да постават прашања – или само нагласете ги основните права пример опстанок, заштита итн.
10 мин	Финални прашања / рефлексии од блокот А		За време на оваа сесија би било корисно да се потенцираат / нагласат ('takeaways') впечатоците од блокот. • Важноста накултурните разлики • културните разлики не ги дефинираат индивидуите и индивидуите не ја дефинираат културата • Личните ситуации пр. Да се биде бегалец / мигрант имат влијание врз однесуваањето итн. Културата никогаш не треба да се користи као изговор за злоставување.

Алтернатива А1			
Оваа алтернатива може да се користи ако учесниците немат или имаат мало искуство со работа со миганти - - на пр – подготвителен тренинг.			
15 мин	побарајте од учесниците да се поделат во помали групи (5-6 луѓе) и да дискутираат : ***Нивните очекувања од работењето со бегалци / мигранти и кои тие мислат дека би биле најпредизвикувачките теми во однос на работењето со различни култури.*** Краток фитбек на забелешаните точки од основната група на флип-чарт. Дискусии во големи групи / прашања и одговори.		Тренерите треба да бидат самоуверени/ сигурни за тоа да можат да одговорат на прашањата пред да почне сесијата. Тие или мораат да се подготват однапред или да имаат многу лично искуство кое можат да го претстават. За време на повратните информации ако има голема група, за да се избегне спориот фитбек земете една или де точки од секој група по редослед (избегнувајте повторување) се додека не бидат покриени / опфатени сите точки.

Алтернатива А2			
25 мин	Во малите групи учесниците дискутираат и ги запишуваат идеите на флипчарт: 5. ***Што тие веќе знаат / веруваат за културата на бегалците и мигрантите*** 6. ***Прашања кои тие ги имаат за културата на бегалцитакорисни да се подобри начинот на работа со нив.*** Фитбек на главната група и дискусија.		Најважно е тренерите кои ја водат оваа сесија да имаат искуство со работа со бегалци на терен-инаку ќе биде тешко да се одговори на прашањата. Забележете дека ова може да биде од нивните набљудувања. Не мора да биде вистина Ако дозволи времето поканете ја групата да каже на кои теми тие се согласиле меѓу себе / или каде имало несогласувања. Да го зачувате времето прашајте ја секоја група за повратна информација на една точка што веќе била кажана додека не бидат сите точки опфатени Тренерите можеби ќе има потреба да ги

Блок В: влијанието да се биде бегалец / мигрант врз децата.
ЦЕЛИ: • Препознавање на влијанието да се биде бегалец или мигрант и разликувајќи го тоа од знаците за знаците на насилство. • Истражување на значењето на заштита на децата во средината на бегалци / мигранти • Разликување помеѓу ранливост и ризик. Идентификување на клучните индикатори на загриженост / основна идентификација и оценка.
Потребни материјали: Бели Табли и пенкала Копии од материјалитете 2, 3 4 и 5 – доволно за секој учесник Копии од студиите на случајот –прв дел– доволно за секој учесник Копии од вежбите 1 – за секој учесник

Блок Б: влијанието да се биде бегалец врз децата			
тајминзи	**Инструкции**	**Извори**	**Дополнителни забелешки за тренерите**
5 мин	Вовед во сесијата и давање на преглед на опфатените површини		Запомнете можеби ќе биде потребно сите учесници да се претстават себеси.

Блок Б: влијанието да се биде бегалец врз децата			
тајминзи	**Инструкции**	**Извори**	**Дополнителни забелешки за тренерите**
20 мин	Замолете ги учесниците да се поделат во групи (5-6 луѓе) и распределете ги материјалите од студијата – Прв дел. Учесниците да дискутират за студијата и да размислуваат: 1. Дали се загрижени за некое од децата – зошто и зошто не? ***2. Дали тие мислатдека реакциите од децата се очекувани / нормални бидејќи тие се бегалци/ мигранти или мислат дека има некој друг проблем да се подвлече*** Фитбек на основните групи и дискусии помогнати од тренерите.	Материјали од студијата – прв дел	*Забелешка ако блокот стартува покасно и имамае на располагање помалку од 1½ час, испуштете ја оваа сесија и преминете веднаш на другата сесијанакратко претставувајќи го UNHCR и концептпт на правата на децата.* *Ако е возможно, доколку ја прави големината на групата премногу голема, имате четири групи и тоа го прави полесно да може да се даде фитбек.* Да се зачува времето за време на фитбекот побарајте од секој група да презентира едно дете, и потоа прашајте за придобивките / коментари од другите групи • *18 месеци старо – нормална реакција како дете е „заштита од семејството „ на оваа возраст децата не се свесни што се случува околу нив ако се сакани и заштитени од значајни возрасни луѓе.* • *4 години старо – срамежливо итн. и вознемирено кога мајката заминува нормално. Како и да е сметајќи дека таа не го носи кај роднините може да биде симптоматичен проблем на траума итн.* • *Во овој случај, во транзитна средина, може да не биде безбедно да се обезбеди PSS терапија но ние може да обезбедиме родители кои ќе дадат совет во однос на тоа како да се помогне на нивната ќерка да се намали понатамошниот стрес (на пр. Да и се каже кога ке се заминува да се осигура итн.).* • *14-годишно момче – нормална реакција. Во дополнение тој може да биде ставен во ситуација (на пр. Превод) каде што е третиран како возрасен или во неговата култура тој може да се смета за возрасен.(иако не е!). Темата не е неговата реакција туку дека може да се се стави себеси во опасност / стане одвоен итн.* • *13-годишно девојче во нормални услови би било нормално / соодветно за неа оди во тоалет сама. Барањето од неа да оди некој со неа во тоалет не е изненадувачко со оглед на ситуацијата.* Ако времето дозволува дискутирајте дали нивните одговори би биле поинакви ако детето би било помало/ постаро, момче /девојче или да има некој вид на посебни потреби како хендикеп. Забелешка: учесниците може да прашаат што да прават следно или да продолжат да дискутираат за битнита акции- да објаснат дека тоа ќе биде истражено во блокот Ц при заедничкото работење. Иако точките може да бидат решени за кратко време на оваа сесија бидете сигурни дека не сте се оддалечиле од планот на сесија инаку нема да има време за да се покрие целиот материјал. Нагласете дека има заеднички одговори / искуства кои може да се очекува од децата да ги изведуваати тие се нормални, но дека некои работи кои ги гледаме и слушаме не се нормални за ситуацијата и секогаш мора да бидеме подготвени за децата на кои им е потребна заштита. Ова создава линк/ поврзаност со следната сесија за правата на децата и заштитата на децата.

Блок Б: влијанието да се биде бегалец врз децата			
тајминзи	**Инструкции**	**Извори**	**Дополнителни забелешки за тренерите**
5 мин	Да се објасни на учесниците дека децата имаат специфични права на заштита, и од законот на UNHCR и Македонскиот Закон исто така.		Членот 118 од Македонскиот Устав јасно искажува дека било кој меѓународен договор (на пр. CRC) кој е ратификиран во согласност со Македонскиот закон, се смета како Закон на Македонија. UNHCR им дава на децата специфични права на заштита (член 17) и на посебна поддршка ако се бегалци. CRC секогаш бара од најдобар интерес за децата е огромната грижа и понатака возрасните да прават она што е најдобро за децата
15 мин	Во голема група – значајни/битни идеи 1. Што значи заштита на децата во итни (вонредни)ситуации? 2. Од што ги штитиме децата? Фасилитаторот да ги сумира поентите користејќи го материјалот 2 како водич. Прегледот во големи групи, користејќи го материјалот 3 како водич, клучните теми во однос на злоставувањето и експлоатацијата во вонредни /итни ситуации.	Материјали 2 и 3	Забелешка – ако Power Point/ аудио е на располагање заменете ја оваа сесија со **алтернатива Б1**. Запомнете дека заштитата на децата во итни ситуации е особено поврзана со **., превенција и одговор на злоупотреба, занемарување, експлоатација и насилство " (како за групата за заштита на децата).** Осигурајте се дека учесниците ги разбираат UAM (малолетници) се ЕДНА категорија на деца – но дека заштитата на децата е поширока од онаа само на (малолетниците) UAM. Покорисен начин е да се мисли на децата со теми, подобро отколку да се припаѓа на одредена група – на пример одделени од семејството подобра тема отколку UAM (малолетници) што е специфична дефиниција. Заштитата на децата во вонредни ситуации не е за правата генерално (на пример здравје) иако и овие треба да бидат употребени / исполнети но особено правото на заштита. Не заборавајте да ја линкувате културата со заштитата на децата- на пример она што е културно прифатливо не мора за биде злоупотребувачко за децата. – на пр.не треба да им наштети. Важно е да може да се препознаат децата кои може да бидат изложени на опасност / кои патат од злоупотреба.

Блок Б: влијанието да се биде бегалец врз децата			
тајминзи	**Инструкции**	**Извори**	**Дополнителни забелешки за тренерите**
10 мин	Објаснете на учесниците: Многу е важно сите оние кои работат или се во контакт со децата да бидат способни брзо да го препознаат детето кое е во опасност од злоставување или е злоставувано и има потреба од дополнителна поценка или поддршка. **РАНЛИВОСТА** е карактеристика или сплет на околностикои индивидуата ги има или може да ги направи да бидат подложни на повреди. **РИЗИКОТ / ОПАСНОСТА** е поврзан со природата да си наштети самиот на себе и веројатноста дека ризикот ќе се појави. Ова вклучува размислување за заштитните влијанија. Ете зошто е потребно да се мисли за индивидуалните деца и нивните искуства, повеќе отколку да се пресметува на која категорија на ранливост тие и припаѓаат, важно е да се биде многу внимателен со децата каде ризикот е голем. Акциите за помош на децата можат да вклучат и напори да се намали нивната ранливост како и ризикот/ опасноста.	Материјал 4	Би било добро да се нацрта матрицата на опасност на флип-чартот за да се покаже на учесниците. алтернативно распределете го материјалот 4 На пример дете со хендикеп може да биде многу осетливо на злоупотреба но ако има семејство кое го сака и добра нетворк поддршка може да биде со мал ризик/ мала опасност.
20 мин	Замолете ги учесниците да се поделат во тројки и распределете го материјалот, Вежба 1. Повратна информација до главната група и дискусија.	Вежба 1	Не постојат специфични точни или неточни одговори за оваа вежба. Поентата е учесниците да размислат за ризикот, ранливоста на детето и заштитните влијанија, со цел да ги донесат своите одлуки.
10 мин	Тренерот да го користи материјалот 5 од показателите кои треба да бидат запамтени и кои можат да укажуваат дека детето е во дополнителен ризик.	Материјал 5	Забелешка – материјалот 5 е **алатка да им помогне на учесниците** на терен. Тој не е дефинитивна листа. *Ако времето дозволува, тренерите можат да ги поканат учесниците да развијат најнапред своја листа на индикатори / показатели и потоа да ја споделат алатката од материјалот 5.* Треба да биде забележано дека децата мора да се консултираат – нивните погледи се критични ако ја разбереме нивната ситуација и се осигураме дека носиме одлуки и планови кои најдобро ги опфаќаат нивните интереси.
5 мин	Завршни мисли – прашања за блокот Б		Забележете дека времето дозволува (на пример ако групата е помала и затоа фитбекот е пократок) – изнесете ја сесијата со **алтернатива Б 2**

Алтернатива Б1			
Забелешка – оваа сесија може да се користи само како алтернативен начин за да се истражи заштитата на децата ако се достапни PowerPoint и аудио материјали.			
15 мин	Во големи групи покажете го видео клипот „Моето Име е Самира„ изработено од Работната Група за Заштита на Децата http://cpwg.net/capacity_building/child-protection-humanitarian-action-samira-video/ во мали групи (5-6 луѓе) учесниците да се изјаснат за видеото и накратко да дискутираат. 1. Што е заштита на децата во итни / вонредни ситуации? 2. Од Што ги штитиме ние децата? Фасилитаторот да сумира заклучоците и да го разјасни користењето на материјалот 2 како водич Во големи групи преглед, на користење на материјалот 3, главните теми во однос на злоставувањето и експлоатацијата во вонредни/ итни ситуации.	Материјали 2 и 3	Забелешка - проверете во канцеларијата на UNICEF дали ова видео кое е на македонски има и развиена Македонска верзија. Осигурајте се дека учесниците ги разбираат UAM (малолетници) се ЕДНА категорија на деца – но дека заштитата на децата е поширока од онаа само на (малолетниците) UAM. Покорисен начин е да се мисли на децата со теми, подобро отколку да се припаѓа на одредена група – на пример одделени од семејството подобра тема отколку UAM (малолетници) што е специфична дефиниција. Заштитата на децата во итни вонредни ситуации не е во главно само за правата (на пр., здравјето) иако на тоа треба да се одработи а посебно правото на заштита. Не заборавајте да ја поврзете културата со заштитата на децата- т.е она што е културно прифатливо не мора да биде злоставувачко за децата- т.е не би требало да им наштети на нив. Многу е важно да може да се идентификуваат деца кои можеби се во опасност или / се злоставувани.

Алтернатива Б2			
15 мин	Побарајте од работниците да влијаат врз претходните случаи на учење – и нивните проблеми Во големи групи помогнати од тренерот дискутирајте за тоа какви потреби имаат децата и што е реално да се оствари со оглед на околностите.	Студија на случај – прв дел	Забелешка – можно е да се нема време да барате коментари од групата и во кој случај тренерот треба да ја заокружи сесијата со тоа што е реално да се обезбеди под дадените околности. За време на дискусијата тренерот треба да потенцира дека: 1. Важно е да се држиме до принципите на тоа да „не наштетиме на децата„ – може да биде опаснода се интервенира додека детето не е сместено (згрижено) 2. Важноста на раната идентификација се однесува на тоа детето да биде поддржано онаму каде ќе биде потребно (дискутирано во Блок Ц.

Блок Ц: заедничко работење за доброто на децата
Цели : • Да се истражат улогите и мандатите на агенциите кои се во контакт со деца • Да се разбере кога и како да се направи извештај/ препорака • Да се поделат информации помеѓу агенциите и на терен / сајтови • да се истражи што можат индивидуалците да направат за да се подобри комуникацијата
Потребни материјали: Флип-чартови(бели табли) и пенкала копии од струдиите на случајот- втор дел – доволно за секој учесник

Блок Ц: заедничко работење за доброто на децата			
тајминзи	**инструкции**	**извори**	**Дополнителни забелешки за тренерите**
5 мин	Отпочнете ја сесијата и дадете преглед на областите кои ги покрива		Запомнете да побарате учесниците да се претстават меѓу себе ако пристигне некој нов учесник
15 мин	Објаснете на учесниците дека сите агенции – дури и оние кои не работат директно со деца имаат улога во осигурувањето на тоа децата да бидат заштитени (според Конвенцијата за Правата на Децата на ОН) • **Агенции и сервисни провајдери кои може да дојдат во контакт со децата** • ***Како тие доаѓаат во контакт со децат и затоа каква е нивната улога во заштита на децата.***		Забелешка – акоучесниците немаат работено со бегалци и мигранти или неодамна почнале да работат (т.е овој тренин се води како ориентација/ насока) заменете ја оваа сесија со **Алтернатива Ц.** На пр детските невладини организации може даимаат улога во ставање под заштита на други како WASH итн. може да имаат превентивна улога (т.е. да се осигураме дека тоалетите ссе чисти) или идентификациска улога.
5 мин	Потсетете ги учесниците дека децата имаат специфични права и под UNHCR и под Македонскиот закон		Членот 118 од Македонскиот Устав јасно искашува дека било кој меѓународен договор (на пр. CRC) кој е ратифициран во согласност со Македонскиот закон се смета како Закон на Македонија. CRC секогаш бара од најдобар интерес за децата да е огромната грижа и понатака возрасните да прават она што е најдобро за децата Во дополнение има други закони во Македонија на пример Законот за Семејствокој им дава заштита на децата и исто така препорачува улоги на специфични агенции како што е Центарот за Социјална Работа.

Блок Ц: заедничко работење за доброто на децата			
тајминзи	**инструкции**	**извори**	**Дополнителни забелешки за тренерите**
25 мин	Побарајте од учесниците да се соберат во мали групи (5-6) и кажете им дека сега ќе се обидат да размислат за специфични случаи за начините на истражување. ***1. Агенциите кои се веќе инволвирани или / може да бидат повеќе инволвирани во случајот.*** ***2. Да можат да работат заедно за да подобро ги заштитат децата.*** Разделете до материјалот за студијата – втор дел. објаснете дека некои учесници може веќе ги запознале овие семејства во друга сесија, но иако не се грижете бидејќи сите информации се вклучени. Учесниците треба да размислат за прашањата и да ги забележат нивните одговори на бели табли(флип-чартови) Групите накратко да ги презентираат нивните одговори во поголемата група, проследени со дискусии во главната група за разликите / сличностите итн.	Студија на случајот – Втор дел	Точки за кои сте сигурни дека се опфатени за време на фитбекот: • Медицинскиот тим треба да се состои од CFS / детски (NGO-а) невладини организации за време на дискусиите со родителите. • Преведувачите / вработените треба да испита повеќе за тоа што момчето мисли / дали е загрижен за тоа што е раздвоен или пак е преплашен од тоа да останат заедно? Да се осигурате да се земат во предвид погледите на децата како најбитни. • Полицијата треба да има поминато / положено низ она што го има видено. • Можеме првично да видиме загрижен татко или како културна тема, но ако ја додадеме изјавата на момчето и тоа се развика (исто така за оние кои веќе го имат минато блокот Б, запомнете дека 4 –годишното дете не зборува), тогаш нашето сваќање на семејната ситуација може да биде многу различна. Нагласете дека во ситуација на живот или смрт културниот / индивидуалниот избор е ирелевантен и Центарот за Социјална работа мора да биде вклучен за да може да се одлучи за одземање на детето од родителот
10 мин	Во големи групи дискутирајте за за примената на размена на информации/ преминување на детали (на пр.информирана согласност итн.) но потенцирајќи дека каде што детето е во опасност ако семејството не дава согласност за извештаи сепак е возможно да се реагира под принципите за „најдобар интерес на детето„.		Ако е потребно, истражете ги било кои дилеми со споделување на информации од специфични агенции- на пример медицински / правни перспективи Да се потсетат учесниците дека препораките може да се направат помеѓу агенциите/ помеѓу агенциите и низ сајтовите на терен/ границите. Советување за учесниците дека протоколите се одвиваат дека ќе се постават дефинитивни процедури но со истите принципи- т.е. заштита на децата - примена
15 мин	Во парови по три учесници да дискутираат ***Како тие можат подобро да работат заедно – да се издвојат три најостварливи работикои тие може веднаш да почнат да ги прават.*** Фитбек од големата група и дискусии		Забележете дека претходните вежби и дискусии може повторно да се употребат – особено ако учесниците сакаат да го минат времето дискутирајќи за нивните случаи. Последната сесија може да се изостави ако нема доволно време.
5 мин	Финални размислувања – рефлексии за блокот Ц		

Алтернатива Ц			
20 мин	Објаснете на учесниците дека сите агенции-дури и оние кои не работат директно со деца – имаат улога да сеосигураат дека децата се заштитени. Побарајте од учесниците дас ераспределат во парови и да му се даде на секој пар дел од забелешките. Учесниците треба да циркулираат во парови околу собата и за секоја агенција да се запише на ливче нивната забелешка, и потоа залепете го на соодветната таблазависно од тоа како сервисниот провајдер може да придонесе за заштита на децата (на пример ,WASH може да зебележи дете кое е само во тоалет итн. и тогаш да се обратат кон друга служба) Откако сите парови ќе ги разгледаат сите сервис провајдери, дајте им на учесниците неколку минути да одат наоколку и да ги разгледаат флипчартовите. Во големите групи дискутирајте за главните впречатоци / обсервации од групата – да се расчистат сите недоразбирања ако е потребно.	Разделете забелешки / хартија во боја или лифчиња самолепliва лента	*Оваа сесија може да се користи за ориентација на новите вработени или оние кои штотуку почнале да работат на терен со различните агенции кои работат со деца.* *Пред да почне сесијата да се осигураат тренерите дека веќе ги поставиле флипчартовоте со главните сервис провајдери т.е UNHCR, детските организации, медицинската / првата помош, дистрибутерите на храна и WASH, полицијата итн.* Ако прибелешките на хартивчиња не се возможни тогаш напишете ја нивната идеа на флип-чартот. Со цел да се направи сесијата полесна за менаџирање, замолете ги учесниците да не ги повторуваат темите кои се веќе поставени на флипчатртот туку само да надополнат

Блок Д : Заштита на децата
Цели : • Да се разбере како нашата работа влијае на напорите да се задржат децата безбедни / или може да ги доведе децата во опасност или повреда • Да се избегне раздвојувањето • Да се земе во предвид исцрпеноста и како тоа влијае на работата со децата- и совети за да се спречи –
Потребни материјали : Флип-чартови и пенкала Копии од материјалите 6, 7 и 8–доволно за секој учесник Копии од вежбата 2– доволно за секој учесник

Блок Д : Заштита на децата			
тајминзи	**инструкции**	**Специфични извори**	**Дополнителни забелешки за тренерите**
5 мин	Отпочнете ја сесијата и дадете преглед на областите кои ги покрива		Запомнете да побарате учесниците да се претстават меѓу себе ако пристигне некој нов учесник
15 мин	Побарајте од учесниците да се поделат во помали групи и распределете ја студијата на случајот – трет дел. Објаснете дека тие ги запознале семејствата претходно во друг блок, но сите потребни информации се секако вклучени тука. Во помалите групи учесниците да дискутираат: • ***Било каква грижа за децата посебно во релација со нивната заштита и безбедност? Ако е така каква е таа грижа?*** • ***Кои активности треба да се преземат за да се спречи или намали веројатноста од заштита / безбедност во однос на случувањето.*** Фитбек од големите групи и дискусии	Студија на случајот - трет дел.	Клучни точки да се осигура она што е опфатено во конверзацијата. • Да се спречи разделувањето/ да се осигураме дека е добро управувано иако е неизбежно • Да се осигураме другите деца се згрижени од роднини. • Да се оосигураме дека момчето нема да замине со други луѓе. • Да се осигураме да се поврземе со Србија / следната локација за да се осигураме дека ако семејството се пресели тие можат да битат повторно заедно. • Советувајте го бремените жени за безбедноста од патувањето, азил итн. Потенцирајте дека е важно никако да не наштетиме – ова исто така се поврзува со тоа да се осигураме дека службите кои се на располагање за психолошка се внимателни. Психолошкото советување не треба/ не мора секогаш да се добива само од луѓе кои се тренирани и кои можат да ги разберат границите на истото за лугето во движење.

Блок Д : Заштита на децата			
тајминзи	**инструкции**	**Специфични извори**	**Дополнителни забелешки за тренерите**
10 мин	Во големите групи најдобри идеи што значи заштитата. Користејќи го материјалот 6 оди кон давање на дефиниции за заштитата на децата, потенцирајќи дека тоа е во главно **превентивна акција**	Материјал 6	Заштитата на децата паѓа во две главни области 1 Намерно - обиди да се спречи намерното наштетување на децата(на пр. Од вработените итн. кои се тие кои можеби бараат начин да имаат пристап кои би можеле да ги злоупотребуваат) 2 Случајно – обид да се осигура дека ненамерно случајно наштетување не се предивикува (на пример одвојување поради лошата дизајнирана програма)
20 мин	Објаснете на учесниците дека заштитата на децата е комбинација од нивните сопствени навики и однесувања и исто така и средината и начинот на кои службите се обезбедени што може да создаде ризик за децата. Распределете ја вежба 2 и замолете ги учесниците да таботат во тројки / двојки парови да размислат за секое од сценаријата и да ги препознаат начините да се пристапи на проблемот. Фитбек и дискусии во големи групи помогнати од тренерите и истражувајќи до кој степен индивидуалците можат да превземат акција (на пр. Нешто што можат да го сторат сами или да се залагаат за тоа)	Вежба 2	Забележете дека ако обуката /тренингот се одржува на терен заменте ја сесијата со **алтернатива Д.** Последната сесија во овој блок ги опфаќа исцрпеноста и стресот – како и да е, многу е веројатно/ очигледно особено кога работите со луѓе со многу искуство, дека нема да има време за да се мине нис темите за исцрпеност и стрес. НАМЕСТО ТОА кога дискутираме за вежба 2 и сценариото повзано со вработените кои викаат на децата, тренерот може да потенцира дека тоа може да биде од исцрпеност/ стрес и да се посоветуваат учесниците имаат брошура (брошура 8) која можат да ја прочитаат сами за исцрпеноста и стресот
15 мин	Да им се објасни на учесниците дека една од основните причини дека безбедноста на децата е компромитрана е тоа да се биде одвоен/разделен. Ова често е предизвикано од начинот како се организирани службите или случајно. Во поголеми групи да се дадат цврсти идеи како децата можат да се раздвојат преку начинот на кој се однесуваат вработените. Користејќи ја брошурата 7 како водич, потенцирајте зошто е најважно да се избегне важно е и да се дискутира за улогата на агенциите во обезбедување семејствата да бидат заедно и клучните пораки дека сите вработени можат да обезбетат на децата и родителите на не бидат разделени.	Материјал/брошура 7	

Блок Д : Заштита на децата			
тајминзи	**инструкции**	**Специфични извори**	**Дополнителни забелешки за тренерите**
20 мин	Линкување на првичната вежба, објаснете на учесниците дека исцрпеноста, стресот и секундарната траума може да имаат детереминирачки ефект и на индивидуалните работници, нивниот тим и на напорите да се заштитат децата (како што е ефикасноста на работникот е компромитирана). Во големи групи- силни идеи. ***1.Што учесниците подразбираат под изцрпеност и стрес*** ***2. Што може да бидат некои од знаците дека некој страда од исцрпеност, стрес итн.*** Користејте ја брошурата 8 да говорите низ знаците на исрпеност итн. и потенцирајте ги стратегиите за спречување/ намалување на исцрпеноста итн.	Брошура 8	Како што претходно беше споменато, можеби нема да има доволно време за да се заврши сесијата особено ако теренските работници имаат споделено нивни искуства во претходните сесии. Во тој случај брошурата 8 треба да се даде на учесниците да ја прочитаат сами надвор од курсот. Стресот /исцрпеноста се потенцираат како индивидуални и кумулативни. Додека пак постојат стратегии кои лужето может да ги користат за да се справат со нивниот стрес и исцрпеност, организациите секако имаат обврска да се грижат за доброто на вработените. Ако дозволува времето може да ги поканите учесниците на размислувања / дискусии стратегии – вклучувајќи и тоа како вработените можат да се грижат еден за друг.
5 мин	Завршни поенти/ размислувања – за блокот Д		

АЛТЕРНАТИВА Д		
Забележете дека оваа сесија може да секористи доколку обуката се одржува на терен		
20 мин	Објаснете им на учасниците дека заштитата е комбинација на нивните сопствени навики и однесувања исто како и околината и начинот на кој се наоѓаат службите кои се обезбедени што може да предизвика ризик за децата. Во парови / тројки учесниците треба да се движат наоколу 10 мин.за размислување. 1. Каде се лоцирани ситуациите/ грижите кои можат ја зголемат заштитата на децата / безбедноста на децата? 2. Што тие можат да сторат, при нивната улога за бидеме сигурни дека го намалиле ризикот. Фитбек и дискусија во големите групи помогнати од тренерите и истражување во што можат да се вклучат индивидуалците(на пр. Нешто што можат да го сторат сами или со некој друг.	Учесниците треба да одат наоколу 10 мин и да се вратат со забелешки. Ако е потребно прашувајте ги учесниците со давање забелешки : на пр. Осигурајте се дека нема да ги раздвојат децата, во однос на загриженоста, одлука да се водат децата по патишта на кои може да бидат изложени на опасност(на пр.кога одите на кафе, минување низ санитарните области /тоалети, спиење во бунгалови итн), предизвик за посетителите / она што работниците не го виделе досега итн.

Планови на сесијата – Србија

Оваа секција содржи материјали развиени за Србија. Овие материјали се базирани на оргиналните материјали развиени за БЈРМ прилагодени врз основата на истражувачката мисија за обемот. Основната разлика е малку зголемен акцент на исцрпеноста и поголем акцент на ППП (психолошка прва помош) во однос на заштитата на децата. Дополнителен изборен блок за ППП разгледуван во Србија е вклучен во посебна секција од овој прирачник.

Заедно со материјалите разгледувани за БЈРМ **БРОШУРИ БЕЖБИ и СТУДИИ НА СЛУЧАЈОТ** се вклучени во следната секција.

Блок А : Работење со други култури
ЦЕЛИ : • разбирање на динамиката на работење со културните разлики и споделување на искуства. • Препознавање како однесувањето на работниците, влијае врз динамиката на работење со бегалци и мигранти. • Идентификување на совети и стратегии за надминување / ограничување на влијанието на културните разлики.
Потребни материјали: Флипчартови и пенкала Копии од UNCRC – краток преглед на верзијата на локален јазик (забележете дека детската пријателска верзија издадена од UNICEF е корисна верзија) Копии од материјалите / материјалите 1 – доволно за секој учесник

Блок А : Работење со други култури			
тајминзи	**инструкции**	**извори**	**Дополнителни забелешки за тренерите**
5 мин	Вовед во сесијата		Дадете преглед на целите на блокот и областите кои ги покрива
15 мин	Замолете ги учесниците да се поделат во мали групи од (5-6) луѓе и да дискутираат. ***За нивните искуства при работењето со бегалци и мигранти и кои биле нивните најдобри и најпредизвикувачки теми во однос на културата.*** Краток фитбек од најбитните точки забележани на флипчарт од големите групи		Оваа сесија ке биде тешко да се покрие ако учесниците имаат лимитирано искуство во работењето со бегалци / други култури и во тој случај заменете ја оваа сесија со **алтернатива А1** За времетраењето на фитбекот ако групата е голема да се избегне спориот фитбек земете една или две точки од секоја група по ред (избегнувајте повторување) се додека сите точки не бидат опфатени.

Блок А : Работење со други култури			
тајминзи	**инструкции**	**извори**	**Дополнителни забелешки за тренерите**
25 мин	Во помалите групи учесниците да дискутираат за своите искуства ***Кои стратегии тие ги откриле / развиле за работа со луѓе од други култури:*** • ***Како маж – работење со жени, работење со мажи, работење со деца*** • ***Како жена – работење со жени, работење со мажи, работење со деца.*** Фитбек од големата група и дискусија.		Оваа сесија ќе биде тешко да се покрие ако учесниците имаат лимитирано/ ограничено искуство во работењето со бегалци / други култури, во кој што случај оваа сесија се заменува со **Алтернатива А2** Важно е да се предвиди дека додека некои можеби се КУЛТУРНИ и РЕЛИГИОЗНИ некои вежби може да бидат ИНДИВИУАЛНИ и ФАМИЛИЈАРНИ. Важно е да се претпоставува дека нивното искуство ќе се примени автоматски на секого. Некои одговори може да бидат повеќе поврзани со искуството да се биде бегалец или мигрант- во нивната сопствена култура луѓето може да бидат различни. За време на ова сесија тренерите треба да се обидат и да ги поврзаат однесувањето ставот и вредностите на учесниците со одговори од бегалците и мигрантите и да ги прашуваат ако е потребно – на пример кое е влијанието од присуството на курсот врз основните потреби, јазикот на телото итн. ? Запомнете да ги прашате учесниците да размислат дали некои од стратегиите на комуникациија / позитивно работење се потребни да се прават со културата, или тие би ги примениле во сите поставки (на пр. Каков одговор ќе има пукањето врз луѓе во културата на учесниците?
20 мин	Користење на брошурата 1 како референца, да се мине низ советите за работење со различни култури, давајќи шанса да се дискутира за идеите и да се споредат со стратегиите кои тие ги развиле.	Брошура 1	Брошурата 1 може да биде дадена како извор за учесниците на кој можат да се повикаат после обуката.
10 мин	Разделете го материјалот за правата на децата и објаснете на учесниците дека дури и кога ние ги почитуваме културните разлики децата имаат права кои тие правно можат да ги уживаат- и дека културата / религијата не може да биде изговот за злоставување.	Копија од UNCRC 1989	Забележете дека ова не е сесија за правата на децата – ова е само за да се подигне свеста и особено дас еосигураме дека на учесниците им е јасно дека културата не може да се користи како изговор за злоставување. Исто така потенцирајте дека учеството на децата во одлуките кои ги допираат нив е право кое децата го имаат Ако времето дозволува дајте им на учесниците време да прочитаат во документацијата / материјалите и да постават прашања – или само нагласете ги основните права пример опстанок, заштита итн.

Блок А : Работење со други култури			
тајминзи	**инструкции**	**извори**	**Дополнителни забелешки за тренерите**
10 мин	Финални прашања / размислувања за блок А		За време на оваа сесија би било корисно да се потенцираат / нагласат ('takeaways') впечатоците од блокот. • Важноста накултурните разлики • културните разлики не ги дефинираат индивидуите и индивидуите не ја дефинираат културата • Личните ситуации пр. Да се биде бегалец / мигрант имат влијание врз однесуваањето итн. • Културата никогаш не треба да се користи као изговор за злоставување.

Алтернатива А1			
Оваа алтернативна вежба може да се користи ако учесниците немаат или имаат само малку искуство во работата со бегалци- т.е. подготвителен тренинг.			
15 мин	побарајте од учесниците да се поделат во помали групи (5-6 луѓе) и да дискутираат : ***Нивните очекувања од работењето со бегалци / мигранти и кои тие мислат дека би биле најпредизвикувачките теми во однос на работењето со различни култури.*** Краток фитбек на забелешаните точки од основната група на флип-чарт. Дискусии во големи групи / прашања и одговори.		Тренерите треба да бидат самоуверени/ сигурни за тоа да можат да одговорат на прашањата пред да почне сесијата. Тие или мораат да се подготват однапред или да имаат многу лично искуство кое можат да го претстават. За време на повратните информации ако има голема група, за да се избегне спориот фитбек земете една или де точки од секој група по редослед (избегнувајте повторување) се додека не бидат покриени / опфатени сите точки.

Алтернатива А2			
25 мин	Во малите групи учесниците дискутираат и ги запишуваат идеите на флипчарт: ***3. Што тие веќе знаат / веруваат за културата на бегалците и мигрантите*** ***4. Прашања кои тие ги имаат за културата на бегалцитакорисни да се подобри начинот на работа со нив.*** Фитбек на главната група и дискусија.		Најважно е тренерите кои ја водат оваа сесија да имаат искуство со работа со бегалци на терен- инаку ќе биде тешко да се одговори на прашањата. Забележете дека ова може да биде од нивните набљудувања. Не мора да биде вистина Ако дозволи времето поканете ја групата да каже на кои теми тие се согласиле меѓу себе / или каде имало несогласувања Да го зачувате времето прашајте ја секој група за повратна информација на една точка што веќе била кажана додека не бидат сите точки опфатени Тренерите можеби ќе има потреба да ги објаснат точките.

Блок Б: влијанието да се биде бегалец / мигрант врз децата.
Цели : • Препознавање на влијанието да се биде бегалец или мигрант и разликувајќи го тоа од знаците за знаците на насилство. • Истражување на значењето на заштита на децата во средината на бегалци / мигранти • Разликување помеѓу ранливост и ризик. • Идентификување на клучните индикатори на загриженост / основна идентификација и оценка.
Потребни материјали: Бели Табли и пенкала Копии од материјалитете 2, 3 4 и 5 – доволно за секој учесник Копии од студиите на случајот –прв дел– доволно за секој учесник Копии од вежбите 1 – за секој учесник

Блок Б: влијанието да се биде бегалец / мигрант врз децата.			
тајминзи	**инструкции**	**извори**	**Дополнителни забелешки за тренерите**
5 мин	Вовед во сесијата и давање на преглед на опфатените површини		Запомнете можеби ќе биде потребно сите учесници да се претстават себеси.

Блок Б: влијанието да се биде бегалец / мигрант врз децата.			
тајминзи	**инструкции**	**извори**	**Дополнителни забелешки за тренерите**
20 мин	Замолете ги учесниците да се поделат во групи (5-6 луѓе) и распределете ги материјалите од студијата – Прв дел. Учесниците да дискутират за студијата и да размислуваат: 3. Дали се загрижени за некое од децата – зошто и зошто не? ***4. Дали тие мислатдека реакциите од децата се очекувани / нормални бидејќи тие се бегалци/ мигранти или мислат дека има некој друг проблем да се подвлече*** Фитбек на основните групи и дискусии помогнати од тренерите.	Материјали од студијата – прв дел	*Забелешка ако блокот стартува покасно и имамае на располагање помалку од 1½ час, испуштете ја оваа сесија и преминете веднаш на другата сесијанакратко претставувајќи го UNHCR и концептт на правата на децата.* *Ако е возможно, доколку ја прави големината на групата премногу голема, имате четири групи и тоа го прави полесно да може да се даде фитбек.* Да се зачува времето за време на фитбекот побарајте од секој група да презентира едно дете, и потоа прашајте за придобивките / коментари од другите групи • *18 месеци старо – нормална реакција како дете е „заштита од семејството „ на оваа возраст децата не се свесни што се случува околу нив ако се сакани и заштитени од значајни возрасни луѓе.* • *4 години старо – сramежливо итн. и вознемирено кога мајката заминува нормално. Како и да е сметајќи дека таа не го носи кај роднините може да биде симптоматичен проблем на траума итн.* • *Во овој случај, во транзитна средина, може да не биде безбедно да се обезбеди PSS терапија но ние може да обезбедиме родители кои ќе дадат совет во однос на тоа како да се помогне на нивната ќерка да се намали понатамошниот стрес (на пр. Да и се каже кога ке се заминува да се осигура итн.).* • *14-годишно момче – нормална реакција. Во дополнение тој може да биде ставен во ситуација (на пр. Превод) каде што е третиран како возрасен или во неговата култура тој може да се смета за возрасен.(иако не е!). Темата не е неговата реакција туку дека може да се се стави себеси во опасност / стане одвоен итн.* • *13-годишно девојче во нормални услови би било нормално /соодветно за неа оди во тоалет сама. Барањето од неа да оди некој со неа во тоалет не е изненадувачко со оглед на ситуацијата.* Ако времето дозволува дискутирајте дали нивните одговори би биле поинакви ако детето би било помало/ постаро, момче /девојче или да има некој вид на посебни потреби како хендикеп. Учесниците може да прашаат што да прават следно или да продолжат да дискутираат за битнита акции- да објаснат дека тоа ќе биде истражено во блокот Ц при заедничкото работење. Иако точките може да бидат решени за кратко време на оваа сесија бидете сигурни дека не сте се оддалечиле од планот на сесија инаку нема да има време за да се покрие целиот материјал. **Важно е да се нагласи дека за време на дискусијат идејата за терапија/ да се посети советник е важно да се спомене да „не нанесуваме повреди„ со оглед на тоа дека децата се движат може многу да им наштети ако ги ангажирате во обемна работа- клучно е да им бидете на расолагање и поддршка.** **(**забелешка дека дополнителниот модел на ППП го разгледува ова подлабоко). Нагласете дека има заеднички одговори / искуства кои може да се очекува од децата да ги изведуваати тие се нормални, но дека некои работи кои ги гледаме и слушаме не се нормални за ситуацијата и секогаш мора да бидеме подготвени за децата на кои им е потребна заштита. Ова создава линк/ поврзаност со следната сесија за правата на децата и заштитата на децата.

Блок Б: влијанието да се биде бегалец / мигрант врз децата.			
тајминзи	**инструкции**	**извори**	**Дополнителни забелешки за тренерите**
5 мин	Потсетете ги учесниците дека децата имаат специфични права на заштита, и од законот на UNHCR и Српскиот Закон исто така.		UNHCR им дава на децата специфични права на заштита (член 17) и на посебна поддршка ако се бегалци. CRC бара дека од најдобар интерес за децата да биде огромната грижа и понатака возрасните да прават што е најдобро за децата
15 мин	Во голема група –бурни идеи 1. Што значи заштита на децата во итни (вонредни)ситуации? 2. Од што ги штитиме децата? Фасилитаторот да ги сумира поентите користејќи го материјалот 2 како водич Прегледот во големи групи, користејќи го материјалот 3 како водич, клучните теми во однос на злоставувањето и експлоатацијата во вонредни / итни ситуации.	Вежби 2 и 3	Забелешка – ако Power Point/ аудио е на располагање заменете ја оваа сесија со **алтернатива Б1**. Запомнете дека заштитата на децата во итни ситуации е особено поврзана со **., превенција и одговор на злоупотреба, занемарување, експлоатација и насилство " (како за групата за заштита на децата).** Осигурајте се дека учесниците ги разбираат UAM (малолетници) се ЕДНА категорија на деца – но дека заштитата на децата е поширока од онаа само на (малолетниците) UAM. Покорисен начин е да се мисли на децата со теми, подобро отколку да се припаѓа на одредена група – на пример одделени од семејството подобра тема отколку UAM (малолетници) што е специфична дефиниција. Заштитата на децата во вонредни ситуации не е за правата генерално (на пример здравје) иако и овие треба да бидат употребени / исполнети но особено правото на заштита. Не заборавајте да ја линкувате културата со заштитата на децата- на пример она што е културно прифатливо не мора за биде злоупотребувачко за децата. – на пр.не треба да им наштети. Важно е да може да се препознаат децата кои може да бидат изложени на опасност / кои патат од злоупотреба.

Блок Б: влијанието да се биде бегалец / мигрант врз децата.			
тајминзи	**инструкции**	**извори**	**Дополнителни забелешки за тренерите**
10 мин	Објаснете на учесниците: Многу е важно сите оние кои работат или се во контакт со децата да бидат способни брзо да го препознаат детето кое е во опасност од злоставување или е злоставувано и имапотреба ос дополнителна поценка или поддршка. **РАНЛИВОСТА** е карактеристика или сплет на околностикои индивидуата ги има или може да ги направи да бидат подложни на повреди. **РИЗИКОТ / ОПАСНОСТА** е поврзан со природата да си наштети самиот на себе и веројатноста дека ризикот ќе се појави. Ова вклучува размислување за заштитните влијанија. Ете зошто е потребно да се мисли за индивидуалните деца и нивните искуства, повеќе отколку да се пресметува на која категорија на ранливост тие и припаѓаат, важно е да се биде многу внимателен со децата каде ризикот е голем. Акциите за помош на децта можат да вклучат и напори да се намали нивната ранливост како и ризикот/ опасноста.	Материјал 4	Би било добро да се нацрта матрицата на опасност на флип-чартот за да се покаже на учесниците. алтернативно распределете го материјалот 4 *На пример дете со хендикеп може да биде многу ранливо на злоупотреба но ако има семејство кое го сака и добра нетворк поддршка може да биде со мал ризик/ мала опасност.*
20 мин	Замолете ги учесниците да се поделат во тројки и распределете го материјалот, Вежба 1. Повратна информација до главната група и дискусија.	Вежба 1	Не постојат специфични точни или неточни одговори за оваа вежба. Поентата е учесниците да размислат за ризикот, ранливоста на детето и заштитните влијанија, со цел да ги донесат своите одлуки.
10 мин	Тренерот да го користи материјалот 5 од показателите кои треба да бидат запамтени и кои можат да укажуваат дека детето е во дополнителен ризик.	Материјал 5	Забелешка – материјалот 5 е **алатка да им помогне на учесниците** на терен. Тој не е дефинитивна листа. *Ако времето дозволува, тренерите можат да ги поканат учесниците да развијат најнапред своја листа на индикатори / показатели и потоа да ја споделат алатката од материјалот 5.*
5 мин	Завршни мисли – прашања за блокот Б		Забележете дека времето дозволува (на пример ако групата е помала и затоа фитбекот е пократок) – изнесете ја сесијата со **алтернатива Б 2**

АЛТЕРНАТИВА Б1			
Забелешка – оваа сесија може да се користи само како алтернативен начин за да се изтражи заштитата на децата ако се достапни PowerPoint и аудио материјали.			
15 мин	Во големи групи покажете го видео клипот „Моето Име е Самира„ изработено од Работната Група за Заштита на Децата http://cpwg.net/capacity_building/child-protection-humanitarian-action-samira-video/ во мали групи (5-6 луѓе) учесниците да се изјаснат за видеото и накратко да дискутираат. 1. Што е заштита на децата во итни / вонредни ситуации? 2. Од Што ги штитиме ние децата? Фасилитаторот да сумира заклучоците и да го разјасни користењето на материјалот 2 како водич Во големи групи преглед, на користење на материјалот 3, главните теми во однос на злоставувањето и експлоатацијата во вонредни/ итни ситуации.	Материјали 2 и 3	Забелешка - проверете во канцеларијата на UNICEF дали ова видео кое е на Англиски има и развиена Македонска верзија. Осигурајте се дека учесниците ги разбираат UAM (малолетници) се ЕДНА категорија на деца – но дека заштитата на децата е поширока од онаа само на (малолетниците) UAM. Покорисен начин е да се мисли на децата со теми, подобро отколку да се припаѓа на одредена група – на пример одделени од семејството подобра тема отколку UAM (малолетници) што е специфична дефиниција. Заштитата на децата во итни вонредни ситуации не е во главно само за правата (на пр., здравјето) иако на тоа треба да се одработи а посебно правото на заштита. Не заборавајте да ја поврзете културата со заштитата на децата- т.е она што е културно прифатливо не мора да биде злоставувачко за децата- т.е не би требало да им наштети на нив. Многу е важно да може да се идентификуваат деца кои можеби се во опасност или / се злоставувани.

АЛТЕРНАТИВА Б2			
15 мин	Побарајте од работниците да влијаат врз претгодните случаи на учење – и нивните проблеми Во големи групи помогнати од тренерот дискутирајте за тоа какви потреб имаат децата и што е реално да се оствари со оглед на околностите.	Случаи на студијата – прв дел	Забелешка – можно е да се нема време да барате коментари од групата и во кој случај тренерот треба да ја заокружи сесијата со тоа што е реално да се обезбеди под дадените околности. За време на дискусијата тренерот треба да потенцира дека: 3. Важно е да се држиме до принципите на тоа да „не наштетиме на децата„ – може да биде опаснода се интервенира додека детето не е сместено (згрижено) 4. Важноста на раната идентификација се однесува на тоа детето да биде поддржано онаму каде ќе биде потребно (дискутирано во Блок Ц)

Блок Ц: заедничко работење за доброто на децата
Цели : • Да се истражат улогите и мандатите на агенциите кои се во контакт со деца • Да се разбере кога и како да се направи извештај/ препорака • Да се поделат информации помеѓу агенциите и на терен / сајтови • Да се размисли за важноста од заедничкото работење за да сеспречи исцрпеноста и стратегии за да се спречи исцрпеноста
Потребни материјали: Флип-чартови(бели табли) и пенкала копии од струдиите на случајот- втор дел – доволно за секој учесник копии од брошурата 8 – доволно за секој учесник копии од прашалникот за исцрпеност- доволно за секој учесник

Блок Ц: заедничко работење за доброто на децата			
тајминзи	**инструкции**	**извори**	**Дополнителни забелешки за тренерите**
5 мин	Отпочнете ја сесијата и дадете преглед на областите кои ги покрива		Запомнете да побарате учесниците да се претстават меѓу себе ако пристигне некој нов учесник
10 мин	Објаснете на учесниците дека сите агенции – дури и оние кои не работат директно со деца имаат улога во осигурувањето на тоа децата да бидат заштитени (според Конвенцијата за Правата на Децата на ОН). Во големите групи –значајни идеи, собирање на одговори на флипчарт. • **Агенции и сервисни провајдери кои може да дојдат во контакт со децата** • ***Како тие доаѓаат во контакт со децата и затоа каква е нивната улога во заштита на децата.***		Забелешка – акоучесниците немаат работено со бегалци и мигранти или неодамна почналеда работат (т.е овој тренин се води како ориентација/ насока) заменете ја оваа сесија со Алтернатива Ц. На пр детските невладини организации може даимаат улога во ставање под заштита на други како WASH итн. може да имаат превентивна улога (т.е. да се осигураме дека тоалетите ссе чисти) или идентификациска улога.
5 мин	Потсетете ги учесниците дека децата имаат специфични права и под UNHCR и под Српскиот закон		CRC бара дека од најдобар интерес за децата е огромната грижа и понатака возрасните да прават што е најдобро за децата Во дополнение има други закони во Србија на пример Законот за Семејствокој им дава заштита на децата и исто така препорачува улоги на специфични агенции како што е Центарот за Социјална Работа.

Блок Ц: заедничко работење за доброто на децата			
тајминзи	**инструкции**	**извори**	**Дополнителни забелешки за тренерите**
20 мин	Побарајте од учесниците да се соберат во мали групи (5-6) и кажете им дека сега ќе се обидат да размислат за специфични случаи за начините на истражување. ***1. Агенциите кои се веќе инволвирани или / може да бидат повеќе инволвирани во случајот.*** ***2. Да можат да работат заедно за да подобро ги заштитат децата.*** Разделете до материјалот за студијата – втор дел. објаснете дека некои учесници може веќе ги запознале овие семејства во друга сесија, но иако не се грижете бидејќи сите информации се вклучени. Учесниците треба да размислат за прашањата и да ги забележат нивните одговори на бели табли(флип-чартови) Групите накратко да ги презентираат нивните одговори во поголемата група, проследени со дискусии во главната група за разликите / сличностите итн.	Студија на случајот – Втор дел	Имајте на ум, на COP е развиено - и дополнителна обука ќе бидат обезбедена во догледно време. Точки за кои сте сигурни дека се опфатени за време на фитбекот: • Медицинскиот тим треба да се состои од CFS / детски NGO- а за време на дискусиите со родителите. • Преведувачите / вработените треба да испита повеќе за тоа што момчето мисли / дали е загрижен за тоа што е раздвоен или пак е преплашен од тоа да останат заедно? Да се осигурате да се земат во предвид погледите на децата како најбитни. • Полицијата треба да има поминато /положено низ она што го има видено. • Можеме првично да видиме загрижен татко или како културна тема, но ако ја додадеме изјавата на момчето и тоа се развика (исто така за оние кои веќе го имат минато блокот Б, запомнете дека 4 –годишното дете не зборува), тогаш нашето сваќање на семејната ситуација може да биде многу различна. Нагласете дека во ситуација на живот или смрт културниот / индивидуалниот избор е ирелевантен и Центарот за Социјална работа мора да биде вклученза да може да се одлучи за одземање на детето од родителот
5 мин	Во големи групи дискутирајте за за примената на размена на информации/ преминување на детали (на пр.информирана согласност итн.) но потенцирајќи дека каде што детето е во опасност ако семејството не дава согласност за извештаи сепак е возможно да се реагира под принципите за „најдобар интерес на детето„.		Ако е потребно, истражете ги било кои дилеми со споделување на информациос специфични агенции- на пример медицински / правни перспективи Да се потсетат учесниците дека препораките може да се направат помеѓу агенциите/ помеѓу агенциите и низ сајтовите на терен/ границите. Советување за учесниците дека протоколите се одвиваат дека ќе се постават дефинитивни процедури но со истите принципи- т.е. заштита на децата - примена

Блок Ц: заедничко работење за доброто на децата			
тајминзи	**инструкции**	**извори**	**Дополнителни забелешки за тренерите**
30 мин	Објаснете на учесниците дека една од причините поради кои го охрабруваме работењето заедно не е бидејќи може да се подобри заштитата кој се нуди на децата туку исто така бидејќи може да ги спречи исцрпеноста и стресот. Исцрпеноста и стресот може да имаат детерминирачки ефект и на индивидуалниот работник и на напорите да се заштитат децата (како што ефикасноста на работниците е компромитирана). Во големите групи најбитни идеи: ***1. Што подразбираат учесниците по исцрпеност стрес и секундарна траума?*** ***2. Кои може да бидат некои од знаците и симптомите дека некој пати од исцрпеност и стрес итн.?*** Користете Power Point/ разделете ја брошурата 8 за знаците на исцрпеност итн. и разговарајте преку стратегиите за спречување/ намалување на исцрпеноста итн. Дајте им на учесниците копии од прашалникот за исцрпеност – и разговарајте за тоа. **Забележете дека ова не е за учесниците да го поплнуваат за време на обуката, туку за нивна сопствена насока.** Размислувања / дискусии за стратегиите (ако дозволува времето) – вклучувајќи како работниците можат да се грижат еден за друг и како агенциите во моментот ги поддржуваат своите вработени .	Брошура 8 Прашалник за исцрпеност	Важно е да се нагласи во оваа сесија дека дека стресот и исцрпеноста се индивидуални- она што е стресно за една личност не е за другата. Исто така стресот и исцрпеноста се кумулативни – тоа значи дека колку повеќе сте изложени на стресни ситуации толку полошо станува. Стресот е карактеризиран како преголема доза на измореност /исцрпеност по одвојување/ негрижа. Малку стрес е нормален и всушност е корисен да ги мотивира луѓето.
10 мин	Во парови по три учесници да дискутираат ***Како тие можат подобро да работат заедно – да се издвојат три најостварливи работи кои тие може веднаш да почнат да ги прават.*** Фитбек од големата група и дискусии		Забележете дека претходните вежби и дискусии може повторно да се употребат – особено ако учесниците сакаат да го минат времето дискутирајќи за нивните случаи. Последната сесија може да се изостави ако нема доволно време.
5 мин	Финални размислувања – одразувања за блокот Ц		

Алтернатива Ц			
20 мин	Објаснете на учесниците дека сите агенции-дури и оние кои не работат директно со деца – имаат улога да сеосигураат дека децата се заштитени. Побарајте од учесниците дас ераспределат во парови и да му се даде на секој пар дел од забелешките. Учесниците треба да циркулираат во парови околу собата и за секоја агенција да се запише на ливче нивната забелешка, и потоа залепете го на соодветната таблазависно од тоа како сервисниот провајдер може да придонесе за заштита на децата (на пример ,WASH може да зебележи дете кое е само во тоалет итн. и тогаш да се обратат кон друга служба) Откако сите парови ќе ги разгледаат сите сервис провајдери, дајте им на учесниците неколку минути да одат наоколку и да ги разгледаат флипчартовите. Во големите групи дискутирајте за главните впречатоци / обсервации од групата – да се расчистат сите недоразбирања ако е потребно.	Разделете забелешки / хартија во боја или лифчиња самолепliва лента	*Оваа сесија може да се користи за ориентација на новите вработени или оние кои штотуку почнале да работат на терен со различните агенции кои работат со деца.* *Пред да почне сесијата да се осигураат тренерите дека веќе ги поставиле флипчартовоте со главните сервис провајдери т.е UNHCR, детските организации, медицинската / првата помош, дистрибутерите на храна и WASH, полицијата итн.* Ако прибелешките на хартивчиња не се возможни тогаш напишете ја нивната идеа на флип-чартот. Со цел да се направи сесијата полесна за менаџирање, замолете ги учесниците да не ги повторуваат темите кои се веќе поставени на флипчатртот туку само да надополнат

Блок Д : заштита на децата
Цели : • Да се разбере како нашата работа влијае на напорите да се задржат децата безбедни / или може да ги доведе децата во опасност или штета • Да се избегне раздвојувањето • Да се подигне свеста за ППП, што е тоа, и важноста/ значењето „ДА НЕ СЕ НАШТЕТИ„ како работен принцип
Потребни материјали : Флип-чартови и пенкала Копии од материјалите 6, 7 и 8–доволно за секој учесник Копии од вежбата 2– доволно за секој учесник Tdh материјал/ брошура за ППП(како референца само за тренерите- видете во предговорот за копија)

Блок Д : заштита на децата			
тајминзи	**инструкции**	**Специфични извори**	**Дополнителни забелешки за тренерите**
5 мин	Отпочнете ја сесијата и дадете преглед на областите кои ги покрива		Запомнете да побарате учесниците да се претстават меѓу себе ако пристигне некој нов учесник
15 мин	Побарајте од учесниците да се поделат во помали групи и распределете ја студијата на случајот – трет дел. Објаснете дека тие ги запознале семејствата претходно во друг блок, но сите потребни информации се секако вклучени тука. Во помалите групи учесниците да дискутираат: • ***Било каква грижа за децата посебно во релација со нивната заштита и безбедност? Ако е така каква е таа грижа?*** • ***Кои активности треба да се преземат за да се спречи или намали веројатноста од заштита / безбедност во однос на случувањето.*** Фитбек од големите групи и дискусии	Студија на случајот - трет дел.	Клучни точки да се осигура она што е опфатено во конверзацијата. • Да се спречи разделувањето/ да се осигураме дека е добро управувано иако е неизбежно • Да се осигураме другите деца се згрижени од роднини. • Да се оосигураме дека момчето нема да замине со други луѓе. • Да се осигураме да се повземе со Србија / следната локација за да се осигураме дека ако семејството се пресели тие можат да бидат повторно заедно. • Советувајте го бремените жени за безбедноста од патувањето, азил итн. Потенцирајте дека е важно никако да не наштетиме – ова исто така се поврзува со тоа да се осигураме дека службите кои се на располагање за психолошка се внимателни. Психолошкото советување не треба/ не мора секогаш да се добива само од луѓе кои се тренирани и кои можат да ги разберат границите на истото за лугето во движење.

Блок Д : заштита на децата			
тајминзи	**инструкции**	**Специфични извори**	**Дополнителни забелешки за тренерите**
10 мин	Во големите групи најдобри идеи што значи заштитата. Користејќи го материјалот 6 оди кон давање на дефиниции за заштитата на децата, потенцирајќи дека тоа е воглавно **превентивна акција**	Материјал 6	Заштитата на децата паѓа во две главни области • Намерно - обиди да се спречи намерното наштетување на децата(на пр. Од вработените итн. кои се тие кои можеби бараат начин да имаат пристап кои би можеле да ги злоупотребуваат) • Случајно – обид да се осигура дека ненамерно случајно наштетување не се предивикува (на пример одвојување поради лошата дизајнирана програма)
20 мин	Објаснете на учесниците дека заштитата на децата е комбинација од нивните сопствени навики и однесувања и исто така и средината и начинот на кои службите се обезбедени што може да создаде ризик за децата. Распределете ја вежба 2 и замолете ги учесниците да работат во тројки / двојки парови да размислат за секое од сценаријата и да ги препознаат начините да се пристапи на проблемот. Фитбек и дискусии во големи групи помогнати од тренерите и истражувајќи до кој степен индивидуалците можат да превземат акција (на пр. Нешто што можат да го сторат сами или да се залагаат за тоа)	Вежба 2	Забележете дека ако обуката /тренингот се одржува на терен заменете ја сесијата со **алтернатива Д.** Последната сесија во овој блок ги опфаќа исцрпеноста и стресот – како и да е, многу е веројатно/ очигледно особено кога работите со луѓе со многу искуство, дека нема да има време за да се мине нис темите за исцрпеност и стрес. НАМЕСТО ТОА кога дискутираме за вежба 2 и сценариото повзано со вработените кои викаат на децата, тренерот може да потенцира дека тоа може да биде од исцрпеност/ стрес и да се посоветуваат учесниците имаат брошура (брошура 8) која можат да ја прочитаат сами за исцрпеноста и стресот
20 мин	Да им се објасни на учесниците дека една од основните причини дека безбедноста на децата е компромитрана е тоа да се биде одвоен/разделен. Ова често е предизвикано од начинот како се организирани службите или случајно. Во поголеми групи да се дадат цврсти идеи како децата можат да се раздвојат преку начинот на кој се однесуваат вработените/ или се одбираат службите. Користејќи ја брошурата 7 како водич, потенцирајте зошто е најважно да се избегне важно е и да се дискутира за улогата на агенциите во обезбедување семејствата да бидат заедно и клучните пораки дека сите вработени можат да обезбетат на децата и родителите на не бидат разделени.	Материјал/брошура 7	

Блок Д : заштита на децата			
тајминзи	**инструкции**	**Специфични извори**	**Дополнителни забелешки за тренерите**
15 мин	Објаснете дека тема која често се споменува е само потреба да се обезбеди емоционална поддршка / психолошко советување- како и да е еден од принципите на хуманитарната помош е концептот **да не се наштети**. Со оглед на тоа дека учесниците имаат лимитирано време за работа со семејствата се покренува прашањето дали да се интевенира длабоко во однос на обезбедување на психолошка поддршка. Како и да е емоционалната поддршка е потребна. Во мали групи дискутирајте **како можеме да им помогнеме на семејствата и психолошкото и емоционално добро на децата без да предизвикаме штета?**	Tdh материјал /брошура PFA на насока на тренерите	*Забележете – ова е само опфатено воглавно тука за да ја подигне свеста. Изборен дополнителен модул на ППП е развиен кој што ја истражува ППП во длабочина.* Ако е тренерите може да ја користат брошурата на ПППсоставена од Tdh како теференца за да ја олесни дискусијата (вклучено во предговорот). Важно е да се потенцира дека ППП ја опфаќа суштината на хуманитарна работа – почитување на правата на луѓето, третирање на луѓето со почит и среќавање со нивните основни потреби.
5 мин	Завршни поенти/ размислувања – за блокот Д		

Алтернатива Д			
Забележете дека оваа сесија може да се користи ако тренингот обуката се одржува на терен.			
20 мин	Објаснете им на учасниците дека заштитата е комбинација на нивните сопствени навики и однесувања исто како и околината и начинот на кој се наоѓаат службите кои се обезбедени што може да предизвика ризик за децата. Во парови / тројки учесниците треба да се движат наоколу 10 мин.за размислување. 1. Каде се лоцирани ситуациите/ грижите кои можат ја зголемат заштитата на децата / безбедноста на децата? 2. Што тие можат да сторат при нивната улога за бидеме сигурни дека го намалиле ризикот. Фитбек и дискусија во големите групи помогнати од тренерите и истражување во што можат да се вклучат индивидуалците(на пр. Нешто што можат да го сторат сами или со некој друг.		Учесниците треба да одат наоколу 10 мин и да се вратат со забелешки. Ако е потребно прашувајте ги учесниците со давање забелешки : на пр. Осигурајте се дека нема да ги раздвојат децата, во однос на загриженоста, одлука да се водат децата по патишта на кои може да бидат изложени на опасност(на пр.кога одите на кафе, минување низ санитарните области /тоалети, спиење во бунгалови итн), предизвик за посетителите / она што работниците не го виделе досега итн.

Брошури, вежби и студии на случајот - Србија и БЈРМ

Овие материјали секористат во сите четири блокови, и се наведени во плановите на сесијата. **Ве молиме да забележите дека бидејќи материјалите се исти само еден сет е вклучен за да се избегне дуплирањето затоа проверете дали референцата на земјата е точна !**

МАТЕРИЈАЛ/БРОШУРА 1 – ***Совети за работа со луѓе од различни култури***

- **Присуствувајте на практичните теми и обезбедете ги основните потреби на луѓето** – храна, облека и слично – тоа може да биде корисен и конкретен начин на ангажирање на нудење помош и развој на взаемна доверба со луѓето од различни култури.
- **Размислете внимателно за начинот на кој го користите говорот на телото, тоналитетот на гласот и слично,** На пример, потрудете се да не изгледате непопустливо и непријателски расположени. Немојте да стоите наоколу во поголеми групи, затоа што во тој случај на луѓето ќе им биде потешко да ви пријдат и да ви се обратат. Запомнете дека во многу култури физичкиот контакт помеѓу маж и жена кои не се поврзани се смета за несоодветен. Исто така размислете дека облекувањето и изгледот може да бидат погрешно протолкувани.
- **Уверете се дека се поставени разни знаци на локалните јазици со дополнителни слики.** Поставувањето слики (на пример од делови од облека, храна, автобуси и слично) може да помогне во комуникацијата со луѓето кога се јавуваат јазични проблеми и кога немате на располагање соодветен преведувач.
- **Обрнете внимание за социјалниот поредок**. Честопати е важно да се идентификуваме со луѓето кои се клучни во групата кои што треба да се консултираме и да присуствуваме на прво место за и другите членови да говорат. На пример постара жена или маж лидер - (глава на семејтвото).
- **Работете заедно со преведувачите** – Немојте од нив да барате само да пренесуваат пораки и упатства, туку бидете постојано покрај нив за да бидете и вие вклучени во дискусијата. На тој начин се воспоставува подобар однос со луѓето и се гради взаемна доверба. Преведувачите треба секогаш да бидат вклучени во тренингот/ обуката.
- **Бидете проактивни** – немојте постојано да чекате луѓето самите да ви се обратат и да побараат помош.
- **Запомнете дека луѓето што се различни (од вас како хуманитарни работници) не се секогаш исти (ако меѓусебно се споредат) –** немојте да претпоставувате дека сите луѓе од "иста" земја, семејство или локална култура ги следат истите правила на однесување и имаат исти приоритети итн. Секогаш прашајте ги луѓето што им треба и почитувајте ги нивните барања и избор.
- **Подобро правете се "смотани" отколку "паметни"** – иако можеби сте загрижени дека можеби ќе вознемирите или навредите некое дете или семејство поради тоа што не ги разбирате, секогаш е подобро да прашате за сè, наместо да покажувате игнорантен однос кон значењето на нештата. Прашањата како на пример: "Дали можете да ми помогнете да разберам зошто ова е важно за вас?", всушност можат да помогнат за градење на еден позитивен работен однос со луѓето со различно културно / етничко потекло, затоа што таквите прашања остават впечаток дека се обидувате да ги разберете, а не да им судите.
- **Запомнете дека културните разлики** ***никогаш не смеат*** **да се користат како оправдување за злоупотреба –** немојте автоматски да **претпоставувате** дека одреден начин на однесување е општо прифатена културолошка пракса, па како таков и да го прифатите или дозволите. Доколку не сте сигурни за што станува збор, побарајте совет од вашите соработници, претпоставени или од претставниците на специјализираните агенции за работа со деца.
- **Работете на отворен и транспарентен начин –** ако не сте сигурни, прашајте! За вашите идеи, претпоставки и предизвици разговарајте со вашите колеги и раководители, за да тие ви помогнат и поддржат во работата,

МАТЕРИЈАЛ /БРОШУРА 2 – ***Детска заштита во контекст на бегалската криза***

Глобалната на заштита на децата во вонредни ситуации / хуманитарниот контекст како што е дефиниран како Работна Група за Глобална Заштита на децата (главна интеграција глобално координаторно тело www.cpwg.net) ја дефинира заштитата на децата како:

„превенција од и одговор на злоставување, занемарување, експлоатацијаи насилство против децата„

На меѓународно ниво, постојат четири категории на злоупотреба:

Физичка злоупотреба: Нанесување физички повреди врз децата – на пример, преку удирање, горење и слично.

Емоционална злоупотреба: Постојано лошо емоционално постапување со детето, кое предизвикува сериозни и долготрајни последици врз понатамошниот развој на детето – на пример, доколку некој постојано му вели на детето дека е бескорисно или глупаво.

Сексуална злоупотреба: Тоа подразбира наведување или присилување на деца да земат учество во сексуални активности, при што, тотално е неважно дали детето дало своја согласност или не. Истото вклучува различни физички акти на сексуална злоупотреба како што е силувањето, како и акти без физички елемент, како на пример сексуално вознемирување или вклучување на децата во порнографски активности од било кој вид.

Занемарување: Ситуации во кои на детето не му се исполнуваат основните физички и/или психолошки потреби – а кога родителот е способен истото да го стори – што во голема мерка може да доведе до сериозни нарушувања во развојот на детето.

Експлоатација: Злоупотреба на дете во корист на другите, или во друг случај или вид. На пример, домашната работа или детска проституција

Останатите видови злоупотреба, кои исто така се идентификувани како такви, како на пример **искористувањето, трговијата со луѓе и родово заснованото насилство (РЗН)** можат да бидат разбрани како сложени форми на различни комбинации од погоре споменатите четири основни категории на злоупотреба.

Дискриминацијата не е форма на злоставување, но може да има драматични последици за децата како што ефектот од дискриминацијата може да го стави детето во зголемен ризик или може да значи дека тие се поранливи на злоставување, запоставување или експлоатација. На пример децата од малцинствата, како и тие со хендикеп можеби нема да бидат во можност да пристапат до службите што ги прави помалку заштитени.

БРОШУРА 3 – *Клучни прашања поврзани со злоупотребата и искористувањето во вонредни состојби*

За време на вонредните состојби доаѓа до зголемен степен на злоупотреба и искористување од следниве причини:

- Децата можат да бидат одвоени од нивните семејства и како резултат на тоа да бидат многу поранливи или изложени на ризик.

- Се зголемува сиромаштијата во рамки на домаќинството –семејствата не можат да ги задоволат своите основни потреби и затоа може да се бара од децата да заработуваат и да даваат свој придонес во исхранувањето на семејството, на пример, преку различни начини на нивно искористување.

- Постоењето на конфликти и раселеноста на луѓето можат да бидат причина за нарушување и непочитување на семејните вредности кои инаку, во "нормална" ситуација, би ги штителе децата од евентуална злоупотреба или искористување – истовремено, традиционалните системи за заштита или воопшто повеќе не постојат или не функционираат или пак се многу ослабени.

- Семејствата можат да се најдат под поголем притисок и токму насилството врз децата може да послужи како отпусен вентил за намалување на насобраните фрустрации.

- Како резултат на сето горе наведено, децата можат да немаат безбедно засолниште и како резултат на тоа, можат да станат поранливи и изложени на ризик од евентуална сексуална злоупотреба.

- Децата можат да се најдат во центарот на насилствата и да настрадаат –на пример, за време на различни протести, или пак во центрите за дистрибуција на храна и помошили на било кое друго место каде има многу народ и/или побарувања за најразлични услуги.

БРОШУРА 4 – *Ризик и ранливост*

Зборовите **РИЗИК** и **РАНЛИВОСТ** означуваат две различни нешта кои се меѓусебно силно поврзани. Понекогаш ги користиме како даимаат исто значење, меѓутоа, тоа е погрешно.

РАНЛИВОСТА ги означува карактеристиките на една личност и околностите во кои таа се наоѓа, поради кои личноста може да биде изложена на опасност и наштетувања.

РИЗИКОТ е поврзан со самата природа на наштетувањето и веројатноста дека може да дојде до некаква штета или повреда. Тука се земаат предвид и сите околности што нудат одредена заштита.

На пример:

Едно дете со попреченост во развојот може да биде многу ранливо во однос на можна злоупотреба, меѓутоа, доколку детето има семејство што го сака и се грижи за него и добра мрежа за поддршка, тогаш значи дека детето е изложено на мал ризик.

Едно дете кое живее заедно со семејството и оди на училиште може да не се смета за ранливо, меѓутоа, ако татко му е пијаница и се однесува насилно кон него, тогаш детето е изложено на висок ризик од евентуална злоупотреба или занемарување.

Токму затоа, тр еба да се размислува поединечно за децата и нивните искуства, наместо да се води сметка само за категоријата на која децата припаѓаат. Особено е важно да се посвети доволно внимание на децата што се изложени на висок ризик.

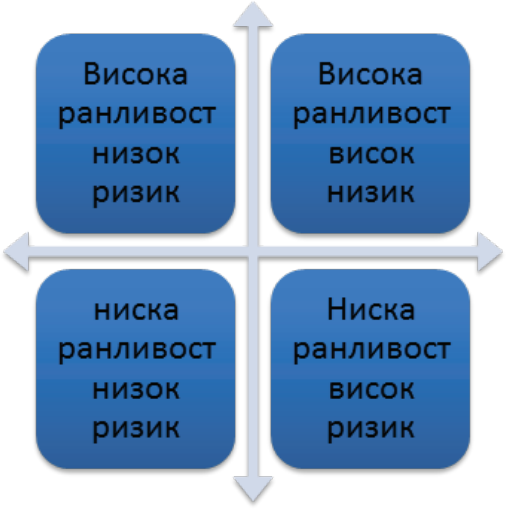

Брошура МАТЕРИЈАЛ 5 – *Моментална идентификација на причините за загриженост / знаци на предупредување*

Внимавајте на појавата на било кој од следниве индикатори, затоа што истите можат да укажуваат на дете во ризик, кое треба да биде заштитено.

1. Во секоја ситуација каде сметате дека постојат знаци или пак има пријава за физичка или сексуална злоупотреба (на пример модринки, инфекции и слично)

2. Кога ви се чини дека децата всушност се плашат од родителите или другите возрасни лица со кои патуваат

3. Деца кои патуваат сами или во групи, меѓутоа, без придружба од возрасни лица

4. Деца кои патуваат со возрасни лица со кои не се во роднинска врска и деца без родители или законски старател

5. Кога гледате родители што не се воопшто загрижени и не знаат каде се нивните деца и не се грижат за нивната благосостојба

6. Деца што се гладни или без соодветна облека – а родителите не бараат да им се помогне

7. Деца што не се чувствуваат добро или се болни, а родителот одбива медицинска помош

8. Родители што се физички или вербално агресивни кон децата – особено доколку децата се на мала возраст

9. Доколку детето само побара да биде одвоено од семејството

10. Доколку детето изјави дека е несреќно и незадоволно / или дека со него лошо се постапува

Во Овие случаи, треба да се консултирате со поспецијализирана детска организација/ направете извештај така што да може да се направи подетална проценка на детето.

БРОШУРА /МАТЕРИЈАЛ 6 – *Дефиниција за Заштита на децата*

“Под терминот заштита на децата ја подразбираме одговорноста што ја имаат организациите, да се уверат дека нивните вработени, активности и програми нема да предизвикаат никаква штета за децата, односно, дека децата нема да бидат изложени на никаков ризик од евентуална повреда и злоупотреба и дека за било која загриженост што организацијата може да ја има во однос на безбедноста на децата во заедниците во кои таа работи, организацијата соодветно и навремено ќе ги информира надлежните власти”

Од коалиција за Гарантирање на Безбедноста на децата (www.keepingchildrensafe.org.uk)

Забележете во овој контекст дека повредата и злоставувањето се користени во однос на злоставување, запоставување и насилство како што е наведено во дефиницијата за заштита на децата од Работната Група за Заштита на Децата (вклучено во брошура 2)

Заштитата на Децата може да биде гледана главно како превентивна акција. Во итни ситуации настрана од тоа да биде обезбедено вработените и волонтерите кои се потребни да се соодветни за работа со деца и сиидветно надгледувани, една од најголемите грижи на заштитата на децата за организациите е да се избрегне раздвојувањето.

БРОШУРА 7 - ***Спречување на одвојувањето на децата***

Одвојувањето на децата од нивните родители / старатели треба секогаш да се избегнува поради следново:

- Доколку децата не се во нивното нормално семејно опкружување, тогаш не може да се очекува дека ќе им биде обезбедена подеднаква и соодветна грижа каква што заслужуваат
- Одвоените деца кои минале низ трауматични искуства може да не ја добијат потребната поддршка за надминување на истите
- Одвоените деца се поранливи и изложени на евентуална злоупотреба и искористување, затоа што немаат заштита од нивните родители или лицата кои вообичаено би се грижеле за нив

До одвојување на децата може да дојде поради или како резултат на:

- Смрт на родителите или лицата кои вообичаено се грижат за нив
- Случајно одвојување – на пример на контролни точки / премини или при качување на воз
- Напуштање од страна на самите родители, кои не можат да се справат со големиот број деца
- Деца кои самите одлучиле да заминат и избегаат поради нарушените семејни односи или насилни родители
- Несоодветна грижа од страна на агенциите ангажирани за постапување во вонредни ситуации
- Отсуство на напори за моментално враќање на децата на родителите или на лицата кои вообичаено се грижат за нив, од страна на претставниците на различните агенции ангажирани за постапување во вонредни ситуации
- Трговија со луѓе

Можни начини за спречување на одвојувањето / пораки до родителите:

Совети за родителите:

- Договорете зборно место во случај на одвојување на членовите на семејството
- Научете ги децата како да си го кажат целото име и презиме и адреса за да можат побргу да се спојат со нивните семејства
- Дајте им на децата едно ливче / картичка со телефонски број за контакт
- Кажете им на децата каков е планот за тој ден – особено ако мислите да патувате
- Постојано бидете информирани за точната локација на децата и кажувајте им каде точно треба да одат
- Совети за хуманитарните работници:
- Уверете се дека сите родители се информирани и ги знаат советите за избегнување на одвојувањето

РАБОТЕН МАТЕРИЈАЛ 8–*Изнемоштеност и стрес меѓу вработените и доброволците*

Изнемоштеноста и стресот можат да предизвикаат сериозни последици врз душевното и физичкото здравје на теренските работници. Истото може да има и негативен ефект врз другите колеги, затоа што работниците што се изнемоштени и под стрес не се во состојба да пружат соодветна поддршка на останатите свои колеги. Изнемоштеноста и стресот можат да имаат негативно влијание и директно врз децата, затоа што во тој случај, теренските работници не можат да обезбедат доволна заштита и сигурност за нив.

Секундарната траума ги означува ефектите што приказните за страдањата на останатите ги имаат врз самите теренски работници. Како и во случајот на изнемоштеноста и стресот, доколку секундарното страдање не биде соодветно идентификувано и не се преземат соодветни мерки за намалување на истото, тоа може да предизвика многу сериозни последици.

Индикатори за присуство на изнемоштеност и стрес

Постоењето на одредено ниво на стрес во животот, може да биде корисно за секој од нас. Сепак, кога таквата изложеност на стрес трае подолго време, почнува да биде штетна. Речиси сите долу наведенииндикатори, во одредени кратки временски периоди, можат да се јават во текот на животот на било кој човек. Меѓутоа, кога истите траат подолго време и се од сериозна природа, тие го попречуваат нормалното функционирање и однесување и можат да бидат причиназа загриженост.

- Превисок степен на вклученост (типично кај стресот) или оставање впечаток на неприсутност (вообичаено кај целосната изнемоштеност)
- Изглед кој укажува на немир и депресија
- Цинично однесување или постојана сомничавост
- Оставање впечаток на преголема самодоверба или изглед на лична совладаност
- Прекумерна употреба на алкохол и други средства или лекови како средство за справување
- Постојано чувствување на физички болки и изнемоштеност, со главоболки, настинки, стомачни проблеми и слично, или постојано чувство на преголем замор.

Стратегии за намалување на изнемоштеноста и стресот

- Обезбедете редовни паузи во текот на работниот ден (на пример за чај и кафе, за ручек и слично
- Бидете искрени кон самите себе си и кон вашите раководители / тимот за тоа колку е навистина можно да се постигне и сработи во текот на еден работен ден и кои се реалните ограничувања во вашата работа
- Побарајте помош! Работете како дел од тимот
- Хранете се редовно и квалитетно и потрудете се да бидете постојано доволно наспани
- Комуницирајте и дружете се со своите пријатели во сопственото опкружување
- Најдете дополнително слободно време за учество на работилници, семинари итн.
- Редовно вежбајте
- Најдете го најдобриот начин за релаксација –на пример јога, слушање музика илиодење на прошетки
- Обидете се да задржите јасна граница помеѓу работата и приватниот личен живот
- Искористете ја личнатаподдршка од пријателите и семејството на формален и неформален начин
- Доколку има потреба, побарајте и дополнителна стручна помош и поддршка

Прашалник за исцрпеност – самопроценување

#	Изјави	1	2	3	4	5
1.	Чувствувам дека немам енергија أشعر بأنني مرهق وليس لدي طاقة					
2.	Се чувствувам емоционално исцрпен أشعر بأنني مستنزف انفعاليا					
3.	Имам негативни мисли за мојата работа تراودني أفكار سلبية عن عملي					
4.	Ги изгубив емпатијата и сочувството за корисниците (жртвите бегалци) فقدت التعاطف مع المستفيدين أو متلقي الخدمة					
5.	Лесно се иритирам од членовите на мојот тим أنزعج بسهولة من أعضاء الفريق					
6.	Лесно се иритирам од мали проблеми أنزعج من أي مشكلة بسيطة					
7.	Се чувствувам нецењето на работа ال أشعر بالتقدير في العمل					
8.	Чувствувам дека нема никој со кого може да зборувам за проблемите на работа أشعر بأنه ال يوجد شخص استطيع التحدث معه عن مشاكل العمل					
9.	Чувствувам декане постигнувам многу на работа أشعر بأن أدائي غير كاف في العمل					
10.	Чувствувамдека сум под огромен притисок أشعر بأنني تحت ضغوطات شديدة					
11.	Не добивам тоа што сакам од работата أشعر بأنني ال احقق نفسي وطموحاتي في العمل					
12.	Чувствувам дека сум на поргешно работно место (организација) أشعر بأنني أعمل في المكان/المنظمة الغير مناسبة لي					
13.	Фрустриран сум со некои делови од мојата работа أشعر بالإحباط من بعض جوانب عملي					
14.	Организациската бирократија ги спречува моите способности за напредување السياسات الداخلية للمنظمة تعيق من قدرتي على الإنجاز في العمل					
15.	Чувствувам дека има многу повеќе да се стори од способностита што ги имам јас. أشعر بأن قدراتي غير كافية لإنجاز العمل المطلوب مني					
16.	Чувствувам дека немам доволно време за добра квалитетна работа. أشعر بأن ليس لدي الوقت الكافي لأتمم الأعمال بجودة عالية					
17.	Чувствувам дека немам доволно време за планирање на мојата работа. أشعر بأن ليس لدي الوقت للتخطيط لعملي					
18.	Се чувствувам депресивно кога помислувам на работата. أشعر بالكئابة عندما أفكر بالعمل					
19.	Чувствувам дека не сум компетентен за мојата работа أشعر بأنني غير كفؤ في عملي					
20.	Не го гледамм значењето на мојата работа ال أجد أي أهمية في عملي					
21.	Не ми е вашно што ќе се случи со корисниците (жртвите бегалци) ال يهمني اذا سيحصل للمستفيدين أو متلقي الرعاية					

22.	Чувствувам дека нашата работа е бесцелна أشعر بأن اذه العمل عديم الجدوى					
23.	Понекогаш не можем да ги контролирам своите емоции на работа ال أستطيع السيطرة على مشاعري في العمل					
24.	Тешко ми е да се разбудам наутро и да одам на работа أواجه صعوبة في الاستيقاظ في الصباح والذهاب للعمل					
25.	Немам мотивација да ја завршам било која работа ليس لدي دافعية لإنجاز أي عمل					
26.	Се справувам со корисниците (жртви бегалци) како со предмети а не како со луѓе أتعامل مع متلقي الرعاية كأشياء وليس كأشخاص					
27.	Чувствувам дека го изгубив моето чувство за срека поради мојата работа أشعر بأنني فقدت القدرة على السعادة بسبب عملي					
28.	Чувствувам дека работата е губење на време أشعر بأن عملي مضيعة للوقت					
29.	Чувствувам дека нема надеж за ништо أشعر بأن ليس هناك أمل					
30.	Чувствувам дека веќе не можам да се опуштам поради работата. أشعر بأنني لا استطيع الاسترخاء بسبب عملي					

Откако ќе ја прочитате секоја изјава, ве молиме проверете го бројот до неа.
5 = секогаш
4 = во поголемиот дел од времето
3 = понекогаш
2 = ретко
1 = никогаш

Показател на резултатите

30-60 нема знаци на исцрпеност

60-90 (постои) /во ризик од исцрпеност

90-120 значителна инсцрпеност

120-150 сериозна / тешка исцрпеност

Коментари(по избор/ дополнение)

СТУДИЈА НА СЛУЧАЈОТ ***- прв дел***

Опис на семејството:

Мајка и татко со четири деца – момче на возраст од 14 години, девојчиња на возраст од 13 години и 4 години и уште едно мало девојче старо само 18 месеци.

Семејството патува заедно со некои други членови на поширокото семејство - со нив патува и бремената сестра на мајката и нејзиниот сопруг, две постари жени кои се во роднинска врска со нив (тетки), како и уште три други деца.

Опис на ситуацијата:

Семејството е стасано неодамна. Нивниот прв приоритет е да обезбедат храна и нови / топли алишта, а во конкретниот момент се одмараат.

Децата и жените се упатуваат во делот предвиден за сместување на децата.

- Малото девојче на возраст од 18 месеци си игра со своите играчки и е расположено и се смее.
- Девојчето на возраст од 4 години било срамежливо по доаѓањето и барало охрабрување за да земе да црта или да си игра. Воопшто не зборува со никого, па дури ниту со членовите на нејзиното семејство и другите деца. Во еден момент, кога мајката излегла надвор за да разговара со некој друг, девојчето станува многу нервозно и вознемирено кога сфаќа дека мајката не е во близина.
- 14-годишното момче зборува малку англиски и ви кажува дека му е досадно и дека сака да излезе надвор. Тој вели дека ќе оди да го најде татко си.
- 13-годишното девојче си игра со своите сестри. Таа вели дека мора да оди во тоалет и бара некој да ја придружува. Жените и велат дека се сите зафатени и дека треба да оди сама.

Прашања за дискусија :

- *Дали сте загрижени за било кое од четирите деца ? и Зошто?*

- *Мислите ли дека однесувањето на децата е очекувано со оглед на тоа дека се бегалци?*

- *Може ли да има / да постојат некои дополнителни проблеми за акцентирање? Ако има кои се тие и зошто?*

СТУДИЈА НА СЛУЧАЈОТ – *Втор дел*

Опис на семејството:

Мајка и татко со четири деца – момче на возраст од 14 години, девојчиња на возраст од 13 години и 4 години и уште едно мало девојче старо само 18 месеци.

Семејството патува заедно со некои други членови на поширокото семејство - со нив патува и бремената сестра на мајката и нејзиниот сопруг, две постари жени кои се во роднинска врска со нив (тетки), како и уште три други деца.

Опис на ситуацијата:

Девојчето на возраст од 18 месеци добива треска и ја носат во делот предвиден за лечење и медицински третмани. Лекарите им советуваат да одат во болница, меѓутоа, се чини дека таткото не се согласува со овој совет, затоа што тврди дека мораат да продолжат со патувањето и дека девојчето може да се лечи на друго место подоцна.

14-годишното момче помага во разбирањето и им преведува на своите родители. Подоцна пристигнува и службениот преведувач и таа на работниот тим му вели дека момчето рекло дека "е загрижено затоа што смета дека може да дојде до поделба на нивното семејство".

Подоцна истата вечер, еден од стражарите / полициските службеници го видел таткото како нешто му вика и го кара момчето додека стоеле во близина на тоалетите. Момчето изгледало вознемирено и уплашено.

Семејството планира да си замине веќе следното утро.

Прашања за дискусија:

- *Во овој случај кој треба да биде вклучен во работењето со децата и семејствата?*
- *Кои се нивните улоги ?*

СТУДИЈА НА СЛУЧАЈОТ - *трет дел*

Опис на семејството:

Мајка и татко со четири деца – момче на возраст од 14 години, девојчиња на возраст од 13 години и 4 години и уште едно мало девојче старо само 18 месеци.

Семејството патува заедно со некои други членови на поширокото семејство - со нив патува и бремената сестра на мајката и нејзиниот сопруг, две постари жени кои се во роднинска врска со нив (тетки), како и уште две други деца.

Опис на ситуацијата:

Девојчето на возраст од 18 месеци добива треска и ја носат во делот предвиден за лечење и медицински третмани. Иако првично семејството не се сложило да ја однесат во болница, нејзината здравствена состојба се влошила, по што тие се вратиле кај медицинската екипа и сега се согласни да одат во болница. Таткото и мајката го земаат 18-месечното девојче со себе, а останатите деца ги оставаат со останатите роднини.

Порано истиот ден, еден од стражарите / полициските службеници го видел таткото како нешто му вика и го кара момчето додека стоеле во близина на тоалетите. Момчето изгледало многу вознемирено и уплашено. Откако неговите родители отишле во болница со неговата сестра, момчето започнало да зборува и да се дружи со некои од другите момчиња на иста возраст во близина и по кратко време се спријателило со нив. Тие патувале како дел од една поголема група и биле придружувани од двајца постари мажи.

Семејството планирало да замине следното утро, меѓутоа, малото девојче е сè уште во болница. Останатите членови од поширокото семејство не мислат да го менуваат планот и сакаат да заминат, затоа што се загрижени што би можело да се случи доколку сестрата на мајката се породи во Србија.

Прашања за дискусија :

- *Имате ли некакви грижи за децата, особено во релација со нивната заштита / сигурност? Ако има кои се тие?*
- *Кои дејствија треба да се превземат за да се пречи или намали веројатноста за заштита/ се случуваат безбедносни грижи.*

ВЕЖБА 1 – *Идентификација и ризик*

Упатство

На овој лист можете да видите повеќе различни сценарија. Во рамки на вашите групи, разгледајте ја секоја поединечна ситуација и потоа:

1. *Одлучете дали сметате дека постои некаков ризик за детето и зошто;*

2. *Рангирајте ги различните ситуации, односно сценарија според нивото на присутниот ризик – односно, наведете ја најризичната состојба, потоа помалку ризичната и така натаму.*

Сценарија:

1. Момче на возраст од 17 години кое патува со својот пријател кој има 19 години.

2. 13-годишно момче кое патува со вујко му и уште неколку други млади мажи.

3. Девојче на возраст од 3 години кое патува со татко си и бремената мајка.

4. Девојче на возраст од 3 години кое патува со татко си и мајка си (која не е бремена).

5. 7-годишно момче со физичка попреченост кое патува со своите браќа и сестри, мајката, таткото и бабата.

6. 7-годишно девојче кое патува со мајка си и со некои други членови на поширокото семејство и други пријатели.

7. Девојче на возраст од 15 години кое патува само со својот татко.

8. Девојче на возраст од 15 години кое патува со татко си и неколку други члена од семејството, меѓу кои се наоѓа и една нејзина тетка.

ВЕЖБА 2 – *Дилеми при обезбедувањето заштита*

Упатство:

Разгледајте ги сите сценарија прикажани подолу и потоа одлучете:

- ***Дали станува збор за ситуација во која е потребен некаков вид детска заштита (ако одговорите потврдно, зошто?)***
- ***Какви мерки или активности би требало да се преземат според ваше мислење?***
- ***Имајќи ја предвид вашата улога, што ВИЕ лично би сториле доколку се најдете во ситуацијата опишана во сценариото?***

СЦЕНАРИЈА

1. Еден човек стои во близина на просторот предвиден само за деца и ги набљудува децата што се таму. Се чини дека тој самиот нема деца што ги придружува.

2. Едно дете го праќаат неколку пати до местото на кое се издаваат ќебиња. Татко му му рекол дека тој може да оди таму и да зема ќебиња и во име на други мажи кои патуваат сами, затоа што тие самите добиле само едно ќебе.

3. Еден од тоалетите нема брава која може да се заклучи, а целата област во близина на тоалетите е неосветлена.

4. Еден од вработените од некоја друга агенција му вика и кара едно од децата, кое изгледа вознемирено.

5. Една мајка ве информира дека видела дете кое патува само.

6. Пристигнува една група на волонтери кои веднаш започнуваат со делење храна и облека.

7. Две мали деца се шеткаат наоколу сосема сами и без надзор.

План на сесијата – Хрватска

Tdh / Peter Käser

Оваа сесија содржи материјали развиени за Хрватска. **Да се забележи дека овие материјали не се интензивно испитани на терен со теренските работници** (како во БЈРМ така и во Србија), иако тие беа валидирани низ два тренинг курсеви на тренерите во Јануари 2016 во Загреб. Подетелни информации се обезбедени во Блок А Работење со други култури, да се одрази на релативно лимитираното искуство од работењето во Хрватска (бидејќи бегалците и Мигрантите само остануваат во земјата неколку часа)

Иако **брошурите, вежбите**, и **студиите на случајот** се речиси исти за Србија и БЈРМ, оние кои се подготвени за Хрватска се вклучени во оваа сесија за се избегнат забуните во однос на нумерацијата итн.

Блок А : Работење со други култури
Цели : • Разбирање на динамиката на работење со културните разлики и споделување на искуства • Препознавање како однесувањето на работниците влијае на динамиката на работењето со бегалците, мигрантите и други различни ситуации. • Идентификувајте ги советите и стратегиите за надминување / ограничување на влијанието на културните разлики.
ПОтребни материјали : Флипчартови и Пенкала: Копии од Конвенцијата за Правата на Децата на Обединатите Нации (UNHCR) – кратка верзија на локалниот јазик (забележете дека пријателската детска верзија направена од UNICEF е исто така корисна верзија) - алтернативно користете ја брошурата А2. Копииод броурите А1 – доволно за секој учесник

Блок А : Работење со други култури			
Тајминзи	**Инструкции**	**Извори**	**Дополнителни забелешки за тренерите**
5 мин	Вовед во сесијата		Да се даде преглед или цел на Блокот и областите кои ќе бидат покриени.
5 мин	Wordstorm- она што се подразбира под поимот култура?	Флипчартови и пенкала	Бидете блиски со концептот на културата како што е дефиниран во брошурата А2. Споделете го главниот момент/ заклучок од дефиницајата.
15 мин	Побарајте од учасниците да се поделат во помали групи (5-6 луѓе) и да дискутираат: ***Нивното искуство од работењето со бегалци и мигранти и кои се нивните најнаградувани и најпредизвикувачки теми во однос на работењето со луѓе од други култури.*** Краток фитбек (повратна информација) на забележаните точки од основната група на таблата		Оваа сесија ќе биде тешко да се покрие ако учесниците имаат ограничено искуство со работење со бегалци/ мигранти и други култури и во тој случај ја менуваме оваа сесија со **алтернатива А1** За време на повратните информации ако има голема група, за да се избегне спориот фитбек земете една или де точки од секој група по редослед (избегнувајте повторување) се додека не бидат покриени / опфатени сите точки.

Блок А : Работење со други култури			
Тајминзи	**Инструкции**	**Извори**	**Дополнителни забелешки за тренерите**
25 мин	во мали групи учесниците да дискутираат од нивните лични искуства. ***Кои стратегии тие ги имаат откриено / развиено за работење со луѓе од други култури:*** ***Како машко – работење со жени, работење со мажи, работење со деца*** ***Како жена – работење со жени, работење со мажи, работење со деца*** Фитбек / повратна информација во Големата група и дискусија		Оваа сесија ќе биде тешко да се покрие ако учесниците имаат лимитирано/ ограничено искуство во работењето со бегалци / други култури, во кој што случај оваа сесија се заменува со **Алтернатива А2** Некои примери кои беа споделени во тренингот ги вклучуваат родовите улоги: Оплот на медицинскиот персонал – очекуваме некој од ист пол за медицинска грижа. Присуство на машки членови за време на било каква комуникација со жени / деца. Полови обврски во текот на патувањето. Физички контакт особено помеѓу половите и со децата. Грижата за заштита на децата – раните /предвремеи бракови, трговијата со луѓе. Децата гледаат во возрасните за дозвола пред да одговорат Важно е да се нагласи дека додека некои можеби КУЛТУРНИ или РЕЛИГИОЗНИ некои може да бидат повеќе ИНДИВИДУАЛНИ/ ФАМИЛИЈАРНИ вежби. Многу е важно да не се претпоставува дека нивните искуства автоматски се применуваат на секој Оваа сесија ќе биде тешко да се покрие ако учесниците имаат лимитирано/ ограничено искуство во работењето со бегалци / други култури, во кој што случај оваа сесија се заменува со **Алтернатива А2** Олеснете ја дискусијата и прашајте ги учесниците да размислат дали некои од стратегиите за комуникација / работни практики кои беа дискутирани се неопходни да се прават заедно со културата, или тие ќе се применуваат во сите сетинзи? (пр. Каков одговор ке има пукањето врз луѓе брз Хрватската култура?). Добрата и јасна комуникација која е чувствителна за искуствата и потребите на луѓето, е основна потреба во помагањето на прфесии.
20 мин	Користејќи го материјалот 1 како референца, за да се минува низ советите на работењето со различни култури, давање на учесниците шанса да дискутираат за идеите и да ги споредат со стратегиите кои тие ги развиле.	Брошура 1	Летокот 1 може да се даде на учесниците како извор за да се повикаат на него после курсот
10 мин	Да се раздели материјал за правата на децата и дас е објасни на учесниците дека иако додекание ги респектираме културните разлики децата имаат право на кои тие имаат право да уживаат- и дека културата или религијат не може никогаш да биде изговор за злоставување	Копија од UNCRC 1989	Забележете дека ова не е сесија за правата на децата – ова е само за да се подигне свеста и особено дас еосигураме дека на учесниците им е јасно дека културата не може да се користи како изговор за злоставување. Да кажеме дека ќе се гледа во 4 главни принципи што посочуваат на поддршка на сите во Конвенцијата за детските права во Блок Б.

Блок А : Работење со други култури			
Тајминзи	**Инструкции**	**Извори**	**Дополнителни забелешки за тренерите**
10 мин	Финални прашања / рефлексии од блокот А		За време на оваа сесија би било корисно да се потенцираат / нагласат ('takeaways') впечатоците од блокот. • Важноста накултурните разлики • културните разлики не ги дефинираат индивидуите и индивидуите не ја дефинираат културата • Личните ситуации пр. Да се биде бегалец / мигрант имат влијание врз однесуваањето итн. • Културата никогаш не треба да се користи као изговор за злоставување.

Алтернатива А1			
Оваа алтернатива може дас екористи ако учесниците немат или имаат мало искуство со работа со миганти - - на пр – подготвителен тренинг.			
15 мин	побарајте од учесниците да се поделат во помали групи (5-6 луѓе) и да дискутираат : ***Нивните очекувања од работењето со бегалци / мигранти и кои тие мислат дека би биле најпредизвикувачките теми во однос на работењето со различни култури.*** Краток фитбек на забелешаните точки од основната група на флип-чарт. Дискусии во големи групи / прашања и одговори.		Тренерите треба да бидат самоуверени/ сигурни за тоа да можат да одговорат на прашањата пред да почне сесијата. Тие или мораат да се подготват однапред или да имаат многу лично искуство кое можат да го претстават. За време на повратните информации ако има голема група, за да се избегне спориот фитбек земете една или де точки од секој група по редослед (избегнувајте повторување) се додека не бидат покриени / опфатени сите точки.

Алтернатива А2			
25 мин	Во малите групи учесниците дискутираат и ги запишуваат идеите на флипчарт: ***5. Што тие веќе знаат / веруваат за културата на бегалците и мигрантите*** ***6. Прашања кои тие ги имаат за културата на бегалцитакорисни да се подобри начинот на работа со нив.*** Фитбек на главната група и дискусија.		Најважно е тренерите кои ја водат оваа сесија да имаат искуство со работа со бегалци на терен- инаку ќе биде тешко да се одговори на прашањата. Забележете дека ова може да биде од нивните набљудувања. Не мора да биде вистина Ако дозволи времето поканете ја групата да каже на кои теми тие се согласиле меѓу себе / или каде имало несогласувања. Да го зачувате времето прашајте ја секој група за повратна информација на една точка што веќе била кажана додека не бидат сите точки опфатени Тренерите можеби ќе има потреба да ги објаснат точките.

Блок Б: Препознавање на грижа за заштита на децата во итни/вонредни ситуации
Цели : • Препознавање на влијанието трауматските искуства врз децата и разликувајќи го тоа од знаците за знаците на насилство. • Истражување на значењето на заштита на децата во итни/вонредни ситуации • Интегрирање на заштита на децата во Вонредни ситуации (CPiE) во Намалување на ризикот од катастрофи (DRR) • Разликување помеѓу ранливост и ризик. • Идентификување на клучните индикатори на загриженост / основна идентификација и оценка.
Потребни материјали: Бели Табли и пенкала Копии од Вежба Б1 – Студија на случајот - прв дел – доволно за секој учесник Копии од Вежба Б3 – идентификација на грижата за заштита на децата и проценка на ризик– доволно за секој учесник Копии од вежбите Б2 и Б4 – доволно за секој учесник

Блок Б: Препознавање на грижа за заштита на децата во итни/вонредни ситуации			
Тајминзи	**Инструкции**	**Извори**	**Дополнителни забелешки за тренерите**
5 мин	Направете вовед во сесијата и дадете преглед на областите кои се опфатени		Ако се приклучат нови учесници не заборавајте да им дадете простор да се претстават.

Блок Б: Препознавање на грижа за заштита на децата во итни/вонредни ситуации			
Тајминзи	**Инструкции**	**Извори**	**Дополнителни забелешки за тренерите**
20 мин	Замолете ги учесниците да се поделат во групи (5-6 луѓе) и распределете ги материјалите од студијата – Прв дел. Учесниците да дискутират за студијата и да размислуваат: 1. Дали се загрижени за некое од децата – зошто и зошто не? 2. Дали тие мислатдека реакциите од децата се очекувани / нормални бидејќи тие се бегалци/ мигранти или мислат дека има некој друг проблем да се подвлече Фитбек на основните групи и дискусии помогнати од тренерите.	Вежба Б1 – Студија на случајот – Прв дел	*Забелешка: ако блокот стартува покасно и имамае на располагање помалку од 1½ час, испуштете ја оваа сесија и преминете веднаш на другата сесијанакратко претставувајќи го UNHCR и концептпт на правата на децата.* *Ако е возможно, доколку ја прави големината на групата премногу голема, имате четири групи и тоа го прави полесно да може да се даде фитбек.* Да се зачува времето за време на фитбекот побарајте од секој група да презентира едно дете, и потоа прашајте за придобивките / коментари од другите групи Користете ги забелешките подолу ако фитбекот од групите не ги вклучува овие точки • *18 месеци старо – нормална реакција како дете е „заштита од семејството „ на оваа возраст децата не се свесни што се случува околу нив ако се сакани и заштитени од значајни возрасни луѓе.* • *4 години старо – сramежливо итн. и вознемирено кога мајката заминува нормално. Како и да е сметајќи дека таа не го носи кај роднините може да биде симптоматичен проблем на траума итн.* • *Во овој случај, во транзитна средина, може да не биде безбедно да се обезбеди PSS терапија но ние може да обезбедиме родители кои ќе дадат совет во однос на тоа како да се помогне на нивната ќерка да се намали понатамошниот стрес (на пр. Да и се каже кога ке се заминува да се осигура итн.).* • *14-годишно момче – нормална реакција. Во дополнение тој може да биде ставен во ситуација (на пр. Превод) каде што е третиран како возрасен или во неговата култура тој може да се смета за возрасен. (иако не е!). Темата не е неговата реакција туку дека може да се се стави себеси во опасност / стане одвоен итн.* • *13-годишно девојче во нормални услови би било нормално / соодветно за неа оди во тоалет сама. Барањето од неа да оди некој со неа во тоалет не е изненадувачко со оглед на ситуацијата.* Ако времето дозволува дискутирајте дали нивните одговори би биле поинакви ако детето би било помало/ постаро, момче /девојче или да има некој вид на посебни потреби како хендикеп. Забелешка: учесниците може да прашаат што да прават следно или да продолжат да дискутираат за битната акции- да објаснат дека тоа ќе биде истражено во блокот Ц при заедничкото работење. Иако точките може да бидат решени за кратко време на оваа сесија бидете сигурни дека не сте се оддалечиле од планот на сесија инаку нема да има време за да се покрие целиот материјал. Клучни поенти/точки: • Нагласете дека има заеднички одговори / искуства кои може да се очекува од децата да ги изведуваати тие се нормални, но дека некои работи кои ги гледаме и слушаме не се нормални за ситуацијата и секогаш мора да бидеме подготвени за децата на кои им е потребна заштита. Ова создава линк/ поврзаност со следната сесија за правата на децата и заштитата на децата.

Блок Б: Препознавање на грижа за заштита на децата во итни/вонредни ситуации			
Тајминзи	**Инструкции**	**Извори**	**Дополнителни забелешки за тренерите**
5 мин	Потсетете ги учесниците дека децата имаат специфични права на заштита, и од законот на UNHCR и Хрватскиот Закон исто така.		Хрватска го ратификуваше договорот на UNHCR во 1992. Уставот на Република Хрватска изјавува дека „ должност на секого е да ги заштитува децата и оние кои не можат да си помогнат себеси „ (член 65 ,став 1). Во согласност со оваа уставна одредба, децата во Хрватска уживаат посебна заштита Уставните одредби исто така изјавуваат дека „**никој не треба да биде подложен на било каква форма на злосторство**... „) (член 23) и уставното право на живот без насилство е елаборирано со специјални регулативи. UNHCR им дава на децата специфични права на заштита (член 17) и на посебна поддршка ако се бегалци. CRC бара дека од најдобар интерес за децата е огромната грижа и понатака возрасните да прават што е најдобро за децата

Блок Б: Препознавање на грижа за заштита на децата во итни/вонредни ситуации			
Тајминзи	**Инструкции**	**Извори**	**Дополнителни забелешки за тренерите**
15 мин	Во голема група –бурни идеи 1. Што значи заштита на децата во итни (вонредни) ситуации? 2. Од што ги штитиме децата? Фасилитаторот да ги сумира поентите користејќи го материјалот 2 како водич Прегледот во големи групи, користејќи го материјалот 3 како водич, клучните теми во однос на злоставувањето и експлоатацијата во вонредни /итни ситуации. Проширете ја дискусијата од бегалците во вонредни ситуации и НРК – намалување на ризикот од катастрофи. Користејќи ја вежбата Б2 направете заклучоциза вклучувањето на НРК и заштита на децата и примери за тоа. Кажете им на учесниците дека некои од ризиците се поврзани со средината, некои со семејството, некои со однесувањето на децата а некои со начинот на кој агенциите ги организираат нивните служби. Во вонредни /итни ситуации како поплави и земјотреси децата треба да бидат заштитени од несреќи и болести како и од разделување, киднапирање и експлоатација. Сите планови на контингентот треба да вклучат чиста вода, храна и безбедно засолниште за да ги осигураат основните потреби.	Handout B2	Споделете влез на дефиницијата од Материјал Б2. Забелешка – ако Power Point/ аудио е на располагање заменете ја оваа сесија со **алтернатива Б1**. Запомнете дека заштитата на децата во итни ситуации е особено поврзана со **., превенција и одговор на злоупотреба, занемарување, експлоатација и насилство " (како за групата за заштита на децата).** *Во вонредните ситуации луѓето може да се фокусираат највеќе на малолетниците без придружба (UAMs).* *Малолетник без придружба е лице под 15 год. Освен ако поинаку не е предвидено со закон освен ако полнолетството не се стекнува порано и кој е : „* ***разделен од двата родителя и за него не се грижи восрасен човек оставен кој според законот има должност да го стори тоа****„.* Осигурајте се дека учесниците ги разбираат UAM (малолетници) се ЕДНА категорија на деца – но дека заштитата на децата е поширока од онаа само на (малолетниците) UAM. Покорисен начин е да се мисли на децата со теми, подобро отколку да се припаѓа на одредена група – на пример одделени од семејството подобра тема отколку UAM (малолетници) што е специфична дефиниција. Заштитата на децата во вонредни ситуации не е за правата генерално под раководство на UNHCR (на пример здравје) иако и овие треба да бидат употребени / исполнети но особено правото на заштита. Не заборавајте да ја линкувате културата со заштитата на децата- на пример она што е културно прифатливо не мора за биде злоупотребувачко за децата. – на пр.не треба да им наштети. Важно е да може да се препознаат децата кои може да бидат изложени на опасност / кои патат од злоупотреба.

Блок Б: Препознавање на грижа за заштита на децата во итни/вонредни ситуации			
Тајминзи	**Инструкции**	**Извори**	**Дополнителни забелешки за тренерите**
10 мин	Вовед во идентификацијата за заштита на децат и проценка на ризикот. Објаснете на учесниците: Многу е важно сите оние кои работат или се во контакт со децата да бидат способни брзо да го препознаат детето кое е во опасност од злоставување или е злоставувано и имапотреба ос дополнителна поценка или поддршка. **РАНЛИВОСТА** е карактеристика или сплет на околностикои индивидуата ги има или може да ги направи да бидат подложни на повреди. **РИЗИКОТ / ОПАСНОСТА** е поврзан со природата да си наштети самиот на себе и веројатноста дека ризикот ќе се појави. Ова вклучува размислување за заштитните влијанија. Ете зошто е потребно да се мисли за индивидуалните деца и нивните искуства, повеќе отколку да се пресметува на која категорија на ранливост тие и припаѓаат, важно е да се биде многу внимателен со децата каде ризикот е голем. Акциите за помош на децта можат да вклучат и напори да се намали нивната ранливост како и ризикот/ опасноста.	Handout B4	Би било добро да се нацрта матрицата на опасност на флип-чартот за да се покаже на учесниците. алтернативно распределете го материјалот 4 *На пример дете со хендикеп може да биде многу ранливо на злоупотреба но ако има семејство кое го сака и добра нетворк поддршка може да биде со мал ризик/ мала опасност.*
20 мин	Замолете ги учесниците да се поделат во тројкии разделете ја вежбата Б3 Фитбек во главните групи и дискусија	Вежба Б3 и брошура Б4	Не постојат специфични точни или неточни одговори за оваа вежба. Поентата е учесниците да размислат за ризикот, ранливоста на детето и заштитните влијанија, со цел да ги донесат своите одлуки.

Блок Б: Препознавање на грижа за заштита на децата во итни/вонредни ситуации			
Тајминзи	**Инструкции**	**Извори**	**Дополнителни забелешки за тренерите**
10 мин	Тренерите да ја користат Брошурата Б 4 од индикаторите кои треба да се запомнат и кои можат да индицираат дека детето е во дополнителен ризик. Алтернативно на неколку катрички напишете ги индикаторите. Разделете ги картите во парови / индивидуално во зависност од големината на групата. Поканете секој од паровите индивидуално да го прочита индикаторот на неговата картичка. Поканете ги дугите да коментираат / прашуваат.	Брошура Б4	Забелешка – материјалот Б 4 е **алатка да им помогне на учесниците** на терен. Тој не е дефинитивна листа. *Ако времето дозволува, тренерите можат да ги поканат учесниците да развијат најнапред своја листа на индикатори / показатели и потоа да ја споделат алатката од материјалот Б4.*
5 мин	Завршни мисли прашања за Блокот Б		Забелешка : ако времето дозволува (на пр. Ако групата е помала и фитбекот е пократок**) – изнесете ја Алтернативата Б2**

АЛТЕРНАТИВА Б1			
Забелешка – оваа сесија може да се користи само како алтернативен начин за да се изтражи заштитата на децата ако се достапни PowerPoint и аудио материјали..			
15 мин	Во големи групи покажете го видео клипот „Моето Име е Самира„ изработено од Работната Група за Заштита на Децата http://cpwg.net/capacity_building/child-protection-humanitarian-action-samira-video/ во мали групи (5-6 луѓе) учесниците да се изјаснат за видеото и накратко да дискутираат. 3. Што е заштита на децата во итни /вонредни ситуации? 4. Од Што ги штитиме ние децата? Фасилитаторот да ги сумира заклучоците и да го разјасни користењето на материјалот 2 како водич Во големи групи преглед, на користење на материјалот 3, главните теми во однос на злоставувањето и експлоатацијата во вонредни/ итни ситуации.	Материјали 2 и 3	Забелешка - проверете во канцеларијата на UNICEF дали ова видео кое е на македонски има и развиена Македонска верзија. Осигурајте се дека учесниците ги разбираат UAM (малолетници) се ЕДНА категорија на деца – но дека заштитата на децата е поширока од онаа само на (малолетниците) UAM. Покорисен начин е да се мисли на децата со теми, подобро отколку да се припаѓа на одредена група – на пример одделени од семејството подобра тема отколку UAM (малолетници) што е специфична дефиниција. Заштитата на децата во итни вонредни ситуации не е во главно само за правата (на пр., здравјето) иако на тоа треба да се одработи а посебно правото на заштита. Не заборавајте да ја поврзете културата со заштитата на децата- т.е она што е културно прифатливо не мора да биде злоставувачко за децата- т.е не би требало да им наштети на нив. Многу е важно да може да се идентификуваат деца кои можеби се во опасност или / се злоставувани.

Алтернатива Б 2			
15 мин	Побарајте од работниците да влијаат врз претходните случаи на учење – и нивните проблеми Во големи групи помогнати од тренерот дискутирајте за тоа какви потреб имаат децата и што е реално да се оствари со оглед на околностите.	Вежба Б 1 Случаи на студијата – прв дел	Забелешка – можно е да се нема време да барате коментари од групата и во кој случај тренерот треба да ја заокружи сесијата со тоа што е реално да се обезбеди под дадените околности. За време на дискусијата тренерот треба да потенцира дека: 5. Важно е да се држиме до принципите на тоа да „не наштетиме на децата„ – може да биде опаснода се интервенира додека детето не е сместено (згрижено) 6. Важноста на раната идентификација се однесува на тоа детето да биде поддржано онаму каде ќе биде потребно (дискутирано во Блок Ц)

Блок Ц : Заедничко работење за заштита на децата
Цели : • Да се истражат улогите и мандатите на агенциите кои се во контакт со деца • Да се разбере кога и како да се направи извештај/ препорака • Да се поделат информации помеѓу агенциите и на терен / сајтови • Да се истражи што можат индивидуалците можат да сторат да ја подобрат комуникацијата
Потребни материјали: Флип-чартови(бели табли) и пенкала копии од Вежба Ц2 – Студија на случајот – втор дел - доволно за секој учесник копии од вежба Д5 прашалникот за исцрпеност како домашна работа за подготовка на тренинг за Блок Д

БЛОК Ц: заедничко работење за заштита на децата			
Тајминзи	**Инструкции**	**Извори**	**Дополнителни забелешки за тренерите**
5 мин	Отпочнете ја сесијата и дадете преглед на областите кои ги покрива		Запомнете да побарате учесниците да се претстават меѓу себе ако пристигне некој нов учесник
15 мин	Објаснете на учесниците дека сите агенции – дури и оние кои не работат директно со деца имаат улога во осигурувањето на тоа децата да бидат заштитени (според Конвенцијата за Правата на Децата на ОН) Во големи групи најбитните идеи да се запишат на флипчартови. • **Агенции и сервисни провајдери кои може да дојдат во контакт со децата** • ***Како тие доаѓаат во контакт со децата и затоа каква е нивната улога во заштита на децата***		Забелешка – акоучесниците немаат работено со бегалци и мигранти или неодамна почналеда работат (т.е овој тренин се води како ориентација/ насока) заменете ја оваа сесија со Алтернатива Ц. Забелешка – акоучесниците немаат работено со бегалци и мигранти или неодамна почналеда работат (т.е овој тренин се води како ориентација/ насока) заменете ја оваа сесија со Алтернатива Ц. Детските Невладини организации може да имаат улога на детските потреби како што се детските друштвени катчиња(CFS) и за домови за грижа за изгубени или деца без придружба, Владиниот сервис може да има улога да помогне со идентификација и менаџирање со протокот на бегалци.

БЛОК Ц: заедничко работење за заштита на децата			
Тајминзи	**Инструкции**	**Извори**	**Дополнителни забелешки за тренерите**
5 мин	Потсетете ги учесниците дека децата имаат специфични права на заштита и под UNHCR и исто така во Хрватскиот закон		Уставот на Република Хрватска дефинира дека :„ **должност на секого е да ги заштити децата и оние кои не може да си помогнат самите на себе** „ (член 65, став 1) Во согласност со оваа уставна одредба, децата во Хрватска уживаат посебна заштита Уставните одредби исто така изјавуваат дека „**никој не треба да биде подложен на било каква форма на злосторство.**...„) (член 23) и уставното право на живот без насилство е елаборирано со специјални регулативи. Конвенцијата вели дека „најдобрите интереси за детето„ се секогаш од првична грижа и понатаму возрасните да прават што е најдоброза децата Хрватска исто така се согласи на правна придобивка низ следните статути : Законот за семејство, законот за јавно здравје ,благосостојба, социјална работа дејност, Кривичниот законик и Законот за судови и за малолетници.
25 мин	Побарајте од учесниците да се соберат во мали групи (5-6) и кажете им дека сега ќе се обидат да размислат за специфични случаи за начините на истражување. ***1. Агенциите кои се веќе инволвирани или / може да бидат повеќе инволвирани во случајот.*** ***2. Да можат да работат заедно за да подобро ги заштитат децата.*** Разделете до материјалот за студијата – втор дел. објаснете дека некои учесници може веќе ги запознале овие семејства во друга сесија, но иако не се грижете бидејќи сите информации се вклучени. Учесниците треба да размислат за прашањата и да ги забележат нивните одговори на бели табли(флип-чартови) Групите накратко да ги презентираат нивните одговори во поголемата група, проследени со дискусии во главната група за разликите / сличностите итн.	Вежба Ц 2 – Студија на случајот – втор дел.	Точки за кои сте сигурни дека се опфатени за време на фитбекот: • Медицинскиот тим треба да се состои од CFS / детски NGO- а за време на дискусиите со родителите. • Преведувачите / вработените треба да испита повеќе за тоа што момчето мисли / дали е загрижен за тоа што е раздвоен или пак е преплашен од тоа да останат заедно? Да се осигурате да се земат во предвид погледите на децата како најбитни. • Полицијата треба да има поминато / положено низ она што го има видено. • Можеме првично да видиме загрижен татко или како културна тема, но ако ја додадеме изјавата на момчето и тоа се развика (исто така за оние кои веќе го имат минато блокот Б, запомнете дека 4 –годишното дете не зборува), тогаш нашето сваќање на семејната ситуација може да биде многу различна. Нагласете дека во ситуација на живот или смрт културниот / индивидуалниот избор е ирелевантен и Центарот за Социјална работа мора да биде вклучен за да може да се одлучи за одземање на детето од родителот

БЛОК Ц: заедничко работење за заштита на децата			
Тајминзи	**Инструкции**	**Извори**	**Дополнителни забелешки за тренерите**
10 мин	Во големи групи дискутирајте за за примената на размена на информации/ преминување на детали (на пр.информирана согласност итн.) но потенцирајќи дека каде што детето е во опасност ако семејството не дава согласност за извештаи сепак е возможно да се реагира под принципите за „најдобар интерес на детето„.		Ако е потребно, истражете ги било кои дилеми со споделување на информации од специфични агенции - на пример медицински / правни перспективи Да се потсетат учесниците дека препораките може да се направат помеѓу агенциите/ помеѓу агенциите и низ сајтовите на терен/ границите. Советување за учесниците дека протоколите се одвиваат дека ќе се постават дефинитивни процедури но со истите принципи- т.е. заштита на децата – примена Сите вработени / волонтери мора да ја споделат грижата за заштита на децата со надлежниот супервизор од нивната агенција. Решението ќе биде направено врз основа на тоа што ќе се направи и ќе се следи протоколот за да се одговори на грижата за заштитата на децата во однос на децата бегалци кој бил договорен на координативната средба. Проверете го последниот протокол пред да го одржите тренингот.
15 мин	Во парови по три учесници да дискутираат ***Како тие можат подобро да работат заедно – да се издвојат три најостварливи работикои тие може веднаш да почнат да ги прават.*** Фитбек од големата група и дискусии		Забележете дека претходните вежби и дискусии може повторно да се употребат – особено ако учесниците сакаат да го минат времето дискутирајќи за нивните случаи. Последната сесија може да се изостави ако нема доволно време. Ако ова е можно да биде случај, да се овозможи дискусија во претходните активности на агенциите да можат да работат заедно / подобрување на комуникациите.
5 мин	Финални размислувања – одразувања за блокот Ц		

Алтернатива Ц			
20 мин	Објаснете на учесниците дека сите агенции-дури и оние кои не работат директно со деца – имаат улога да сеосигураат дека децата се заштитени. Побарајте од учесниците дас ераспределат во парови и да му се даде на секој пар дел од забелешките. Учесниците треба да циркулираат во парови околу собата и за секоја агенција да се запише на ливче нивната забелешка, и потоа залепете го на соодветната таблазависно од тоа како сервисниот провајдер може да придонесе за заштита на децата (на пример ,WASH може да зебележи дете кое е само во тоалет итн. и тогаш да се обратат кон друга служба) Откако сите парови ќе ги разгледаат сите сервис провајдери, дајте им на учесниците неколку минути да одат наоколку и да ги разгледаат флипчартовите. Во големите групи дискутирајте за главните впречатоци / обсервации од групата – да се расчистат сите недоразбирања ако е потребно.	Разделете забелешки / хартија во боја или лифчиња самолеплива лента	*Оваа сесија може да се користи за ориентација на новите вработени или оние кои штотуку почнале да работат на терен со различните агенции кои работат со деца.* *Пред да почне сесијата да се осигураат тренерите дека веќе ги поставиле флипчартовоте со главните сервис провајдери т.е UNHCR, детските организации, медицинската / првата помош, дистрибутерите на храна и WASH, полицијата итн.* Ако прибелешките на хартивчиња не се возможни тогаш напишете ја нивната идеа на флип-чартот. Со цел да се направи сесијата полесна за менаџирање, замолете ги учесниците да не ги повторуваат темите кои се веќе поставени на флипчатртот туку само да надополнат
Важна забелешка : на крајот од овој блок поделете им на учесниците копии од брошура Д5 и побарајте од нив да го пополнат овој формулар пред да присуствуваат на Блок Д тренингот/обуката.			

Блок Д: Заштита на Деца, Заштита на самите себе
Цели : • Да се разбере како нашата работа влијае на напорите да се задржат децата безбедни / или може да ги доведе децата во опасност или штета • а се избегне раздвојувањето • Размислување за исцрпеноста, како влијае на работата со деца, и совети за превенција
Потребни материјали : Флип-чартови и пенкала Копии од вежбите Д 1 Д3 и Д5–доволно за секој учесник Копии од Брошурите Д2 Д4 и Д6 – доволно за секој учесник

Блок Д: Заштита на Децата , Заштита на самите себе			
Тајминзи	**Инструкции**	**Извори**	**Дополнителни забелешки за тренерите**
5 мин	Дадете вовед во сесијата и дадете преглед на областите кои ќе бидат истражувани Проверете дали учесниците ја имаат завршено вежба Д5 – исцрпеност, дадено како домашна задача која следи по завршувањето на Блок Ц. Ако не е завршена, дајте им малку време на учесниците да ја завршат.		Напомена Ако ја избирате опцијата за испорака на блокови, без редослед може да се даде вежбата Д 5 кога учесниците ќе присуствува за прв пат.
15 мин	Побарајте од учесниците да се поделат во помали групи и распределете ја студијата на случајот – трет дел. Објаснете дека тие ги запознале семејствата претходно во друг блок, но сите потребни информации се секако вклучени тука. Во помалите групи учесниците да дискутираат: • ***Било каква грижа за децата посебно во релација со нивната заштита и безбедност? Ако е така каква е таа грижа?*** • ***Кои активности треба да се преземат за да се спречи или намали веројатноста од заштита / безбедност во однос на случувањето.*** Фитбек од големите групи и дискусии	Вежба Д1 Студија на случајот - трет дел.	Клучни точки да се осигура она што е опфатено во конверзацијата. • Да се спречи разделувањето/ да се осигураме дека е добро управувано иако е неизбежно • Да се осигураме другите деца се згрижени од роднини. • Да се оосигураме дека момчето нема да замине со други луѓе. • Да се осигураме да се поврземе со Србија / следната локација за да се осигураме дека ако семејството се пресели тие можат да битат повторно заедно. • Советувајте го бремените жени за безбедноста од патувањето, азил итн. Потенцирајте дека е важно никако да не наштетиме – ова исто така се поврзува со тоа да се осигураме дека службите кои се на располагање за психолошка се внимателни. Психолошкото советување не треба/ не мора секогаш да се добива само од луѓе кои се тренирани и кои можат да ги разберат границите на истото за лугето во движење.

Блок Д: Заштита на Децата , Заштита на самите себе			
Тајминзи	**Инструкции**	**Извори**	**Дополнителни забелешки за тренерите**
10 мин	Во големите групи најдобри идеи што значи заштитата. Користејќи го материјалот/ брошурата Д 2 оди кон давање на дефиниции за заштитата на децата, потенцирајќи дека тоа е воглавно **превентивна** акција Поделете се во мали групи и разделете ја вежбата Д 3. Поканете ги учесниците да зборуваат. • ***Ако тие мислат дека заштитата на децата е тема (и ако мислат так, зошти)*** • ***Каква акција мислите дека треба да се превземе?*** • ***Што би можеле ВИЕ, о вашата улога да сторите ако морате да одговорите на ова сценарио?***	Брошура Д2 Вежба Д3	Заштитата на децата паѓа во две главни области • Намерно - обиди да се спречи намерното наштетување на децата(на пр. Од вработените итн. кои се тие кои можеби бараат начин да имаат пристап кои би можеле да ги злоупотребуваат) • Случајно – обид да се осигура дека ненамерно случајно наштетување не се предивикува (на пример одвојување поради лошата дизајнирана програма) Зависно од времето и бројот на групите поделете ги сценаријата за повратни информации.
15 мин	Да им се објасни на учесниците дека една од основните причини дека безбедноста на децата е компромитрана е тоа да се биде одвоен/разделен. Ова често е предизвикано од начинот како се организирани службите или случајно. Во поголеми групи да се дадат цврсти идеи како децата можат да се раздвојат преку начинот на кој се однесуваат вработените/ или се одбираат службите. Користејќи ја брошурата Д7 како водич, потенцирајте зошто е најважно да се избегне важно е и да се дискутира за улогата на агенциите во обезбедување семејствата да бидат заедно и клучните пораки дека сите вработени можат да обезбетат на децата и родителите на не бидат разделени.	Брошура Д 4	

Блок Д: Заштита на Децата , Заштита на самите себе			
Тајминзи	**Инструкции**	**Извори**	**Дополнителни забелешки за тренерите**
20 мин	Линкување на првичната вежба, објаснете на учесниците дека исцрпеноста, стресот и секундарната трааума може да имаат детереминирачки ефект и на индивидуалните работници, нивниот тим и на напорите да се заштитат децата (како што е ефикасноста на работникот е компромитирана). Ако учесниците ја завршиле Вежбата Д5 поканете ги во парови, со некој со кој се чувствуваат пријатно и разговарајте за резултатите. (дозволете им доволно време колку што им е потребно) Вратете ги во големите групи – и сумирајте. ***1.Што учесниците подразбираат под изцрпеност и стрес*** ***2. Што може да бидат некои од знаците дека некој страда од исцрпеност, стрес итн.*** Користејте ја брошурата Д6 да говорите низ знаците на исрпеност итн. и потенцирајте ги стратегиите за спречување/ намалување на исцрпеноста итн.	Брошура Д 6	Како што претходно беше споменато, можеби нема да има доволно време за да се заврши сесијата особено ако теренските работници имаат споделено нивни искуства во претходните сесии. Во тој случај брошурата 8 треба да се даде на учесниците да ја прочитаат сами надвор од курсот. Стресот /исцрпеноста се потенцираат како индивидуални и кумулативни. Додека пак постојат стратегии кои лужето может да ги користат за да се справат со нивниот стрес и исцрпеност, организациите секако имаат обврска да се грижат за доброто на вработените. Ако дозволува времето може да ги поканите учесниците на размислувања / дискусии стратегии – вклучувајќи и тоа како вработените можат да се грижат еден за друг.
5 мин	Финални мисли /рефлексии за блокот Д		

Алтернатива Д			
Забележете дека оваа сесија може да се користи ако тренингот обуката се одржува на терен.и ако Политиката на владата и безбедносната ситуација го дозволува тоа. ***Тренерите треба да имаат пристап до ова однапред и да се осигураат дека ги имат потребните дозволи.***			
20 мин	Објаснете им на учасниците дека заштитата е комбинација на нивните сопствени навики и однесувања исто како и околината и начинот на кој се наоѓаат службите кои се обезбедени што може да предизвика ризик за децата. Во парови / тројки учесниците треба да се движат наоколу 10 мин.за размислување. 3. Каде се лоцирани ситуациите/ грижите кои можат ја зголемат заштитата на децата / безбедноста на децата? 4. Што тие можат да сторат, при нивната улога за бидеме сигурни дека го намалиле ризикот. Фитбек и дискусија во големите групи помогнати од тренерите и истражување во што можат да се вклучат индивидуалците(на пр. Нешто што можат да го сторат сами или со некој друг.		Учесниците треба да одат наоколу 10 мин и да се вратат со забелешки. Ако е потребно прашувајте ги учесниците со давање забелешки : на пр. Осигурајте се дека нема да ги раздвојат децата, во однос на загриженоста, одлука да се водат децата по патишта на кои може да бидат изложени на опасност(на пр.кога одите на кафе, минување низ санитарните области / тоалети, спиење во бунгалови итн), предизвик за посетителите / она што работниците не го виделе досега итн.

Брошури и тренинг активности - Хрватска

Брошура A1 – дефиниции и совети за интеркултуролошко работење

Дефиниции
Бегалци

Конвенцијата за бегалци од 1951 дефинира дека бегалец е некој кој што:

„Што се должи на добро основан страв од прогонување врз заради расата, религијата, националноста, членство во посебна социјална група или политичка опција, кој е надвор од земјата на својата националност, и кој не во можност или не сака да прифати помош под заштитата на таа земја „

Култура

‘ различен е начинот на живот на групата, расата, класата заедницата или нацијата на кој индивидуалците припаѓаат. Прва и најзначајна рамка на рефенца од која се развива едно чувство на идентитет „Културна Надлежност во згрижувачките професии „ (2001) Керин О Хаган

Запомнете дека културите не се хомогени. Разликите ќе бидат присутни кај луѓето кои припаѓаат на ист културлошка група. Не правете претпоставки за луѓето.

Совети за добри вежби

- **Решете ги практичните проблеми и обезбедете ги основните потреби на луѓето** – храна, облека и слично – тоа може да биде корисен и конкретен начин на нудење помош и развој на взаемна доверба со луѓето од различни култури.
- **Размислете внимателно за начинот на кој го користите говорот на телото, тоналитетот на гласот и слично,** поради разликите што говорот на телото може да ги има во зависност од културните разлики. На пример, потрудете се да не изгледате непопустливо и непријателски расположени. Немојте да стоите наоколу во поголеми групи, затоа што во тој случај на луѓето ќе им биде потешко да ви пријдат и да ви се обратат.
- **Уверете се дека се поставени разни знаци на локалните јазици со дополнителни слики.** Поставувањето слики (на пример од делови од облека, храна, автобуси и слично) може да помогне во комуникацијата со луѓето кога се јавуваат јазични проблеми и кога немате на располагање соодветен преведувач.
- **Работете заедно со преведувачите** – Немојте од нив да барате само да пренесуваат пораки и упатства, туку бидете постојано покрај нив за да бидете и вие вклучени во дискусијата. На тој начин се воспоставува подобар однос со луѓето и се гради взаемна доверба.
- **Бидете проактивни** – немојте постојано да чекате луѓето самите да ви се обратат и да побараат помош. Излезете меѓу нив и поставувајте им прашања и разговарајте со нив, дури и кога јазично не се разбирате, затоа што интуитивно луѓето таквото однесување ќе го сфатат како ваша подготвеност и желба да им помогнете.
- **Запомнете дека луѓето што се различни (од вас како хуманитарни работници) не се секогаш исти (ако меѓусебно се споредат) –** немојте да претпоставувате дека сите луѓе од “иста” земја, семејство или локална култура ги следат истите правила на однесување и имаат исти приоритети итн. Секогаш прашајте ги луѓето што им треба и почитувајте ги нивните барања и избор.
- **Подобро правете се “смотани” отколку “паметни”** – иако можеби сте загрижени дека можеби ќе вознемирите или навредите некое дете или семејство поради тоа што не ги разбирате, секогаш е подобро да прашате за сè, наместо да покажувате игнорантен однос кон значењето на нештата. Прашањата како на пример: “Дали можете да ми помогнете да разберам зошто ова е важно за вас?”, всушност можат да помогнат за градење на еден позитивен работен однос со луѓето со различно културно / етничко потекло, затоа што таквите прашања оставаат впечаток дека се обидувате да ги разберете, а не да им судите.
- **Запомнете дека културните разлики *никогаш не смеат* да се користат како оправдување за злоупотреба –** немојте автоматски да **претпоставувате** дека одреден начин на однесување е општо прифатена културолошка пракса, па како таков и да го прифатите или дозволите. Доколку не сте сигурни за што станува збор, побарајте совет од вашите соработници, претпоставени или од претставниците на специјализираните агенции за работа со деца.
- **Работете на отворен и транспарентен начин –** ако не сте сигурни, прашајте! За вашите идеи, претпоставки и предизвици разговарајте со вашите колеги и раководители, за да тие ви помогнат и поддржат во работата,

Брошура А2 – Правата на Децата

Најважен интернационален договор кој ги обезбедува правата на децата вклучувајќи го и правото на заштита, е Конвенцијата за Правата на Децата на Обединетите Нации (UNHCR) 1989 год.

Хрватска е дел од UNHCR, која го има потпишано и ратификувано договорот во 1992. Со потпишувањето на Конвенцијата, Влата на Хрватска дејствуваше и се има сложено да ги почитува сите прав и придобивки од UNHCR.

Ова е упростена /симплифицирана, детска пријателска верзија од Членовите кои се содржат во договорот:

1. Секој под 18 год.возраст ги има СИТЕ права кои се содржат во следните членови.
2. Бидете третирани фер без разлика кои сте, од каде сте, кој јазик го говорите во што верувате или каде живеете.
3. Возрасните нека прават секогаш што е најдобро за вас.
4. Сите овие права нека бидат заштитени од вашата влада
5. Нека ви биде дадена поддршка и совет од вашите родители и семејството..
6. Живот
7. Да имате име и националност.
8. Официјален идентитет
9. Да не бидете разделувани од вашите родители освен ако тоа не е за ваше добро.
10. Да бидете соединети со вашите родители ако тие се преселат во друга држава
11. Да не бидете изнесени од вашата држава нелегално.
12. Имајте ваше мислење, што значи да ве сослушаат и да бидете сватени сериозно.
13. Пронаоѓајте информации и искажете го тоа што го слушате преку говорење, пишување и уметност, освен ако ова ги негира правата на другите луѓе
14. Мислете и верувајте во што сакате и практикувајте ја било кој вера, под раководство на вашите родители.
15. Бидете со вашите пријатели и приклучете се на вормирањето клубови, освен ако тоа ги негира правата на другите луѓе
16. Нека се почитува вашата приватност и фамилијата.
17. Да добивате редовни информации од весниците, книгите, радиото, телевизијатаи интернет се додека тоа не е штетно за вас.
18. Да ви се донесат вашите родители ако е возможно тоа.
19. Да бидете заштитени од повредување или малтретирани на било кој начин.
20. Специјална заштита и помош за вас ако не можете да живеете со вашите родители.
21. Да се обезбеди најдобра заштита за вас ако сте посвоени или во згрижувачко семејство.
22. Да се обезбеди Специјална заштита и помош за вас ако сте бегалец.
23. Пристап до образование и било каква поддршка која може да ви биде потребна ако имате хендикеп.
24. Најдобра медицинска и здравствена помош, и информација како да го зачувате здравјето.
25. Редовно да се проверува вашата животна состојба ако сте згрижени далеку од своето семејство.
26. Помош од владата ако сте сиромашни или во неволја.
27. Основни стандарди за живот: храна облека и безбедно место за живот
28. Образование
29. Образование кое ја развива вашата личност и способности, и охрабување да ги почитувате другите луѓе, култури и животна средина
30. Уживајте во вашата сопствена култура религија и јазик иако тие не се исти како и многу луѓе во вашата земја.
31. Одмор, игра и релаксација
32. Бидете Заштитени од работа кој го загрозува вашето здравје и образование.
33. Бидете заштитени од опасни дроги и нивна трговија.
34. Бидете заштитени од сексуално злоставување.
35. Да не бидете киднапирани или продадени..
36. Да бидете заштитени од искористување или експлоатирање на било кој начин.
37. Да не бидете казнувани на суров и болен начин
38. Заштита и грижа во време на војна. Ако сте под 15 год никогаш не треба да бидете принудени да се приклучите во војска.
39. Специјална помош ако сте повредени запоставени или лошо третирани.
40. Да ви се помогне и да бидете фер третирани ако сте обвинети за кршење на законот.
41. Да бидете заштитени со националните или меѓународните закони, кои обезбедуваат подобри права
42. **Сите и децата и возрасните треба да ги научат овие права.**

Детската пријателска верзија на UNCRC на Хрватски може да биде симната од : http://we.tl/ryZ0wx0Msc

Вежба Б1 – Студија на Случајот

Прв дел

Опис на семејството:

Мајка и татко со четири деца – момче на возраст од 14 години, девојчиња на возраст од 13 години и 4 години и уште едно мало девојче старо само 18 месеци.

Семејството патува заедно со некои други членови на поширокото семејство - со нив патува и бремената сестра на мајката и нејзиниот сопруг, две постари жени кои се во роднинска врска со нив (тетки), како и уште три други деца.

Опис на ситуацијата:

Семејството е стасано неодамна. Нивниот прв приоритет е да обезбедат храна и нови / топли алишта, а во конкретниот момент се одмараат.

Децата и жените се упатуваат во делот предвиден за сместување на децата.

- Малото девојче на возраст од 18 месеци си игра со своите играчки и е расположено и се смее.
- Девојчето на возраст од 4 години било срамежливо по доаѓањето и барало охрабрување за да земе да црта или да си игра. Воопшто не зборува со никого, па дури ниту со членовите на нејзиното семејство и другите деца. Во еден момент, кога мајката излегла надвор за да разговара со некој друг, девојчето станува многу нервозно и вознемирено кога сфаќа дека мајката не е во близина.
- 14-годишното момче зборува малку англиски и ви кажува дека му е досадно и дека сака да излезе надвор. Тој вели дека ќе оди да го најде татко си.
- 13-годишното девојче си игра со своите сестри. Таа вели дека мора да оди во тоалет и бара некој да ја придружува. Жените и велат дека се сите зафатени и дека треба да оди сама.

Прашања за дискусија :

- *Дали сте загрижени за било кое од четирите деца ? и Зошто?*
- *Мислите ли дека однесувањето на децата е очекувано со оглед на тоа дека се бегалци?*
- *Може ли да има / да постојат некои дополнителни проблеми за акцентирање? Ако има кои се тие и зошто?*

Брошура Б2 – Разбирање на заштита на децата во итни ситуации

Што е заштита на децата во итни ситуации?

Дефиницијата за заштита на децата, како што е договорено со Работната Група за Работа со Децата е : „ Превенција и одговор на малтретирање, запоставување, експлоатација и насилство против децата „. Ова, за заштита на децата не значи заштита на правата на сите деца, но се однесува на една подгрупа на овие права

Заштита на децата во итни ситуации вклучува специфични активности преку актерите за заштита на децата, било да се на национално ниво или на база на заедницата и од хуманитарниот персонал кој ги поддржува локалните капацитети. Тоа исто така вклучува активности во други хуманитарни сектори кои имаат ефект во подобрување на безбедноста на децата, дури и тогаш кога тоа не е нивна специфична цел.

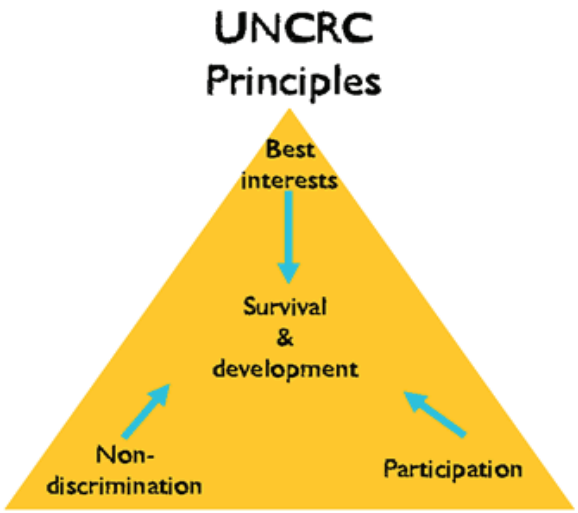

UNCRC Водечки принципи

Постојат четири главни принципи (дијаграмот подолу) кои ги предводат сите интервенции со децата во сите контексти. Тие се круцијални во подразбирањето како целосно да се имплементира UNHCR. Тие ги обезбедуваат начините на кои суштинските членови се толкуваат и се постигнуваат. Држејќи се до принципот на неделивост од човечките права секој од водечките принципи мора да се земат паралелно со секој член.

Гледајќи ги овие принципи особено е преддизвикувачки кога се интервенира во комплексните контексти, зашто тоа е кога има многу конкурентни приоритети и можноста да се игнорира ги зголемува принципите.

Принципи на UNHCR
- Најдобар интерес
- Опстанок и развој
- Недискриминација
- чество

Преживување и опстанок

Децата треба да имааат право на заштита и да им биде дадена шанса да се развијат ментално, емоционално физички и духовно.

НЕДИСКРИМИНАЦИЈА

Секој треба да се третира еднакво, во однос на факторите како штосе пол, раса,религија ентитет.

Најдобар интерес

Најдобриот интерес за децата е од основна важност, што значи мислете прво на децата, во сите закони или дејствија.

Учество

Децата имаат права да бидат слушнати и да ги изнесат нивните погледи од значење за прашања кои ги засегаат нив.

На меѓународно ниво, постојат четири категории на злоупотреба:

Физичка злоупотреба: Нанесување физички повреди врз децата – на пример, преку удирање, горење и слично.

Емоционална злоупотреба: Постојано лошо емоционално постапување со детето, кое предизвикува сериозни и долготрајни последици врз понатамошниот развој на детето – на пример, доколку некој постојано му вели на детето дека е бескорисно или глупаво.

Занемарување: Ситуации во кои на детето не му се исполнуваат основните физички и/или психолошки потреби – а кога родителот е способен истото да го стори – што во голема мерка може да доведе до сериозни нарушувања во развојот на детето.

Сексуална злоупотреба: Тоа подразбира наведување или присилување на деца да земат учество во сексуални активности, при што, тотално е неважно дали детето дало своја согласност или не. Истото вклучува различни физички акти на сексуална злоупотреба како што е силувањето, како и акти без физички елемент, како на пример сексуално вознемирување или вклучување на децата во порнографски активности од било кој вид.

Останатите видови злоупотреба, кои исто така се идентификувани како такви, како на пример **искористувањето, трговијата со луѓе и родово заснованото насилство (РЗН)** можат да бидат разбрани како сложени форми на различни комбинации од погоре споменатите четири основни категории на злоупотреба.

Клучни прашања поврзани со злоупотребата и искористувањето во вонредни состојби

За време на вонредните состојби може да дојде до зголемен степен на злоупотреба и искористување од следниве причини:

- Децата можат да бидат одвоени од нивните семејства и како резултат на тоа да бидат многу поранливи.
- Се зголемува сиромаштијата во рамки на домаќинството – семејствата не можат да ги задоволат своите основни потреби и затоа може да се бара од децата да заработуваат и да даваат свој придонес во исхранувањето на семејството, на пример, преку различни начини на нивно искористување.
- Постоењето на конфликти и раселеноста на луѓето можат да бидат причина за нарушување и непочитување на семејните вредности кои инаку, во "нормална" ситуација, би ги штителе децата од евентуална злоупотреба или искористување – истовремено, традиционалните системи за заштита или воопшто повеќе не постојат или пак се многу ослабени.
- Семејствата се наоѓаат под голем притисок и токму насилството врз децата може да послужи како отпусен вентил за намалување на насобраните фрустрации.
- Како резултат на сето горе наведено, децата немаат безбедно засолниште и се изложени на можна сексуална злоупотреба.
- Децата можат да се најдат во центарот на насилствата и да настрадаат – на пример, за време на различни протести, или пак во центрите за дистрибуција на храна и помош или на било кое друго место каде има многу народ и/или побарувања за најразлични услуги.
- **ИНТЕГРИРАЊЕ НА (НРК)-намалување на ризикот од Катастрофи и (ЗД)- Заштита на децата**
- Интегрирање на НРК и ЗД е круцијално за развивање на платформа кој ги спојува човечките права и хуманитарната перспектива со развивање на агенда.
- Катастрофите ја зголемуваат ранливоста на сецата како што семејствата се соочуваат со неизвесна /несигурна иднина која води кон зголемен ризик.
- Намалувањето на Ризикот од Катастрофи и заштитата на децата взаемно се поддржуваат во создавањето на погодна средина еден за друг.
- Успешно интегрирање бара кохерентност на политиките, институционална и координација на секорот помеѓу развојот на НРК и соработката со постоечките структури.
- Градење на издржливост и адаптивен капацитет во голема мера зависи од природата на на основните системи и владини структури на управување со ризикот
- Целта е да се обезбеди сеопфатен пристап кон заштитата на децата кое резултира со подобро разбирање како да се вреднуваат децата како носители на права, да се искажат нивните права за заштита, како и развивање на капацитети на носители на должност на сите нивоа на почитување, заштита и да ги исполни правата на децата за заштита во сите ситуации, вклучувајќи ги и вонредните ситуации.

- НРК помеѓу заштитата на децата го фокусира вниманието со сшто може да се соочи грижата за децата во вонредни ситуации, но исто така и на основните причини за овие ризици. Според тоа може да се развијат мерки за да се спречат и минимизираат овие ризици, така што ќе се овозможи на децата целосно да ги сватат нивните права на заштита
- Да се обезбедат „безбедни места „ во местата кои се подлежни на катастрофи како дел од системот на заедницата за заштита на децата.
- Учете ги на животните вештни (на пр. Пливање) и отпор кон несоодветни пристапувања итн.
- Преземање на мерки за, и подигање на свеста на заедницата за, заштита на лични документи.
- Подготвување на заедниците, станбени центри, истражните центри, детски клубови и др да реагираат на итни ситуации, на пример, со назначување на итни фокусни точки и организирање на симулациски вежби
- Клучни пораки Пред-позицијата за заштита на децата и да имаат редовни кампањи за подигнување на свеста.

Вежба Б 3 – Идентификација на заштита на децата проблеми и проценка на ризик

Упатство

На овој лист можете да видите повеќе различни сценарија. Во рамки на вашите групи, разгледајте ја секоја поединечна ситуација и потоа:

1. *Одлучете дали сметате дека постои некаков ризик за детето и зошто;*

2. *Рангирајте ги различните ситуации, односно сценарија според нивото на присутниот ризик – односно, наведете ја најризичната состојба, потоа помалку ризичната и така натаму.*

Сценарија:

1. Момче на возраст од 17 години кое патува со својот пријател кој има 19 години.

2. 13-годишно момче кое патува со вујко му и уште неколку други млади мажи.

3. Девојче на возраст од 10 год, кое е глуво, патува со својата мајка.

4. Девојче на возраст од 3 години кое патува со татко си и бремената мајка.

5. Девојче на возраст од 3 години кое патува со татко си и мајка си (која не е бремена).

6. 7-годишно момче со физичка попреченост кое патува со своите браќа и сестри, мајката, таткото и бабата.

7. 7-годишно девојче кое патува со мајка си и со некои други членови на поширокото семејство и други пријатели.

8. Девојче на возраст од 15 години кое патува само со својот татко.

9. Девојче на возраст од 15 години кое патува со татко си и неколку други члена од семејството, меѓу кои се наоѓа и една нејзина тетка.

Брошура Б 4 – Ранливост и Ризик

Зборовите **РИЗИК** и**РАНЛИВОСТ** означуваат две различни нешта кои се меѓусебно силно поврзани. Понекогаш ги користиме како даимаат исто значење, меѓутоа, тоа е погрешно.

РАНЛИВОСТАги означува карактеристиките на една личност и околностите во кои таа се наоѓа, поради кои личноста може да биде изложена на опасност и наштетувања.

РИЗИКОТеповрзан со самата природа на наштетувањето и веројатноста дека може да дојде до некаква штета или повреда. Тука се земаат предвид и сите околности што нудат одредена заштита.

На пример:

Едно дете со попреченост во развојот може да биде многу ранливо во однос на можна злоупотреба, меѓутоа, доколку детето има семејство што го сака и се грижи за него и добра мрежа за поддршка, тогаш значи дека детето е изложено на мал ризик.

Едно дете кое живее заедно со семејството и оди на училиште може да не се смета за ранливо, меѓутоа, ако татко му е пијаница и се однесува насилно кон него, тогаш детето е изложено на висок ризик од евентуална злоупотреба или занемарување.

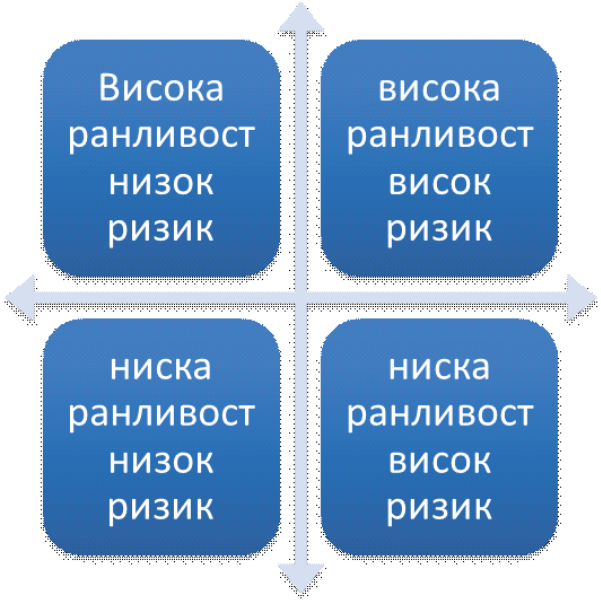

Важно е дека сите оние кои работат или се во контакт со деца мора да бидат во можност брзо да ги идентификуваат децата кои може да се во опасност од малтретирање / насилство и кои имаат потреба од дополнителна проценка или поддршка

Внимавајте на појавата на било кој од следниве индикатори, затоа што истите можат да укажуваат на дете кое е во ризик, кое треба да биде заштитено.

1. Во секоја ситуација каде сметате дека постојат знаци или пак има пријава за физичка или сексуална злоупотреба (на пример модринки, инфекции и слично)
2. Кога ви се чини дека децата всушност се плашат од родителите или другите возрасни лица со кои патуваат
3. Деца кои патуваат сами или во групи, меѓутоа, без придружба од возрасни лица
4. Деца кои патуваат со возрасни лица со кои не се во роднинска врска и деца без родители или законски старател
5. Кога гледате родители што не се воопшто загрижени и не знаат каде се нивните деца и не се грижат за нивната благосостојба
6. Деца што се гладни или без соодветна облека –а родителите не бараат да им се помогне
7. Деца што не се чувствуваат добро или се болни, а родителот одбива медицинска помош
8. Родители што се физички или вербално агресивни кон децата –особено доколку децата се на мала возраст
9. Доколку детето само побара да биде одвоено од семејството
10. Доколку детето изјави дека е несреќно и незадоволно / или дека со него лошо се постапува

Брошура Ц1 – Правна рамка за заштита на децата

Хрватска стана потписник на UNCRC во 1992 год.

Интернационалните договори ратифицирани во согласност со Уставот се дел од Правниот поредок и не можат да бидат сменети со закон.

Ова значи дека дека Меѓународните конвенции како што е конвенцијата на ОН за Правата на Децата мора да бидат исполнети и применувани. Ова го вклучува и правото на заштита за децата и специјална помош за децата бегалци.

Правната рамка за Заштита на Децта во Хрватска е доста сеопфатна и се состои од неколку закони и прописи. Тие вклучуваат:

Семјниот закон
Семајниот закон е закон кој ги опишува улогите и должностите на родителите и обезбедува рамка за вработените во детската заштита.

Семеен закон (http://www.zakon.hr/z/88/Obiteljski-zakon)

Законот за социјална заштита
Законот за социјална заштита (службен весник 157 / 2013 ; 152 / 2014) обезбедува рамка за придобивките од социјалните служби и за работата на центрите за социјални грижи. Законот дефинира кој тип на луѓе имаат потреба од социјални услуги, и ги обезбедува описите потребни за имплементација / примена на поврзаните мерки. Под член 6, тој го дефинира детето како личност под 18 год. Членот 12 го објаснува како лице кое е целосно неспособно за работа е .... дете под 15 год. Дополнително членот 17 објаснува дека во процедурите каде што се решаваат прават и интересите на децата, детето има право да биде информирано за ситуацијата на случајот, да добие совет, да го искаже своето мислење и да биде информирано за последиците од можните случувања.

Закон за социјална заштита (http://www.zakon.hr/z/222/Zakon-o-socijalnoj-skrbi)

Законот за активностите на Социјалната работа
Законот за активностите(Службен весник 124/2011; 120/2012) ги дефинира улогите и обврските на работниците вклучени во активностите за социјална грижа. Го препорачува потребното образование за социјалните работници, ја дефинира улогата на Комората / Советот на Социјални работници, и ги подвлекува /потцртува условите за добивање и одземање на дозволата за вршење на работите од социјалната заштита.

Член 3 од законот потенцира дека основната цел на социјалната работа е да обезбеди помош и поддршка на индивидуалците, групите и заедниците преку разбирање на нивните сили и потенцијали, и преку обезбедување на заштита и грижа за подобрување на нивниот квалитет на живот.

Кривичниот законик
Кривичниот законик (Службен весник 125/2011; 144/2012) обезбедува специјална заштита на децата и регулира било какви тешки злосторства против правата на децата како што е робувањето (член105) трговија со луѓе(член106) генитално осакатување (член 116), сексуални злосторства (членови 152, 154, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166 ,) и нелегални бракови со деца (чен 170)

Поглавјето 18 од Кривичниот законик е посветено на заштитата на децата и семејствата.

Криминален закон (http://www.zakon.hr/z/98/Kazneni-zakon)

Акт од Малолетничкиот Суд
Акт од Малолетничкиот суд (Службен весник 84/2011, 143/2012, 148/2013) регулира материјалното казнено право, водење на кривична постапка, санкции кога сторителите се малолетни и млади, како и случаи на кривично правната заштита спроведување на деца и млади.

Уставот на Република Хрватска изјавува дека „ дожност на секој е да ги заштит децта и оние кои не можат да си помогнат самите (член 65 став 1). Во согласност со оваа уставна одредба,

децата во Хрватска уживаат посебна заштита. Уставните одредби, исто така, наведуваат дека „никој нема да биде изложен на било каква форма на злоупотреба ...” (член 23), и уставното право на живот без насилство е извршено врз основа на посебни прописи

Законот за Кривична Постапка (http://www.zakon.hr/z/174/Zakon-o-kaznenom-postupku)

Република Хрватска го забрани физичкото казнување на децата за било која цел во 1999 година.

ВЕЖБА Ц 2 – Студија на Случајот

Опис на семејството:

Мајка и татко со четири деца – момче на возраст од 14 години, девојчиња на возраст од 13 години и 4 години и уште едно мало девојче старо само 18 месеци.

Семејството патува заедно со некои други членови на поширокото семејство - со нив патува и бремената сестра на мајката и нејзиниот сопруг, две постари жени кои се во роднинска врска со нив (тетки), како и уште три други деца.

Опис на ситуацијата:

Девојчето на возраст од 18 месеци добива треска и ја носат во делот предвиден за лечење и медицински третмани. Лекарите им советуваат да одат во болница, меѓутоа, се чини дека таткото не се согласува со овој совет, затоа што тврди дека мораат да продолжат со патувањето и дека девојчето може да се лечи на друго место подоцна.

14-годишното момче помага во разбирањето и им преведува на своите родители. Подоцна пристигнува и службениот преведувач и таа на работниот тим му вели дека момчето рекло дека "е загрижено затоа што смета дека може да дојде до поделба на нивното семејство".

Подоцна истата вечер, еден од стражарите / полициските службеници го видел таткото како нешто му вика и го кара момчето додека стоеле во близина на тоалетите. Момчето изгледало вознемирено и уплашено.

Семејството планира да си замине веќе следното утро.

Разговарајте во помали групи за :

- ***Кои агенции се моментално инволвирани или можат да бидат инволвирани во случајот?***

- ***Како агенциите можат да работат подобро за да ги заштитат децата?***

Вежба Д3 – Студија на Случајот

Трет дел

Опис на семејството:

Мајка и татко со четири деца – момче на возраст од 14 години, девојчиња на возраст од 13 години и 4 години и уште едно мало девојче старо само 18 месеци.

Семејството патува заедно со некои други членови на поширокото семејство - со нив патува и бремената сестра на мајката и нејзиниот сопруг, две постари жени кои се во роднинска врска со нив (тетки), како и уште две други деца.

Опис на ситуацијата:

Девојчето на возраст од 18 месеци добива треска и ја носат во делот предвиден за лечење и медицински третмани. Иако првично семејството не се сложило да ја однесат во болница, нејзината здравствена состојба се влошила, по што тие се вратиле кај медицинската екипа и сега се согласни да одат во болница. Таткото и мајката го земаат 18-месечното девојче со себе, а останатите деца ги оставаат со останатите роднини.

Порано истиот ден, еден од стражарите / полициските службеници го видел таткото како нешто му вика и го кара момчето додека стоеле во близина на тоалетите. Момчето изгледало многу вознемирено и уплашено. Откако неговите родители отишле во болница со неговата сестра, момчето започнало да зборува и да се дружи со некои од другите момчиња на иста возраст во близина и по кратко време се спријателило со нив. Тие патувале како дел од една поголема група и биле придружувани од двајца постари мажи.

Семејството планирало да замине следното утро, меѓутоа, малото девојче е сè уште во болница. Останатите членови од поширокото семејство не мислат да го менуваат планот и сакаат да заминат, затоа што се загрижени што би можело да се случи доколку сестрата на мајката се породи во Хрватска.

Прашања за дискусија во помалите групи :

- *Имате ли некакви грижи за децата, особено во релација со нивната заштита / сигурност? Ако има кои се тие?*

- *Кои дејствија треба да се превземат за да се пречи или намали веројатноста за заштита/ се случуваат безбедносни грижи.*

Брошура Д 2 – Дефиниција за заштита на децата

"Под терминот заштита на децата ја подразбираме одговорноста што ја имаат организациите, да се уверат дека нивните вработени, активности и програми нема да предизвикаат никаква штета за децата, односно, дека децата нема да бидат изложени на никаков ризик од евентуална повреда и злоупотреба и дека за било која загриженост што организацијата може да ја има во однос на безбедноста на децата во заедниците во кои таа работи, организацијата соодветно и навремено ќе ги информира надлежните власти"

Од коалиција за Гарантирање на Безбедноста на децата (www.keepingchildrensafe.org.uk)

вежба Д3 – Дилеми околу заштитата

Упатство:

Разгледајте ги сите сценарија прикажани подолу и потоа одлучете:

- ***Дали станува збор за ситуација во која е потребен некаков вид детска заштита (ако одговорите потврдно, зошто?)***

- ***Какви мерки или активности би требало да се преземат според ваше мислење?***

- ***Имајќи ја предвид вашата улога, што ВИЕ лично би сториле доколку се најдете во ситуацијата опишана во сценариото?***

СЦЕНАРИЈА

1. Еден човек стои во близина на просторот предвиден само за деца и ги набљудува децата што се таму. Се чини дека тој самиот нема деца што ги придружува.
2. Едно дете го праќаат неколку пати до местото на кое се издаваат ќебиња. Татко му му рекол дека тој може да оди таму и да зема ќебиња и во име на други мажи кои патуваат сами, затоа што тие самите добиле само едно ќебе.
3. Еден од тоалетите нема брава која може да се заклучи, а целата област во близина на тоалетите е неосветлена.
4. Еден од вработените од некоја друга агенција му вика и кара едно од децата, кое изгледа вознемирено.
5. Една мајка ве информира дека видела дете кое патува само.
6. Пристигнува една група на волонтери кои веднаш започнуваат со делење храна и облека.
7. Две мали деца се шеткаат наоколу сосема сами и без надзор.

Брошура ДЗ – спречување на разделби на децата од родителите

Одвојувањето на децата од нивните родители / старатели треба секогаш да се избегнува поради следново:

- Доколку децата не се во нивното нормално семејно опкружување, тогаш не може да се очекува дека ќе им биде обезбедена подеднаква и соодветна грижа каква што заслужуваат
- Одвоените деца кои минале низ трауматични искуства може да не ја добијат потребната поддршка за надминување на истите
- Одвоените деца се поранливи и изложени на евентуална злоупотреба и искористување, затоа што немаат заштита од нивните родители или лицата кои вообичаено би се грижеле за нив

До одвојување на децата може да дојде поради или како резултат на:

- Смрт на родителите или лицата кои вообичаено се грижат за нив
- Случајно одвојување – на пример на контролни точки / премини или при качување на воз
- Напуштање од страна на самите родители, кои не можат да се справат со големиот број деца
- Деца кои самите одлучиле да заминат и избегаат поради нарушените семејни односи или насилни родители
- Несоодветна грижа од страна на агенциите ангажирани за постапување во вонредни ситуации
- Отсуство на напори за моментално враќање на децата на родителите или на лицата кои вообичаено се грижат за нив, од страна на претставниците на различните агенции ангажирани за постапување во вонредни ситуации
- Трговија со луѓе

Можни начини за спречување на одвојувањето / пораки до родителите:

Совети за родителите:

- Договорете зборно место во случај на одвојување на членовите на семејството
- Научете ги децата како да си го кажат целото име и презиме и адреса за да можат побргу да се спојат со нивните семејства
- Дајте им на децата едно ливче / картичка со телефонски број за контакт
- Кажете им на децата каков е планот за тој ден – особено ако мислите да патувате
- Постојано бидете информирани за точната локација на децата и кажувајте им каде точно треба да одат

Совети за хуманитарните работници:

- Уверете се дека сите родители се информирани и ги знаат советите за избегнување на одвојувањето

Вежба Д5 самопроценка за исцрпеност

Исцпеноста е еден вид на психолошки стрес. Професионалната исцрпеност или работна е исцрпеност е окарактеризирана како замор недостаток на ентузијазам и мотивација, чувства не неефективност и исто така може да има димензии на фрустрација и цинизам како резултат на редуцирана ефикасност на работното место.

Подолу се излистани примери или индикатори на исцрпеност. Прочитајте го секој од нив користејќи го соодветниот знак во соодветната колона /преграда.

5 = секогаш
4 = во поголемиот дел од времето
3 = понекогаш
2 = ретко
1 = никогаш

#	ИЗЈАВА	1	2	3	4	5
1.	Чувствувам дека немам енергија أشعر بأنني مرهق وليس لدي طاقة					
2.	Се чувствувам емоционално исцрпен أشعر بأنني مستنزف انفعاليًا					
3.	Имам негативни мисли за мојата работа ترادوني أفكار سلبية عن عملي					
4.	Ги изгубив емпатијата и сочувството за корисниците (жртвите бегалци) فقدت التعاطف مع المستفيدين أومتلقي الخدمة					
5.	Лесно се иритирам од членовите на мојот тим أنزعج بسهولة من أعضاء الفريق					
6.	Лесно се иритирам од мали проблеми أنزعج من أي مشكلة بسيطة					
7.	Се чувствувам неценето на работа ال أشعر بالتقدير في العمل					
8.	Чувствувам дека нема никој со кого може да зборувам за проблемите на работа أشعر بأنه ال يوجد شخص استطيع التحدث معه عن مشاكل العمل					
9.	Чувствувам дека не постигнувам многу на работа أشعر بأن أدائي غير كافٍ في العمل					
10.	Чувствувамдека сум под огромен притисок أشعر بأنني تحت ضغوطات شديدة					
11.	Не добивам тоа што сакам од работата أشعر بأنني ال احقق نفسي وطموحاتي في العمل					
12.	Чувствувам дека сум на поргешно работно место (организација) أشعر بأنني أعمل في المكان/المنظمة الغير مناسبة لي					
13.	Фрустриран сум со некои делови од мојата работа أشعر بالإحباط من بعض جوانب عملي					
14.	Организациската бирократија ги спречува моите способности за напредување السياسات الداخلية للمنظمة تعيق من قدرتي على الإنجاز في العمل					
15.	Чувствувам дека има многу повеќе да се стори од способностита што ги имам јас. أشعر بأن قدراتي غير كافية لإنجاز العمل المطلوب مني					

16.	Чувствувам дека немам доволно време за добра квалитетна работа. أشعر بأن ليس لدي الوقت الكافي لأتم الأعمال بجودة عالية					
17.	Чувствувам дека немам доволно време за планирање на мојата работа. أشعر بأن ليس لدي الوقت للتخطيط لعملي					
18.	Се чувствувам депресивно кога помислувам на работата. أشعر بالكآبة عندما أفكر بالعمل					
19.	Чувствувам дека не сум компетентен за мојата работа أشعر بأنني غير كفؤ في عملي					
20.	Не го гледамм значењето на мојата работа لا أجد أي أهمية في عملي					
21.	Не ми е вашно што ќе се случи со корисниците (жртвите бегалци) لا يهمني اذا سيحصل للمستفيدين أو متلقي الرعاية					
22.	Чувствувам дека нашата работа е бесцелна أشعر بأن هذا العمل عديم الجدوى					
23.	Понекогаш не можем да ги контролирам своите емоции на работа لا أستطيع السيطرة على مشاعري في العمل					
24.	Тешко ми е да се разбудам наутро и да одам на работа أواجه صعوبة في الاستيقاظ في الصباح والذهاب للعمل					
25.	Немам мотивација да ја завршам било која работа ليس لدي دافعية لإنجاز أي عمل					
26.	Се справувам со корисниците (жртви бегалци) како со предмети а не како со луѓе أتعامل مع متلقي الرعاية كأشياء وليس كأشخاص					
27.	Чувствувам дека го изгубив моето чувство за срека поради мојата работа أشعر بأنني فقدت القدرة على السعادة بسبب عملي					
28.	Чувствувам дека работата е губење на време أشعر بأن عملي مضيعة للوقت					
29.	Чувствувам дека нема надеж за ништо أشعر بأن ليس هناك أمل					
30.	Чувствувам дека веќе не можам да се опуштам поради работата. أشعر بأنني لا استطيع الاسترخاء بسبب عملي					
	Вкупно					

Индикатор на резултатите

30-60	**нема знаци на исцрпеност**
60-90	**постои ризик од исцрпеност**
90-120	**значителна исцрпеност**
120-150	**опасна исцрпеност**

Дополнителни коментари (по избор)

_____
_____
_____
_____
_____

Брошура Д 6 – Изнемоштеност, стрес и секундарна траума

Карактеристики на изнемоштеност и стрес

- Присуство на страв, немир и депресија
- Цинично однесување или сомничавост
- Прекумерна употреба на алкохол и други лекови како средство за справување
- Оставање впечаток на преголема самодоверба или изглед на лична совладаност
- Превисок степен на вклученост и ангажман или впечаток на неприсутност
- Постојано чувствување на физички болки и изнемоштеност, со главоболки, настинки, стомачни проблеми и слично, или постојано чувство на преголем замор.

Стратегии за намалување на изнемоштеноста и стресот

- Обезбедете редовни паузи во текот на работниот ден (на пример за чај и кафе, за ручек и слично)
- Бидете искрени кон самите себе си и кон вашите раководители / тимот за тоа колку е навистина можно да се постигне и сработи во текот на еден работен ден и кои се реалните ограничувања во вашата работа
- Побарајте помош! Работете како дел од тимот
- Хранете се редовно и квалитетно и потрудете се да бидете постојано доволно наспани
- Продолжете да комуницирате со своите пријатели во сопственото опкружување
- Најдете дополнително слободно време за учество на работилници, семинари итн.
- Редовно вежбајте
- Најдете го најдобриот начин за релаксација – на пример јога или слушање смирувачка музика и одење на прошетки
- Обидете се да задржите јасна граница помеѓу работата и приватниот личен живот
- Обезбедете лична поддршка од пријателите и семејството на формален и неформален начин
- Доколку има потреба, побарајте и дополнителна стручна помош и поддршка

ОПЦИОНАЛЕН / ДОПОЛНИТЕЛЕН БЛОК ППП

Tdh / Peter Käser

Овој 1 ½ часовен курс го придружува еднодневен тренинг курс за „ Заштита на Децата Бегалци и Мигранти„ Тоа е модул основа ниво за сите агенции кои потенцијално имаат контакт со деца. Ова ги вклучува специјализираните агенции кои се фокусираат на децата и други организации кои доаѓаат во контакт со деца и кои можат да бидат потенцијално во позиција да идентификуваат или поддржат дете кое е во ризик. Тој може да биде искористен како вовед за вработените од специјализираните детски организации

Овој блок исто така вклучува алтернатива за поискусните работници со претходен тренинг по ППП кој ги вклучува играњето на улоги пракса / вештини. Ако може да се даде повеќе време да се прошири основната сесија, улогата што ја играат може да се приклучи во основниот блок каде што е наведено.

Забелешки за тренерите:

- Дури и ако водењето на овој модул како посебна сесија ве молиме бидете сигурни дека сте запознаени со еднодневнниот курс за „Заштита на децата бегалци".

- **Пред да се оствари оваа сесија, тренерите треба да бидат сигурни дека тие се запознаени со труд TDH на ППП и насоките на MHPSS на работа со бегалци во Европа (2015 година). Весникот Tdh може да се најде во додатокот.**

Дополнителен блок : Психолошка прва помош (ППП)
Цели : • Разбирање на значењето на ППП и како таа се однесува на прилагодувањата за итни случаи • Препознавање на границите на безбедно работење и да ја цениме значењето на принципот на "да не направиме никакво зло" • Идентификувајте ги главните компоненти на ППП • Разбирање каде ППП се вклопува во на континуитетот на психосоцијалната / поддршка за ментално здравје • Идентификување на клучните аспекти на обезбедување на ППП во рамките на тековната бегалска/ мигрантска криза
Потребни материјали: Флипчартови и пенкала Копии од ППП материјалот (составено од Tdh– кои се содржат во додатокот – доволно за сите учесници Копии од брошурите А Б и Ц и студија на случајот А доволно за сите учасници Копија од MHPSS прибелешка (2015) за тренерите http://mhpss.net/resource/mental-health-and-psychosocial-support-for-refugees-asylum-seekers-and-migrants-on-the-move-in-europe-2/

Дополнителен блок : Психолошка прва помош (ППП)			
Тајминзи	**Инструкции**	**Извори**	**Дополнителни забелешки за тренерите**
5 мин	Вовед во сесијата		. Дадете преглед на Блокот и областите кои ќе бидат покриени
10мин	Побарајте од учесниците да говорат во тројки **„што подразбираат под терминот Психолошка Прва Помош„** Фитбек во големи групи Откако учесникот ќе даде негова идеа објаснете дека : **Психолошка Прва помош е Хумана поддршка и практична помош на пријателски човечки суштества кои неодамна биле изложени на сериозен стрес**. Краток Фитбек на главната група со збележување на поентите на флипчартови.		Забелешка, Психолошка Прва Помош е термин кој се користи сега и кој можеби изгледа дека е нешто ново, како и да е многу од придобивките на ППП најверојатно се веќе користени. Важно е да се нагласи ова на учесниците - да се зајакнат добрите практики и да им помогнеме на луѓето да се чувствуваат со повеќе моќ.
15 мин	Користење на Брошурата А како водич, да се мине низ тоа „што е Психолошка Прва Помош„ и што не е„ Да се објасни на учесниците дека важен концепт во хуманитарната работа е принципот „ДА НЕ СЕ НАШТЕТУВА„ – поради тоа најважно е да бидеме внимателни колку ние ќе интервенираме со оглед дека нема да бидеме во можност да обезбедиме постојана помош.	Брошура А	На пример, во суштина психолошкото советување или терапија треба да се избегнуваат. Дополнителна точка за дискусија, ако времето дозволува, треба да се размисли дали постојат начини со кои може да ја подобриме поддршката на индивидуалните бегалци или мигранти- на примерпреку подобри реферати низ сајтовите / преку граница или совети на службите за пристап до крајната дестинација. Брошурата А може да биде дадена како извор

Дополнителен блок : Психолошка прва помош (ППП)			
Тајминзи	**Инструкции**	**Извори**	**Дополнителни забелешки за тренерите**
15 мин	Користете ја брошурат Б која објкаснува дека ППП е дел од континуираната поддршка што може да се обезбеди – и која може да се смета како низа на слоеви. Во помалите групи побарајте на учесниците да размислат за работата што ја работат/ што нивната организација во моментот го прави и да ги излиста различните активности и иницијатбивите што тие ги сметаат дека се ППП и различните нивоа. Фитбек во Големите групи и дискусија.	Брошура Б	Забелешка PFA се протега на нивоата 1 и 2-повеќе специјализирани интервенции кои спаѓаат во Ниво 3 се специјализирани активности итн. преку пријателските детски простори. Забележете дека детските пријателски простори се начин на доставување на услуги - не се во себе една интервенција. Што се случува во CFS е она што го одредува нивото на интервенција! Примери на поддршка од заедницата и семејството може да вклучуваат помагаат на семејствата да останат заедно - на пример обезбедување на совети за тоа како да се избегне поделба, и да направат се што организациите можат да се избегне поделба. Како алтернатива: исцртување на триаголник во флипчарт хартија и да се даде секоја група сет на забелешки да се напише на различни активности / услуги - а потоа да се групирате за да ги задржат своите идеи со излез од триаголник.
20 мин	Во мали групи, учесниците да размислат за студијата на случајот и да дискутираат: 1. Какава поддршка и помош треба да биде понудена 2. Поради тоа што времето е ограничено да се работи со фамилиите што би било правилно да се направи / да се обезбеди во сегашната ситуација. Фитбек во големи групи и дискусија.	Студија на случајот А	Оваа сесија може да трае подолго- не се чувствувајте ограничени да го зачувате на време, ако дискусијата е многу продуктивни, но бидете внимателниточките да не се повторуваат. Забелешка : ако имате дополнително време оваа сесија може да се продолжи со со вклучање на вежби за вештини / улогите од Алтернативниот ППП блок после фитбек дискусијата.

Дополнителен блок : Психолошка прва помош (ППП)			
Тајминзи	**Инструкции**	**Извори**	**Дополнителни забелешки за тренерите**
20 мин	Во големи групи дискутирајте за клучните прашања за промовирање на менталното здравје и психолошкото добро, користејќи ја брошурата Ц како водич.	Брошура 6 Tdh ППП материјал	Забележете дека овие совети доаѓаат од MHPSS забелешки насоки (2015). Ова е предложено само како референца/ насока за тренерите но може да се предложи на учесниците како дополнителен извор. Ако времето дозволува прашајте ги учесниците во тројки / мали групи да размислат за тековните активности на нивната прганизацијаи како ова ќе биде подвлечено во клучните дејствија. Како ова може да биде подобрено? Разделете Tdh ППП материјал како извор на информации/ податоци. Ова може да се дискутира ако времето дозволува или учесниците може да размислат за тоа како тие можат да ги стават во употреба некои практични совети.
5 мин	Финални прашања и размислувања за блок А.		Во оваа сесија може да биде корисно да се нагласат "takeaways" од блокот: • Важноста од ТОА ДА НЕ СЕ НАШТЕТУВА • ППП навистина вклучува да се даде поддршка и достапност и дава практична помош и информации. • Секој може да пружи ППП – но односот е важен бидејќи третирање на луѓето со почит и гордост.

АЛТЕРНАТИВНА ППП			
За поискусните работници - кои веќе имаат основа обука во ППП, овој модул може да се стартува како алтернатива, исто така да се даде време за тренинг вештини.			
Тајминзи	**Инструкции**	**Извори**	**Дополнителни забелешки за тренерите**
5 мин	Вовед во сесијата		Дадете преглед или цел на Блокот или областите кои треба да се покријат.
15 мин	Побарајте од учесниците да говорат во тројки **„што подразбираат под терминот Психолошка Прва Помош„** Фитбек во големи групи Откако учесникот ќе даде негова идеа објаснете дека : **Психолошка Прва помош е Хумана поддршка и практична помош на пријателски човечки суштества кои неодамна биле изложени на сериозен стрес**. Краток Фитбек на главната група со збележување на поентите на флипчартови.	Handout A	Забелешка, Психолошка Прва Помош е термин кој се користи сега и кој можеби изгледа дека е нешто ново, како и да е многу од придобивките на ППП најверојатно се веќе користени. Важно е да се нагласи ова на учесниците - да се зајакнат добрите практики и да им помогнеме на луѓето да се чувствуваат со повеќе моќ.
10 мин	Користење на Брошурата А како водич, да се мине низ тоа „што е Психолошка Прва Помош„ и што не е„ Да се објасни на учесниците дека важен концепт во хуманитарната работа е принципот „ДА НЕ СЕ НАШТЕТУВА„ – поради тоа најважно е да бидеме внимателни колку ние ќе интервенираме со оглед дека нема да бидеме во можност да обезбедиме постојана помош.	Handout B	Забелешка PFA се протега на нивоата 1 и 2-повеќе специјализирани интервенции кои спаѓаат во Ниво 3 се специјализирани активности итн. преку пријателските детски простори. Забележете дека детските пријателски простори се начин на доставување на услуги - не се во себе една интервенција. Што се случува во CFS е она што го одредува нивото на интервенција! Примери на поддршка од заедницата и семејството може да вклучуваат помагаат на семејствата да останат заедно - на пример обезбедување на совети за тоа како да се избегне поделба, и да направат се што организациите можат да се избегне поделба.

АЛТЕРНАТИВНА ППП			
За поискусните работници - кои веќе имаат основа обука во ППП, овој модул може да се стартува како алтернатива, исто така да се даде време за тренинг вештини.			
Тајминзи	**Инструкции**	**Извори**	**Дополнителни забелешки за тренерите**
45 мин	Во мали групи, учесниците да размислат за студијата на случајот и да дискутираат: 3. Какава поддршка и помош треба да биде понудена 4. Поради тоа што времето е ограничено да се работи со фамилиите што би било правилно да се направи / да се обезбеди во сегашната ситуација. Фитбек во големите групи и дискусија (дозволете 10 минути за оваа активност во целост инаку нема да има доволно време за вежбање на вештините) Побарајте од учесниците да се разделат во парови. Еден од учесниците ќе ја игра мајката еден ќе го игра работникот. Кажете им на учесниците дека имаат 10 мин за конверзација- тие треба да замислат дека мајката седи долу а работникот и се приближува. После 10 мин запрете ја улогата и замолете гуи учесниците да ги сменат улогите После 10 мин замолете ги учесниците да запрат и да се врата во големата група. Во големите групи прашајте ги работниците да размислат за тоа кога била нивната улога како работник и фитбек примери за тоа што сториле или предложиле што може да се смета за ППП Потсетете ги учесниците дека иако тие играле улога на жена, тоа не се тие! Замолете секој да се ракува со своите партнерии кажете го нивното име и улога како начин на дебрифинг	Студија на случајот А	*Забелешка оваа сесија вклучува вежби (што одзема 35 минути. Вешбите за вештини може да бидат вклучени на основа на дополнителниот ППП блок ако може да се земе дополнително време(на пр. Да го направиме времето на 2 часа).* Оваа сесија може да трае подолго- не се чувствувајте ограничени да го зачувате на време, ако дискусијата е многу продуктивни, но бидете внимателниточките да не се повторуваат. *Запомнете дека вежбите за вештини може често да ги направи луѓето нервозни така што важно е да се потенцира дека ова не е тест. Целта е да се има шанса да се вежба и реагира.* Примерите можат да вклучат, прашување на жените дали јаделе, дали имаат облека, давање информации, прашување како се но не да ги принудувате да зборуваат итн. Тренерите треба бидат особенои подготвени на секој кој станува растроен и да се осигураат да разговараат со него / да му понудат придружба пред да заминат.

АЛТЕРНАТИВНА ППП			
За поискусните работници - кои веќе имаат основа обука во ППП, овој модул може да се стартува како алтернатива, исто така да се даде време за тренинг вештини.			
Тајминзи	**Инструкции**	**Извори**	**Дополнителни забелешки за тренерите**
10 мин	Во големи групи дискутирајте за клучните прашања за промовирање на менталното здравје и психолошкото добро, користејќи ја брошурата Ц како водич.	Брошура Ц Tdh ППП матеијал	Забележете дека овие совети доаѓаат од MHPSS забелешки насоки (2015). Ова е предложено само како референца/ насока за тренерите но може да се предложи на учесниците како дополнителен извор. Ако времето дозволува прашајте ги учесниците во тројки / мали групи да размислат за тековните активности на нивната прганизацијаи како ова ќе биде подвлечено во клучните дејствија. Како ова може да биде подобрено? Разделете Tdh ППП материјал како извор на информации/ податоци. Ова може да се дискутира ако времето дозволува или учесниците може да размислат за тоа како тие можат да ги стават во употреба некои практични совети.
5 мин	Финални прашања и размислувања за блок А.		Во оваа сесија може да биде корисно да се нагласат "takeaways" од блокот: • Важноста од ТОА ДА НЕ СЕ НАШТЕТУВА • ППП навистина вклучува да се даде поддршка и достапност и дава практична помош и информации. • Секој може да пружи ППП – но односот е важен бидејќи третирање на луѓето со почит и гордост.

Брошура /материјал А - **Што е Психолошка Прва Помош?**

Псохолошка прва помош е хумана поддржувачка и практична асистенција на пријателски човечки суштесва кои неодамна биле изложени на сериозен стрес.

ППП вклучува :

- обезбедување на ненаметлива практична помош и поддршка;
- Проценка на проценките и грижите;
- Помагање на луѓето да се обрата за основните потреби (храна, вода, информации);
- Сослушување на лугето но не и присилување да говорат;
- Утешување /смирување на луѓето и помагање да се чувствуваат смирено ;
- Помагање на луѓето да стигнат до информации, служби и социјална поддршка;
- Заштита на луѓето од понатамошно зло/ наштетување (вклучувајќи ги и луѓето на кои најверојатно им треба посебно внимание).

ППП значи помагање на луѓето за:

- Да се чувствуваат безбедно, поврзани со другите, да бидат смирени и со надеж
- За имаат пристап до социјалната Физичката и емоционалната поддршка, и
- Да се чувствуваат способни да си помогнат себеси, како поединци или во заедница.

ППП НЕ Е :

- Нешто што само професионалците можат да го прават;
- Професионално советување;
- "Психолошки Дебрифинг."
- Барање од некој да анализира што им се случило или да се подреди времето и настаните
- Вршење притисок врз луѓето да зборуваат или да ви ги кажат нивните чувства и реакции за некој настан, но подобро да се биде во можност да се сослушаат луѓето.

Taken from Tdh PFA paper (2016)

Материјал/ брошура Б – **Нивоа на интрвенција на Психолошка поддршка**

IASC насоки / упатства MHPSS во итни вонредни ситуации

http://www.who.int/mental_health/emergencies/IASC_guidelines.pdf

Материјал /брошура Ц - **Клучните принципи за унапредување на менталното здравје и психолошкото добро**

- Однесувајте се кон сите луѓе со достоинство и почит и поддржете ја самоувереноста
- Одговорете на луѓето во невоља на хуман начин и со подршка
- Обезбедете информации за службите, подршка на законските права и обврски
- Обезбедување на соодветна психолошка едукација и користење на соодветен јазик.
- Давање приоритет на заштитата и психолошката помош за децата, особено на децата кои се раздвоени, без придружба и со посебни потреби Зајакнување на семејната заштита.
- Идентификување и заштита на луѓе со посебни потреби
- Направете ги дејствијата културно релевантни и обезбедете соодветна интерпретација /толкување.
- Обезбедете третман за лицата со сериозно ментално пореметување.
- Не почнувајте со психотерапевтски третмани / интервенции на кои има потреба да се надоврзувате кога такво надоврзување е најверојатно невозможно.
- Мониторинг и справување со доброто (здравјето) на вработените.
- Не работете во изолација : соработувајте со другите.

Превземено од Ментално Здравје и Психолошка поддршка за бегалците, барателите на Азил и мигранти во движење низ Европа Мулти-Агенциско упатство забелешка (2015)

Студија на случајот. А – **Истажување на обезбедување на ППП**

Семејство

Мајка патува со сестрата (17 години) и двете деца. Момче на 7 години и шест месечно бебе. Тие патуваат и се надеаат дека ќе се сретнат повторно со сопругот на мајката во Германија.

Ситуација :

Семејството неодамна е дојдено и се чувствува изморено. Тие имале тешко патувањебидејќи бебето имало настинка и тие не биле во состојба да спијат.

На Семејството му е ладно тие се мокри, и гладни.

Мајката е загрижена за тоа да стигнат до Германија. Таа е вознемирена бидејќи тие морале да ја остават во родната земја бидејќи била хендикепирана. Нејзината мајка и била голема поддршка.

7- годишното момче изгледа многу вознемирено

ДОПОЛНИТЕЛНИ ИЗВОРИ

Посебно се однесува на бегалците од Југоисточна Европа и мигрантската криза, платформата ChildHub содржи голем број на релевантни информации и ресурси. За повеќе информации, видете: www.childhub.org

Постојат многу материјали и информации достапни за поддршка на капацитетите за градење на поддршка за децата во итни ситуации. Овие се некои од главните извори на дополнителни информации

Заштита на Децата во итни ситуации (глобална Интерагенциска координација и форуми)http://cpwg.net/

Високиот Комесаријат за Бегалци на Обединетите Нации (UNHCR)

http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/home

Прирачник за безбедно чување на децата

http://resourcecentre.savethechildren.se/library/keeping-children-safe-toolkit-child-protection

IASC насоки / упатства MHPSS во итни вонредни ситуации

http://www.who.int/mental_health/emergencies/IASC_guidelines.pdf

ПРИЛОЗИ

Оваа секција содржи дополнителни извори и материјали прилагодени за поддршка на иницијативата на градење на капацитети

Таа исто така ги содржи и повратните извештаи од тренинг работниците на првата линија предвидени во Србија и БЈРМ во Декември 2015, со кои првичните материјали беа изменети, а курсеите за тренинг на тренерите беа одржани во Хрватска во Февруари 2016 год.

ИНСТРУМЕНТ ЗА ПРОЦЕНКА

Овој инструмент беше изготвен во стандардизирана формација собран преку опсегот мисии на секој сајт.

Опсегот на мисии е есенцијален за да се биде во можност соодветно да се прилагодат материјалите за користење во останатите земји, или како дел од прегледот на материјалите во постоечките земји каде што тие биле произведени.

Инструмент за проценка - ИЕ проект за мигранти		
Да се користи како водич за дискусии и разгледувања за време на опсегот на посети и да се сумираат информациите		
ЗЕМЈА:	**ДАТА:**	
ЛОКАЦИЈА :		
КОНТЕКСТ И ОКОЛИНА (Животна средина)		
Животна средина / локација и физички услови (т.е. на граница, во камп итн)		
Природа на работата (на пример тоа е транзит или прави луѓето подолго да престојуваат, кои на услуги се обезбедуваат, каде се случува работа)		
Клучни чинители / даватели на услуги		
Протоколи / процедури во работењето (формални или неформални) - на пример, за повикување на предмети		
СИТУАЦИИ ЗАДЕЦАТА И СЕМЕЈСТВАТА		
Случаи / броеви (ако се достапни)	**Во текот на последниот месец**	**Вкупно до датум**
Деца кои преминуваат(граница)/ остануват		
Без придружба / одвоени деца		
Деца со пречки во развој (хендикеп)		
Конкретни случаи СР / референции (сите видови)		
Бремени жени и / новороденчиња		
Кои се главните проблеми / предизвици за децата и родителите?		

Кои се главните ризици за деца / вообичаена пракса на прашања?
Набљудувања:
Како да се појавуваат на децата? на пример презентација / облека итн
Како работниците да комуницираат со децата (вклучувајќи граничната полиција и сл)
Постои ли разлика помеѓу третирањето на помалите и постарите деца? Ако постои којае таа?
Други набљудувања:
РАБОТНИЦИ
Вид / Број на работници во првите редови / терен (сите служби)
Шеми на смените
Предизвици за вработените
Потреба од работници
Тековни / сегашни / планирани обуки (ако е така што, кога и од кого)
ТРЕНИНГ ЛОГИСТИКА
Можни места за обука и објекти
Броеви на таргетот (целните) групи
Временски периоди / денови / термини да се избегнат
Какви било други информации / коментари еден вклучувајќи подолг рок предлози

ЕДНОСТАВНИ ФОРМУЛАРИ ЗА ОЦЕНКА НА ОБУКАТА

Овој фромулар може да биде употребуван за оценка на обуката, на крајот од обуката. Ако се одржуваат одделни сесии, за разлика од водење на сите четири основни блокови заедно, тогаш би било корисно исто така да се прашаат учесниците кој блок го оценуваат.

Дата:

Блокови за обука :

Ваша агенција / организација:

Вашето име (незадолжително) :

1. Во што јас најмногу уживав/ сметам за најкорисно

2. Што беше помалку корисно или значајно за мене

3. Две работи кои ќе ги понесам со мене од оваа обука и ќе ги применувам

4. Некој друг коментар кој сакате да го споделите со нас (на пр. За организацијата, место на случување итн..)

5. Кој друг вид обука / јакнење на капацитети вие го сметате за корисен?

АЛАТКИ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА (ПРИМЕНА)

Овие две алатки беа развиени (една за менаџерите една за персоналот) да ја поддржат примената на учењето од курсот/обуката. Тие може да бидат искористени за проценка (вклучувајќи и самопроценка) да го откријат напредокот и понатамошното градење на капацитетите и исто така да го поддржат тренинг-персоналот да ги примени идеите од курсот во пракса.

Тие се дизајнирани да бидат едноставни и лесни за употреба, покривајќи ги клучните точки од секој од четирите основни блокови.

Проценка на напредокот.....*Како ми оди ?*								
Оваа алатка може да се користи од индивидуалци работници / волонтери за да се следи нивниот напредок од имплементирање на идеите од тренингот меѓуагенциската обука за заштита на децата. *Исто така може да биде користено во супервизија и да се идентификува натамошното учење и потребите од тренинг.*								
Име на работникот / Агенција:		**Дата на прв преглед на напредокот :**					**Дата на втор преглед на напредокот :**	
А	Работење со други култури	Прв преглед			Втор преглед			Забелешки / Примери
Реф	Точка	исполнети	Дел.испол.	Не исп	исполнети	Дел.испол	Не исп	Искористете ја оваа секција за да се снимат примерите од праксата или било какви релевантни факти вклучувајќи и бариери итн.
А.1	Имам користено три практични начини на работење со други култури / надминување на културните бариери: (исполнето) 1. 2. 3.							
А.2	Знам во какви околности може да се занемарат културните размислувања во однос на заштитата на децата (изјава):							

Б	Влијание од тоа да се биде дете Бегалец	Прв преглед			Втор преглед			Забелешки / Примери
Реф	Точка	исполнети	Дел.испол.	Не исп	исполнети	Дел.испол.	Не исп	Искористете ја оваа секција за да се снимат примерите од праксата или било какви релевантни факти вклучувајќи и бариери итн.
Б.1	Свесен сум за развојот на децата и можам да препознаам соодветно однесување на децата							
Б.2	Можам да дефинирам заштита на децата во итни ситуации (изјава):							
Б.3	Можам да ја објаснам разликата помеѓу ранливост и ризик (изјава):							
Б.4	Дефинирав две групи на деца кои се воглавно поранливи (изјава): 1. 2.							
Б.5	Можам да идентификувам пет индикатори кои може да наведуваат дека детето е со висок ризик (изјава): 1. 2. 3. 4. 5.							
Ц	Заедничко работење за заштита	Прв преглед			Втор преглед			Забелешки / Примери
Реф	точка	исполнети	Дел.испол.	Не исп	исполнети	Дел.испол.	Не исп	Искористете ја оваа секција за да се снимат примерите од праксата или било какви релевантни факти вклучувајќи и бариери итн.
Ц.1	Знам на кого да го поднесам извештајот за грижата околу заштитата на детето (изјава):							
Ц.2	Знам во кои случаи можам да го препорачам детето на понатамошна помош дури и ако семејството одбива помош (изјава):							

Д	Заштита	Прв преглед			Втор преглед			Забелешки / Примери
Реф	точка	исполнети	Дел.испол.	Не исп	исполнети	Дел.испол.	Не исп	Искористете ја оваа секција за да се снимат примерите од праксата или било какви релевантни факти вклучувајќи и бариери итн.
Д.1	Можам да го објаснам значењето на зборот заштита (молиме за изјава):							
Д.2	Знам два начини во кои децата може да станат разделени (изјава): 1. 2.							
Д.3	Можам да им дадам три пораки на семејствата да се избегне разделувањето (изјава): 1. 2. 3.							
Д.4	Можам да препознаам кај себе и кај другите, три знаци на исцрпеност / стрес (изјава): 1. 2. 3.							
Д.5	Препознавам два начини кои можат да ми помогнат да управувам со мојата сопствена исцрпеност / стрес (изјава): 1. 2.							
Д.6	Потпишав кодекс на однесување или моја политика на организација на заштита на децата и свесен сум за моето очекувано однесување.							
Е	Останати теми	Прв преглед			Втор преглед			Ажурирање / дополнителни забелешки
	Искористете ја оваа секција за да се снимат други теми- особено оние кои можат да бидат бариера за имплементирање на идеи од курсот							

Проценка на напредокот (За менаџери / супервизори).....*Како ни оди ?*								
Оваа алатка може да се користи од Менаџери / супервизори за да се следи нивниот напредок од имплементирање на идеите од тренингот меѓуагенциската обука за заштита на децата.								
Име на работникот / Агенција:		Дата на прв преглед на напредокот :					Дата на втор преглед на напредокот :	
A	Работење со други култури	Прв преглед			Втор преглед			Забелешки / Примери
Реф	Точка	исполнети	Дел.испол.	Не исп	исполнети	Дел.испол.	Не исп	Искористете ја оваа секција за да се снимат примерите од праксата или било какви релевантни факти вклучувајќи и бариери итн.
A.1	Имаме преведувач на располагање за сите теми.							
A.2	Знаците се на располагање на соодветните јазици и слики.							
A.3	Постои систем на терен за да се идентификуваат и да се справат со ситуации каде што културата може да се занемари во однос на заштитата на децата (изјава)							

Б	Влијание од тоа да се биде дете бегалец	Прв преглед			Втор преглед			Забелешки / Примери
Реф	Точка	исполнети	Дел.испол.	Не исп	исполнети	Дел.испол.	Не исп	Искористете ја оваа секција за да се снимат примерите од праксата или било какви релевантни факти вклучувајќи и бариери итн.
Б.1	Персоналот се свесни за развојот на децата и може да го објасни влијанието да се биде дете бегаелц							
Б.2	Персоналот го разбира значењето на заштита на децата во итни ситуации.							
Б.3	Персоналот може да ја објасни разликата помеѓу ранливост и ризик							
Б.4	Персоналот може да идентификува две групи на деца кои се воглавно поранливи (изјава) : 1. 2.							
Б.5	Персоналот може да идентификува петиндикатори кои може да наведуваат на висок ризик кај децата (изјава): 1. 2. 3. 4. 5.							
Ц	Заедничка работа за заштита	Прв преглед			Втор преглед			Забелешки / Примери
Реф	Точка	исполнети	Дел.испол.	Не исп	исполнети	Дел.испол.	Не исп	Искористете ја оваа секција за да се снимат примерите од праксата или било какви релевантни факти вклучувајќи и бариери итн.
Ц.1	Имаме јасна политика на кого се однесува извештајот / правиме препораки и тоа е соопштено на персоналот (изјава што и како):							
Ц.2	Персоналот е свесен во кои ситуации извештајот за дете на понатамошна помош може да биде направена, дури иако семејството одбива помош (изјава):							

Д	Заштита	Прв преглед			Втор преглед			Забелешки / Примери
Реф	Точка	исполнети	Дел.испол.	Не исп	исполнети	Дел.испол.	Не исп	Искористете ја оваа секција за да се снимат примерите од праксата или било какви релевантни факти вклучувајќи и бариери итн.
Д.1	Персоналот го има споделено разбирањето за заштита (ве молиме за изјава):							
Д.2	Постојат процедури со цел да се осигура дека заштитата е земена во предвид при планирањето на работата (изјава):							
Д.3	Работната средина е чиста и средена без некои очигледни опасности.							
Д.4	Постојат јасни процедури на избирање / вработување на персоналот и волонтерите за да се осигура дека тие се соодветни за работа со деца.							
Д.5	Персоналот рутински/ редовно дава три пораки кои можат да бидат пренесени на семејствата за да се избегне разделувањето (изјава): 1. 2. 3.							
Д.6	Имаме соодветни механизми со цел да се осигураме дека персоналот е соодветно обучен да се избегне изнемоштеност / исцрпеност (изјава) :							
Д.7	Целиот персонал / волонтери имаат потпишано кодекс на однесување или политиката на организацијата за заштита на децата и се свесни за очекуваните однесувања.							
Е	Останати теми	Прв преглед			Втор преглед			Ажурирање / дополнителни забелешки
	Искористете ја оваа секција за да се снимат други теми- особено оние кои можат да бидат бариера за имплементирање на идеи од курсот							

ТДН ППП ДОКУМЕНТ(МАТЕРИЈАЛ)

ШТО Е ПСИХОЛОШКА ПРВА ПОМОШ (ППП)?

Психолошка прва помош е хумана поддржувачка и практична асистенција на пријателски човечки суштесва кои неодамна биле изложени на сериозен стрес.

ППП вклучува :

- обезбедување на ненаметлива практична помош и поддршка;
- Проценка на проценките и грижите;
- Помагање на луѓето да се обрата за основните потреби (храна, вода, информации);
- Сослушување на лугето но не и присилување да говорат;
- Утешување /смирување на луѓето и помагање да се чувствуваат смирено ;
- Помагање на луѓето да стигнат до информации, служби и социјална поддршка;
- Заштита на луѓето од понатамошно зло/наштетување (вклучувајќи ги и луѓето на кои најверојатно им треба посебно внимание).

ППП значи помагање на луѓето за:

- Да се чувствуваат безбедно, поврзани со другите, да бидат смирени и со надеж
- За имаат пристап до социјалната Физичката и емоционалната поддршка, и
- Да се чувствуваат способни да си помогнат себеси, како поединци или во заедница.

ППП НЕ Е :

- **Нешто што само професионалците можат да го прават;**
- **Професионално советување;**
- **“Психолошки Дебрифинг.”**
- **Барање од некој да анализира што им се случило или да се подреди времето и настаните**
- **Вршење притисок врз луѓето да зборуваат или да ви ги кажат нивните чувства и реакции за некој настан, но подобро да се биде во можност да се сослушаат луѓето.**

Health Organization, War Trauma Foundation and World Vision International (2011). Psychological first aid: Guide for field workers. WHO: Geneva.

КОЈ КОГА И КАДЕ СО ППП ?

- **КОЈ МОЖЕ ДА ДОБИЕ ОД ППП ?**

ППП може да се понуди на секој без разлика на годините полот социјалниот статус итн. Може да му пристапите на дете поинаку отколку на возрасен кога му нудите ППП или на жена или постара линост различно во зависност од нивнта култура.

Како и да е не секој кој е погоден од стресна ситуација би сакал или би имал потреба од ППП. Никогаш не форсирајте некој кој не сака помош, но бидете им на располагање на оние кои можеби сакаат поддршка.

- **Кога може да се обезбеди ППП?**

Обезбедете ППП со вашиот прв контакт со многу вознемирени личности. Понекогаш може да поминат денови и недели по настанот, во зависност од тоа колку долго траел настанот и колку бил опасен.

За време на оваа мигрантска криза ППП може да бике од корист кога:

- доставуваме пакети со намирници и хигиенски пакети за семејствата
- играме со децата кои покажуваат невообичено однесување на безбедни места
- воспоставување на контакт со лица кои искажуваат привлекување на помошници
- Поддршка на давателите на здравствени услуги доживување на вознемиреност по долгата смена
- Поддршка на оние кои неодамна изгубиле член од семејството
- помагање на заедницата поделба на нивните фрустрации.

• Каде треба да се обезбеди ППП ?

Понудете ППП онаму каде што е доволно безбедно и за вас да бидете таму. Идеално обидете се да имате малку приватност (соодветно) да ја заштитите доверливоста и гордоста на засегнатото лице.

Health Organization, War Trauma Foundation and World Vision International (2011). Psychological first aid: Guide for field workers. WHO: Geneva.

Почитувајте ја човековата...

Безбедност

- Избегнувајте да ги ставате луѓето во понатамошен ризик од зло како резултат на вашите акции /дејствија
- осигурајте се, најдбро што можете, дека возрасните и децата на кои им помагате се безбедни и заштитени од физичко и психолошко зло / насилство.

Гордост

- третирајте ги луѓето со почит според / во согласност со нивните културни и социјални статуси

Права

- осигурајте се дека луѓето ќе имаат пристап до правата фер и без дискриминација
- помогнете им на луѓето да ги искажат нивните права и да пристапат кон соодветна подршка.
- реагирајте само во најдобар интерес на било која лличност што ќе ја сретнете.
-

ДА (да се прави)	НЕ (да не се прави)
• Бидете чесни и вредни за почит • Почитувајте го правото на луѓето да донесуваат свои одлуки • Бидете свесни и ставете ја настрана сопствената пристрасност и предрасуди • Разјаснете им на лугето дека иако одбиваат помош дека сеуште може да добијат помош во иднина • Почитувајте ја приватноста и држете ја во тајност, ако ова е соодветно. • Однесувајте се соодветно размислувајќи за културата на луѓето, возраста и полот,	• Не ја искористувајте вашата врска како помагач • Не барајте им пари на лицата за возврат што им помагате • Не давајте лажни ветувања или лажни информации • Не претерувајте со вашите вештини • Не форсирајте помош на луѓето и не бидете нападни и упорни • Не ги притискајте луѓето да ви ја кажат приказната • Не ја споделувајте приказната на некое лице со други • Не судете им на луѓето за нивните дејствија и чувства

Health Organization, War Trauma Foundation and World Vision International (2011). Psychological first aid: Guide for field workers. WHO: Geneva.

Совети за да обезбедите ППП

Добрата комуникација почнува со слушање на истата. Слушањето е еден од најголемите подароци кој можеме некому да го дадеме. Научете да слушате со вашите:

- ОЧИ – да го дадете некому вашето целосно внимание
- УШИ – внимателно слушање на нечии грижи
- СРЦЕ – со грижа и почит.

Размислете за различните начини на кои ја демонстрираме комуникацијата:

- Зборови – кои покажуваат почит и корекција
- јазик на телото – избирање на вистинската гестикулација/ држење
- контакт со очи - да биде соодветен
- тонот на гласот – да пренесува смиреност и удобност

За секој од овие аспекти на комуникација, размислете дали ќе ја прилагодите вашата комуникација со нечии пол, возраст, возраст на култура.

Работи кои треба да се кажат и да се прават	Работи кои не треба да се кажат и прават.
• Обидете се да најдете мирно место за разговор и минимизирајте ги надворешните влијанија(одвлекување на вниманието) • Почитувајте ја приватноста и чувајте ја доверливо приказната на луѓето ако тоа е адекватно / соодветно • Останете близу до личноста но држете соодветно растојание во зависност од нивната возраст пол или култура. • Покажете им дека слушате на пр. Кимнете со главата или кажете хммммм... • Бидете трпеливи и смирени • Обезбедете ја фактичката состојба ако ја имате. Бидете искрени за она што го знаете и што не го знаете (не го знам тоа но ќе се обидам да го дознаам тоа за тебе) • Дадете информација на начин на кој личноста може да ја разбере –нека биде едноставно. • Дознајте како тие се чувствуваат и за било каква загуба или важен настан за кој ќе ви раскажат, на пр. Губење на домот ,или смрт на некој близок сакан. „ многу ми е жал, можам да замислам дека ова е многу тажно за тебе„ • Дознајте за силата на луѓето и како тие си помогнале самите • Дозволете тишина	• Не притискајте го некого да ви ја каже нивната приказна • Не ја прекинувајте или избрзувајте нечија приказна (на пр. Не гледајте на саат или говорете премногу брзо) • Не ги допирајте личностите ако не сте сигурни дека тоа е адекватно • Не судете што тие имаат или немаат направено или како тие се чувствуваат. Не велете :„ не треба да се чувствуваш така„ или „треба да си срекен што си преживеал„ • Не измислувајте работи кои не ги знаете. • Не користете премногу технички термини • Не им раскажувајте нечија друга приказна • Не зборувајте за сопствените невољи • Не давајте лажни ветувања или осигурувања • Не размислувајте и реагирајте како да морате да ги решите сите проблеми на луѓето за нив. • Не им ги одземајте на луѓето силата и чувството да бидат способни да се грижат за самите себе • Не говорете за луѓето во негативни термини (на пример не им велете луди или ненормални)

Health Organization, War Trauma Foundation and World Vision International (2011). Psychological first aid: Guide for field workers. WHO: Geneva.

ППП за децата Работи кои треба да се кажат и направат за децата.

Држете ги заедно со нивните сакани

- Држете ги заедно со нивните старатели и семејство кога тоа е возможно. Обидете се да не се разделуваат
- Кога се без придружба поврзете ги со доверлива мрежа за заштита на децата или агенција, не оставајте го детето незгрижено.
- Ако ниту една агенција не е слободна, превземее чекори да ги најдете нивните старатели или да контактирате со друго семејство кое може да се грижи за нив.

Чувајте ги безбедни

- Заштитете ги од тоа да бидат изложени на страшни сцени, како повредени луѓе или ужасно уништување.
- Заштитете ги од слушање на ужасни приказни за настанот
- Заштите ги од медиумите или од луѓе кои сакаат да ги интервјуираат а кои не се дел од одговорите при катастрофи(итни случаи)

Слушајте, говорете и играјте

- Бидете смирени, говорете нежно и бидете љубезни
- Слушнете ги детските погледи на нивната ситуација.
- Обидете се да зборувате со нив очи во очи и користете зборови и објаснувања кои тие ги разбираат
- Претставете се себеси си име и дозволете им да знаат дека сте таму за да им помогнете.
- Дознајте кои се нивните имиња, од каде се и било каква информација со цел да се пронајдат нивните старателии други членови од фамилијата
- Кога се со старатели поддржете ги старателите во грижата на нивните сопствени деца
- Во минување на времето со децата обидете се да ги инволвирате во активности со игра или едноставни разговори за нивните интереси според нивната возраст.

Health Organization, War Trauma Foundation and World Vision International (2011). Psychological first aid: Guide for field workers. WHO: Geneva.

Terre des hommes
Aide à l'enfance. tdh.ch

Работи кои треба да се направат за да им се помогне на децата

Новороденчиња / бебиња

- Чувајте ги топло и безбедно
- Чувајте ги подалеку од бучави и хаос
- Дадете им прегратки и милување
- Задржете ја редовната исхрана и спиење ако е возможно
- Говорете со смирен и нежен глас

Мали деца

- Дадете им дополнително /екстра време и внимание
- Често потсетувајте ги дека се безбедни
- Објаснете им дека тие не се виновни за лошите нешта кои се случиле
- Избегнувајте да ги разделите малите деца од старателите, баќа ,сестри и нивните сакани
- Држете се до редовната рутина и распоред колку што е возможно
- Дадете едноставни одговори за тоа што се случило без страшни детали
- Дозволете им да стојат близу вас ако се плашливи или (премногу поврзани) размазени.

- Бидете трпеливи со децата кои почнуваат да демонстрираат однесувања кои ги правеле како мали, како што е цицање на палец или мокрење во кревет.

Постари деца и адолесценти

- Дајте им го вашето време и внимание
- Помогнете им да ги прават рутинските работи
- Обезбедете факти за тоа што се случило и објаснета што се случува сега
- Дозволете им да бидат тажни. Не очекувајте да бидат силни.
- Слушнете ги нивните мисли и ставови без да им судите
- Поставете јасни правилаи очекувања
- Прашајте ги за опаностите со кои се соочуваат, поддржете ги и дискутирајте како може најдобро да избегнат да бидат повредени.
- Охрабрете ги и дајте им можност да бидат од корист.

Health Organization, War Trauma Foundation and World Vision International (2011). Psychological first aid: Guide for field workers. WHO: Geneva.

ПОВРАТНИ ТРЕНИНГ ИЗВЕШТАИ

Оваа секција вклучува консолидирани повратни информации од обуката што се одржа во декември во Србија (работници од првите редови /теренски) и БЈРМ (трнинг на тренери). Базирано од искуството од почетните тренинзи на работниците од првите редови и тренинзите на тренерите одржани во двете земји, материјалите вклучени во четирите блока беа елаборирани и развиени.

Извештајот од тренинг обуките на тренерите во Хрватска 2016 е исто така вклучен. Како што претходно наведовме овој материјал сеуште не е испитан во областа.

Овие извештаи беа вклучени за да го илустрираат опсегот на повратни информации дадени со цел да дадат контекст и објаснување на материјалите како што се изработени. Тоа не се вкупните дадени повратни информации туку застапеноста.

Во Србија и БЈРМ Тренингот на Тренерите беше одржан после обуката на работниците во првите редови. Бо БЈРМ тренерите беа избрани од оние кои претходно присуствувале на обуката за работници од првите редови / теренски, и како последица на тоа курсот беше одржан само во еден ден. Учесниците мораше да донесат сесии како дел од овој тренинг. Во Хрватска тренингот на Тренерите се одржа приоритетно по правилото на материјалите и беше одржан во три дена. Ова ја рефлектираше потребата на учесниците да им се даде почетна предметна обука на темата.

Тренинг извештај Србија (Теренски/ Работници од првите редови)

Вкупен број на учесници : 95
Број на тренинг денови : 4
Датуми и места : Декември 14-15, Шид и Декември 17-18, Бујановац
Тренинг теми :
Културна осетливост
Разбирање на влијанието да се биде бегалец врз децата
Да се одршува заштитата – да си помогнеме себеси и да се поддржиме помеѓу себе

Заштита / „Помислете на детето„
Тренери : Стефани Делејни и Али Абабнех
Профили на организациите на учесниците / институции:

Имаше вкупно 95 учесници за време на четридневен тренинг во Шид и Бујановац во Србија, со вкупен број на 25 јавни институции, локални организации и интернационални организации. Имаше 2-3 претставници од следните присутни организации/ институции: UNICEF, Terre des homes (Тер Дез Оме), UNHCR Центарот за социјална работа Белград, Белгадски Центар за Човекови права, АДРА, CSO – Визија Крагуевац, Интер SOS села од Србија, Данскиот совет за бегалци, Аслим инфо центар, Хуманитарен центар Нови Сад, Група 484, Ворлд Вижн, Цендар за социјално здравје Шид, IAN, Аслум Центар за Заштита,, Лекари без Граници Србија, Заштитете ги Децата, Група за заштита на децата и младите „ИНДИГО„ CSOАтина, Центан за Интеграција на младите, Центар за социјално здравје Бујановац, Центар за социјално здравје прешево, ARSIS, CSO Нова Генерација

Б и Х, министерство за здравство и социјално Здраје на Република Српска.

Повратни информации за корисноста на сесите

Базирано на повратните информации од учесницисите преку формулари за евалуација и неформални разговори/ дискусии за време на паузите, повеќето од нив искажаа дека тренингот бил исклучително корисен за нивните секојдневни работења на терен.

Повратните информации од Формуларите за Евалуација искажуваат дека:

97% од учасниците потврдија дека тренингот бил корисен за нив и корисен за нивната секојдневна работа само 3% од вкупниот број учесици изјавиле дека треннгот не бил многу корисен и кој може бидат поврзани со нивната улога во нивните организации и

релевантноста на нивната работа директно со корисниците, 99 % потврдија дека тренинг темите биле јасно разгледани и добро разбрани и меѓусебно поврзани.

Во прилог на тоа, 92 % од учесниците потврдија дека тренингот одговорил на нивните моментни барања и одговорил на нивните прашања и грижи, во прилог на тоа да се обезбеди простор за нив да ги отслика и сподели знаењата и искуствата, 94 %од учесниците потврдија дека тренингот вклучувајќи ги темите и пристапот биле многу релевантни на нивната секојдневна работа и ќе се одрази позитивно на нивната дневна практика во работата и ќе ги поддржи нивните одговори за поребите на корисниците.

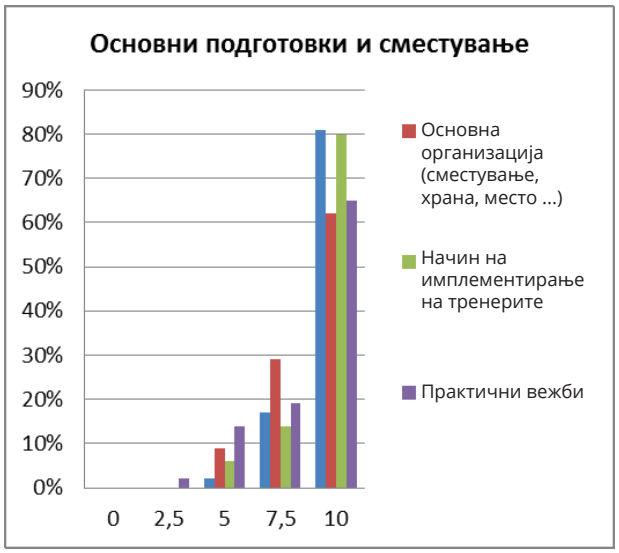

Повратни информации за динамичноста на атмосферската група

Според повратните информации на учесниците во атмосферската група, повеќето од нив, 98% изјавиле дека се многу среќни и задоволни. Тие изјавиле дека тие уживале во духот на

тренингот, отвореноста, можноста да се сподели и да се дискутира како и можноста да се запознаат и други теренски / работници од првите редови од други организации и CSW

Повратни информации на методологијата употребувани од тренерите

Во однос на повратните информации од учесниците за тренинг пристапот и техниките на тренерите, мнозинството од нив 94% изјавија дека се многу задоволни од методологијата стдиите во случај на дискусии и просторот да се поделат искуства, користени од тренерите.

Повратни информации на занчајно учење.

Повеќето од учесниците одговориле дека специфичните случаи на студии биле корисни, особено дека се високо релевантни во ризични ситуации. Културната чувствителност, разбирањето на влијанието на егзилот врз децата и работата на агенциите на терен, беше една од најкорисните теми за учесниците. Интрактивните задачи, делумното искуство во групните дискусии и размената на искуства со колегите беа најчесто споменувани кога ба прашувани за корисноста на тренингот.

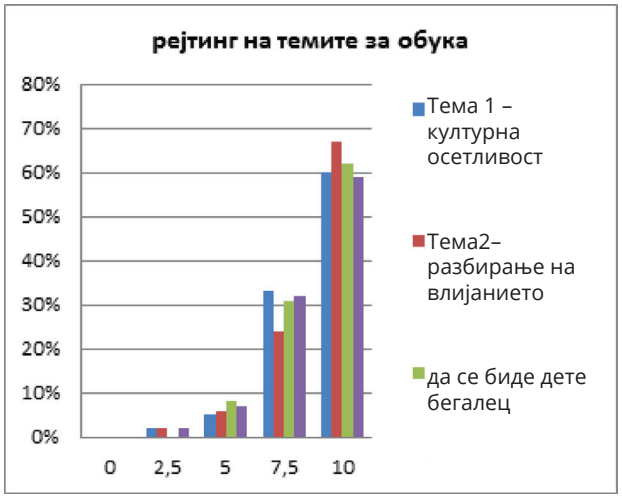

Исто така, проблемите и како да се справиме со стресни ситуации се значајни за учесниците. Во прилог на тоа беше изјавено дека обраќањето внимание на хуманитарните работници и синдромот на истоштеност се значајни бидејќи теренските работници се често запоставени додека ги помагаат бегалците.

Учесниците одговорија дека најнекорисна тема на тренингот е Стресот и синдромот на истоштеност,бидејќи тие веќе знаат многу за таа тема. Исто така темата што се однесува на културните разлики се препорачува да биде со повеќе детали, бидејќи ќе биде корисно за луѓето со помалку искуство. Имаше и предлози паузите да бидат пократки.

Предлози за равој на идните/понатамошни тренинг капацитети

Во одннос на темите искористени за време на тренингот, од учесниците беше побарано да ги рангираат темите според релевантноста и вредноста на секоја тема во ниваната секојдневна работа користејќи скала од 0 до 10. Сите теми, културната осетливост, влијанието да се биде бегалец врз децата, да се чува безбедноста и заштитата беа рангирани над 90 % во однос на значењето, корисноста и вредноста на нивната работа.

Во однос на препораките за активностите на градење на идни капацитети, било да е во контекстот на Србија или во друг контекст учесниците изјавија:

За да се продолжи со дискусијата на темите повеќе за правната и социјална рамка на Србија и колку таа рамка е соодветна во контекст на бегалците, што треба да биде променето.

Да се продолжи со мрежното работење и размената на искуство за организациите, и размена на релевантни информации и услуги.

Потребно е да се знае повеќе за психолошката прва помош и контактот со децата во случаи на траума, како да се стори тоа и како да се биде почувствителен на се направи тоа на побезболен начин.

Да се вклучат што е можно повеќе преведувачи, особено оние кои живеат во земји кои се погодени од војна, бидејќи тие најдобро го знаат јазикот и дијалектите (ова е повеќе од тренинготи е поврзано со обезбедување поддршка на бегалците).

Да се додадат повеќе случаи на студии од контекстот на работење со бегалците на случаите во Србија, ако тренингот продолжи да се пренесува на локалните теренски / работници од првите редови.

Да се дискутира повеќе за културните разлики, начинот на живот и правилата на однесување во тие земји да се биде во можност да се одговори на соодветен начин.

Да се вклучат повеќе примери со слики, видеа, документарни филмови во контекст на бегалците како и за многу теренски /работници во првите редови кои за прв пат се во контакт со бегалци.

Да се вклучи персонал од Комесаријатот за Бегалци и Црвениот Крст во Тренингот како клучни актери во обезбедувањето одговор и координација со другите агенции.

Да се организира тренинг на специфични теми како што се: половото насилство, непридружувани малолетници, траума и загуба, повторно обединување на семејството итн.

Севкупни коментари и размислувања

Тренингот беше одржан во многу пријатна атмосфера и ангажирањето од страна на учесниците беше забележан уште од првиот ден. Работниците од прбите редови покажаа отвореност, постоеше позитивна групна динамика на подреденост ежсекој ден, интеракција и безбедна средина за се овозможи отворено споделување. Беше очигледно дека постоеше силна потреба помеѓу учесниците да се соберат заедно, да дискутираат, да споделат искуства, размислувања, и да се прашаат еден со друг за нивните искуства. Интеракција со тренерите беше исто така многу позитивна и динамична. Пристапот за интерагенциска обука употребена во овој тренинг беше одбележана како практика која треба да продолжи во идните тренинзи бидејќи помага не само во градењето знаења туку исто така и во градењето практика и вештини помеѓу учесниците.

На крајот од првиот ден, беше организирана дебрифинг сесија со тимот на UNICEF Србија и повратните информации кои беа добиени се раскажуваат во следните денови.

Два локални тренери беа исто така ангажирани (од Факултетот за Социјална Работа и Министерството за Социјалното Здравје) првично како учесници но за време на тренингот во Бујановац тие беа ангажирани како фасилитатори исто така. Тие ќе продолжат да бидат ангажирани во планот на градење на капацитетите кој ќе биде развиен во заедничка соработка со УНИЦЕФ во Србија.

Тренинг извештај – БЈРМ (Еднодневен тренинг)

Обука на тренери од Кризата на Мигранти

од Источна Европа – одговор за заштита на

децата беше одржан на 22.12.2015

Имаше 15 учесници од разллични организации и двајца гости од UNICEF. Имаше 2 учесници од Црвениот Крст, 3 учесници од ЛаСтрада, 2 учесници од SOS селото, 2 учесници од MYLA, 2 учесници од UNHCR, 2 учесници од CSW Скопје, 1 учесник од CSW Гевгелија и еден учесник од

CSW Куманово

ЦЕЛ:

- Да се развие еден базен од лицата од локалните ресурси да се биде во можност да се поддржи улогата од еднодневната обука за заштита на децата бегалци низ сите агенции кои работат со тоа и за тоа, или во

  контакт со децата бегалци и фамилиите.

Курсот беше интерактивен и партиципативен, учесниците беа поделени во групи, и тие исполнуваа сесии со цел да се стекне пракса во користење на матријалите и олеснувањето на курсот. Тие работеа во групи со учесниците од различни организации и соработката беше многу добра и распределбата на сесиите беше успешна.

Некои цитати / рефлексии од обуката:

“Многу корисен тренинг, и потребно знаење како да се изврши тренингот

“Ми се допаднаа примерите и вежбите, ќе користам во својот тренинг повеќе примери од теренските работници и ќе обезбедам повеќе време за дискусии”

“Ми се допаднаа јасните инструкции и тоа како нашите колеги го претставуваа и управуваа за да постават це кратко и јасно и на време”.

“Ми се допадна тимската работа и презентациите”.

“потребна ни е поголема координација и кнтакти помеѓу луѓето од Табановце и Гевгелија со цел да се разменат секојдневните прмери и како тие работат на случаите. Сега ние можеме да го сториме тоа „

“Евидентно е дека со секоја нова вежба ние учиме многу”

Учесниците го сакаат најдоброто и тие ќе го искористат тоа во нивната работа:

- Совети и препораки за подобро и поуспешно олеснување :
- Знаењето и вештините стекнати овдека, тие ќе ги применат во својата работа
- Користење примери од теренската работа
- Тренинзи преку дискусии наместо предавање
- Коментарите добиени од учесниците после презентацијата соработка споделување искусва
- Визуелна презентација
- Штитење/ чување
- Случаи студии
- Пристап ранливост и ризик
- Заштита на децата
- Заедничка комуникација
- собирањето на учесниците од различни институции, организации е нешто многу важно и ќе влијае врз развојот соработката и координацијата..

Тие исто така кажаа дека во иднина ќе им треба дополнителен тренинг,особено при:

- Особени акции / теренска работа
- Заедничка обука на сите организации кои работат во областа
- обука за надградба на вештините и капацитетите на теренски работници
- Тренинг за справување со стресот
- Почеста свежа обука и ажурирање на знаење
- Интервјуирање на децата

Тренинг извештај – Хрватска (Тридневна обука одржана два пати)

Земја : Хрватска

Број на учесници : 31

Број на тренинг денови : 6

Датум и маеста е: Февруари 15-ти – 17 ти и Февруари 18ти - 20ти, Загреб Хрватска

Тренинг теми :

Културна осетливост

Заштита на децата во итни случаи

Работење заедно за да се подобри ефективната заштита на децата

Заштита на децата, заштита на самите нас

Тренери : Ди Џетва и Али Абабнех

Координатор на земјата : Марија Стојевич

Профили на организациите на учесниците/ институции :

Учествуваа вкупно 31 учесник од владини и невладини агенции: 4 од Националниот Директорат за заштита и спасување(DUZS) од

5 Центри за Социјално Здравје од различни региони, 1 од Министерсатвото за социјална политика и Млади, 4 од канцеларијата на UNICEF од Хрватска, 14 од Хрватскиот Црвен Крст и 3 гости од различни агенции во Словенија (Словенија Нет-кон за UNICEF, Словенска Филантрофија и Управата за Цивилна заштита од елементарни непогоди / катастрофи).

Учесниците беа поделени на две групи, обезбедување избалансирано претставување на секоја агенција о двете групи. Првата група сочинета од 17 учесници, според само-проценката, беше релативно помалку искусна во работењето со бегалци и остварување на тренингот отколку втората група, кој ја сочинуваа 14 учесници.

Повратна информација за корисноста на сесиите

Базирано на анализите од формуларите за евалуација, поголемото мнозинство од учесници (90%) ја сметат свесноста за тренинг Фондацијата многу или екстремно корисна (види табела 1)

Табела 1. Тренинг фондацијата беше корисна за мене.

97% од учесниците одговорија на ова прашање.

Од сите испитаници, 43% од учесниците потврдија дека свесноста за тренинг фондацијата била екстремно корисна за нив 47% го сметаат тренингот за доста корисен 10% од вкупните испитаници рекле дека тој не бил корисен за нив

Повратни информации од користење на темите /пристапи за идни тренинзи

Кога беа запрашани дали тие планираат да ги користат темите и пристапите добиени во текот на тренингот, во нивните идни тренинзи, учесниците беа нешто помалку убедени (видете во табела 2)

Табела 2. Ќе ги користам овие теми / пристапи во тренинзите што ќе ги одржиме во иднина.

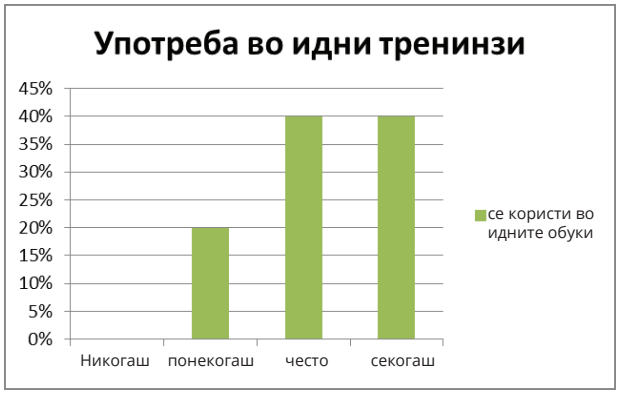

97% од учесниците одговорија на ова прашање. Од сите испрашаници, 40%искажаа планови секогаш да ги користат темите и пристапите во идните тренинзи кои ќе ги одржат; 40 % планираат да ги користат темите и пристапите често и 20 % планираат да ги користат понекогаш.

Повратни информации – мислења и придонеси од учесниците

Кога беа запрашани дали било побарано нивното мислење за време на тренинзите и дали биле слободни да допринесат со свои идеи, најголемото мнозинство од учесниците (90%) одговориле секогаш (видете во табела 3)

Табела 3. бев запрашан за моето мислење и бев слободен да допринесам секогаш кога имав нешто да кажам.

97% од учесниците одговориле на ова прашање.

Од сите испитаници, 90 % се изјасниле дека те секогаш билепрашувани за нивното мислење и се чувствувале слободни да допринесат, и 10 % рекле дека тоа се случувало често.

Ова исто така беше разгледувано на тренингот двете групи беа многу активно ангажирани во тренингот, допринесувале на дискусиите, биле прашувани релевантни прашања.

Повратни информации за разбирањето на темите

Врз основа на анализите од евалуациските формулари, најголемото мнозинство од учесниците (99%) ги разбрале тренинг темите добро или многу добро (видете во табела 4).

Табела 4. Проценка на разбирање на истражуваните теми

97% од учесниците одговорија на ова прашање. Од сите испитаници, 63% изјавија дека ги разбрале темите од тренингот многу добро; 33% ги разбрале темите добро и само 0,3 % рекле дека ги разбрале некако темите

На почетокот од секој тренинг учесниците беа поканети да се оценуваат во четири клучни области опфатени со тренингот: Заштита на децата во итни случаи, технички знаења, основни обуки и вештини за олесување, ниво на доверба при пренесувањето на CPE тренинг, и ниво на знаења за работа со бегалци.

Сликите подолу ги покажуваат проценките пред(црвени линии) и после(зелени линии) тренингот за двете групи, и го илустрираат зголемувањето на нивото на учење и доверба.

Научени лекции

Учесниците беа замолени да ги запишат сите важни лекции научени за време на тренингот на отворени прашања. Анлизите на содржината покажа дека повеќето учесници изјавија дека тренинг вештините, методите и специфичните совети на давање на повратни информации, презентација итн. беше важна лекција, како и значењето на подобрување на интерагенциската соработка, знаењето на заштита на децата ви итни случаи, заштита на децата итн. детална листа на преглед е на располагање во табела 5.

Табела 5. Кои се трите најважни лекции научени од овој тренинг- фрекфенции на најчести одговори

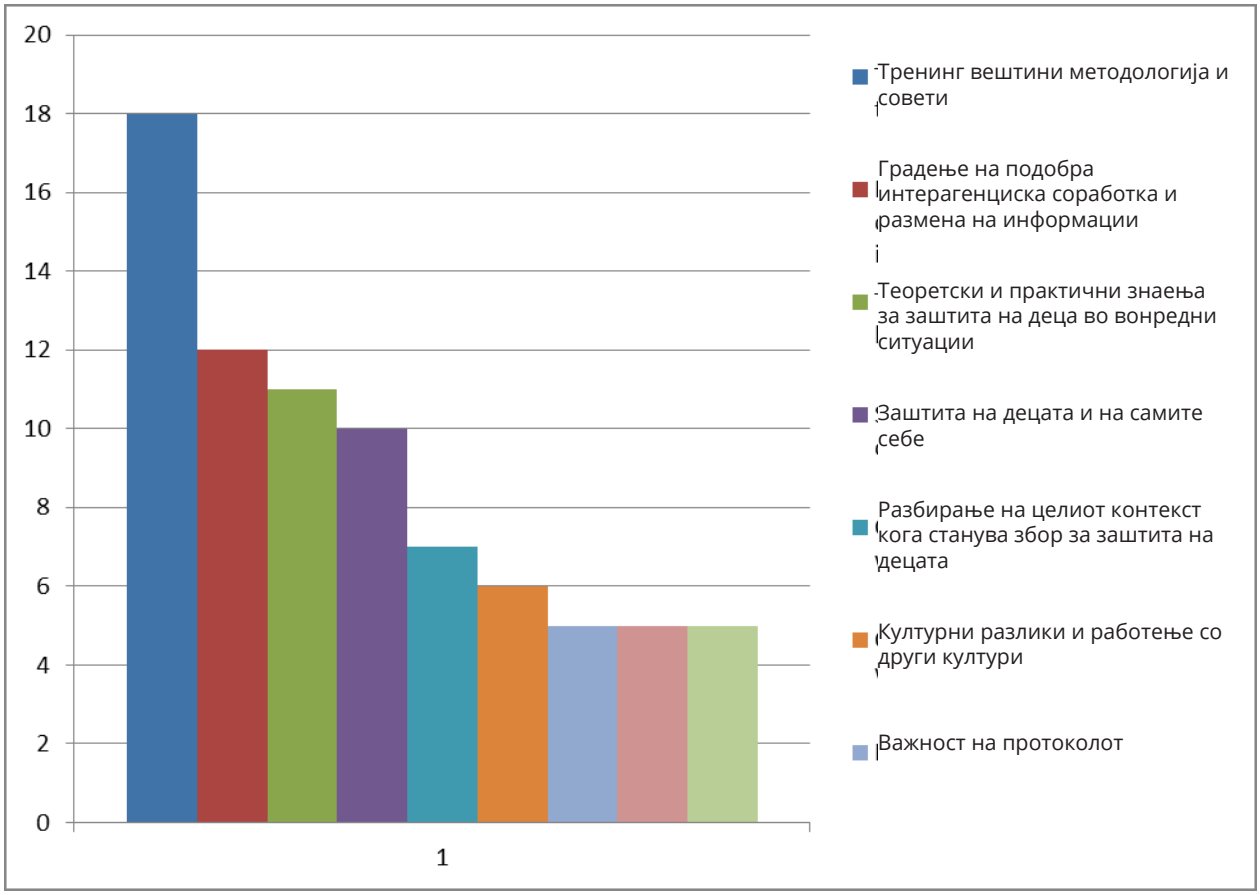

На крајот од предавањета учесниците беа замолени да се вратат во нивните мали групи и да ги идентификуваат клучните знаења, минувајќи низ овој процес. учесниците ги споделија следните клучни точки од учењето:

Протоколите се важни, тие овозможуваат рамка за дејствување.

Семејната грижа е секогаш најдобро решение за грижата за децата.

Понекогаш најдобрите намери можа да имаат негативни последици за детето.

Искуството од теренското работење е важно за да се одржи тренингот

Бидете подготвени за неочекувани ситуации за време на тренингот

Временското управување е значајно.

Прилагодете ги материјалите за грубите но суштината на иститте

Вклучете примери од праксата

Подготовка, подготовка, подготовка !

Знајте ја вашата таргет/ целна група.

Користете мешана тренинг методологија.

Бидете подготвени за техничка опрема, не користете премногу уреди

Олеснете ја дискусијата така што секој да може да учествува.

Ротирајте ги повратните информации кога времето е кратко така што секој група да води една тема.

Учесниците беа поканети да споделат една тема за нивното искуство од тренингот на крајот од секој курс. Некои примери:

Јас сум многу задоволен

Повеќето од темите беа мошне интересни

Многу добар настан

Среќен сум што моите претпоставени ме предложија за волонтер.

Чувство на исполнетост

Задоволни што запозаваме нови луѓе и размена на искуства

Слушнав се што јас веќе го знам

Прекрасно чувство, среќни со искуствата

Одлично чувство се беше интересно

Не премногу општо, тоа е ново за мене

Добро чувство среќни со денот

Јас научив многу

Помалку уморен, среќен што дојдов

Повратни информации за текот на управувањето

Учесниците беа повеќето многу задоволни со текот на управувањето, простории и логистичка поддршка. 97% од учесниците го рангираа текот на управувањето, и од сите испитаници 80 % го рангираа како одлично и 20% како многу добро. Види табела 6.

Табела 6. Текот на управувањето ,просториите и логистичката подршка беа

Коментари и прадлози за подобрување

Во отворените прашања, учесниците дадоа повратни информации за тоа кои биле нивните помалку добри и омилени делови, како и тоа што може да биде сторено да се подобри обуката. Глобалната сатисфакција на учесниците беше висока. Најценети делови од обуката беа можноста да се подготви и одржи обуката, додека се добиваат многу практични информации и практични совети. Некои од учесниците изјавиле дека тие уживале работејќи во мали групи, добивање повратни информации од нивните врсници и минување низ интересни вежби и релевантни студии на случајот. Тие беа многу задоволни од тренинг олеснувачите, како и со динамичноста на групата, и посебно задоволни што се во можност да се поврзаат колегите и лугето од другите агенции.

Некои од учесниците изјавила дека обуката е премногу општа за експертите со знаење и искуство за заштита на децата во итни случаи, и дека основната обука треба да вклучува поспецифични, напредни знаења и примери на работа со деца бегалци. Исто така тие изјавија дека тренинг материјалот треба да биде поприлагоден на различните групи учесници. Некои од коментарите беа за времето – времето на подготовка за одржување на тренингот беше многу кратко за да се подготват добро за презентацијата и дека распоредот / планот беше многу стеснет.

Центар за заштита на децата е регионална иницијатива што го промовира континуирано подобрување на практиките и политиките во Југоисточна Европа за заштита на децата преку партиципативен пристап и заедницата на практики. Ние ја зголемуваме регионалната соработка преку интеракција и размена на идеи и офлајн и онлајн, особено преку нашата веб платформа, childhub.org.

Нашата мисија е подобро да им овозможат на професионалците, академиците, и креаторите на политиката во заштитата на децата со добри практики и нови технологии, така што може да влијаат на животот на децата и семејствата во Југоисточна Европа.

Центарот за заштита на децата работи/функционира во следниве **земји**: Босна и Херцеговина (Спасете ги децата Северо-Западен Балкан), Бугарија (Ноу нау центар за алтернативно згрижување на деца), Хрватска (Храбар телефон), Србија (Центар за младинска интеграција), Албанија, Унгарија, Косово, Молдавија и Романија (Terre des Hommes). На childhub.org интерактивна платформа работи на **6 јазици** (англиски, албански, бугарски, унгарски, романски и српско-хрватски-босански) се среќаваат **1.500 професионалци** за заштита на децата од Европа и пошироко.

ПРИДОБИВКИ:

УЧЕТЕ И ИСТРАЖУВАЈТЕ: добијте пристап до дневните вести и онлајн библиотека на 2000 + публикации, инфографики, видеа, вебинари, ресурси за тренери и многу материјали за самостојно учење

Поврзете се со колегите: Зачленете се во Директориумот на нашите консултанти да го промовирате вашето искуство, најдете настани, разговараат за случаи со експерти и форуми користат за да разговарате со колегите.

ДОЗНАЈТЕ ПОВЕЌЕ: Прашајте кој било професионалец за некое прашање да добие информации во рок од 48 часа или барање совети за застапување. Преглед на слободните работни места кои ги собираме од регионот.

Ве покануваме да се поврзете со нас, да станете член, да учествувате, да споделуватеи да научите да се направи оваа заедница на пракса уште посилна и повлијателна **за најдобра заштита на децата**.

CHILD PROTECTION HUB
FOR SOUTH EAST EUROPE
WWW.CHILDHUB.ORG